

123. Torstaina 9 päivänä lokakuuta 1997

kello 18

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ainoa käsittely

- 1) Hallituksen esitys vuoden 1997 lisätalousarvioksi 4096

Hallituksen esitys 119/1997 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 16/1997 vp
Lisätalousarvioaloite 1—11/1997 vp

Ensimmäinen käsittely

- 2) Hallituksen esitys laeiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain ja valmiste- ja alkoholilain 18 §:n muuttamisesta 4117

Hallituksen esitys 105/1997 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 15/1997 vp

- 3) Hallituksen esitys laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta 4124

Hallituksen esitys 43/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1997 vp

- 4) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä „

Hallituksen esitys 98/1997 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 9/1997 vp

Lähetekeskustelu

- 5) Hallituksen esitys lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta 4124

Hallituksen esitys 128/1997 vp

- 6) Hallituksen esitys laiksi poliisin henkilökäytöstä annetun lain muuttamisesta 4131

Hallituksen esitys 133/1997 vp

- 7) Hallituksen esitys Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen ja siihen liittyvän pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi tullilain 26 §:n muuttamisesta 4132

Hallituksen esitys 136/1997 vp

- 8) Hallituksen esitys laeiksi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain sekä julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain muuttamisesta „

Hallituksen esitys 147/1997 vp

- 9) Hallituksen esitys laiksi valtioneuvoston oikeudesta luovuttaa valtion Koita-jossa omistama koskiomaisuus Imatran Voima Osakeyhtiölle annetun lain kumoamisesta „

Hallituksen esitys 148/1997 vp

- 10) Hallituksen esitys laiksi asumistukilain muuttamisesta „

Hallituksen esitys 157/1997 vp

11) Talousarvioaloite 1—705/1997 vp 4136

1 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansanedustajien avustajien palkkauksen korottamiseen

2 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansanedustajien ja heidän avustajiensa asuntolan suunnitteluun

3 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lisäresurssien hankkimiseksi oikeusasiamiehen virastoon

4 Sulo Aittoniemi /kesk: Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden käyttöön ehdotetun määrärahan vähentämisestä

5 Sulo Aittoniemi /kesk: Puolue-tukeen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

6 Sulo Aittoniemi /kesk: Kehitys-yhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentämisestä

7 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ulkomaan-kauppaan liittyvän koulutuksen tehostamiseen

8 Sulo Aittoniemi /kesk: Itä-Euroopan yhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentämisestä

9 Sulo Aittoniemi /kesk: Ulkoasiainministeriön hallinnonalan menoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

10 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta todistajan-palkkioiden korottamiseen

11 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta korkeimman oikeuden jäsenten palkankorotuksiin

12 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta julkisen puolustuksen rahoitukseen

13 Sulo Aittoniemi /kesk: Maksutomaan oikeudenkäyntiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

14 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta syyttestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen

15 Sulo Aittoniemi /kesk: Vankeinhoidon toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

16 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta erityisosaston rakentamiseen Hämeen läänin van-kilaan

17 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vankiloiden turvallisuusjärjestelyjen tehostami-seen

18 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta Tampereen poliisikoulun asuntolan rakentami-seen

19 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta huumarikos-tutkinnassa tarvittavien välineiden hankkimiseen

20 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta poliisin toi-mintamenoihin

21 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta vihjepalkkioi-den maksamiseen rikostutkinnassa

22 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta avoinna ole-vien poliisin virkojen täyttämiseen

23 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta rikoksen kautta saadun omaisuuden jäljittä-misen tehostamiseen

24 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta Lylyn viesti-varikon akkuhuoltolan rakentami-seen Juupajoella

25 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta Niinisalon va-ruskunnan ruokalan rakentami-seen

26 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-rahan osoittamisesta kevyiden il-matorjuntaohjusten hankkimiseen

27 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien maamiinakannan uusimiseen

28 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lomapukujen hankkimiseen asevelvollisille

29 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta varusmiesten päivärahan korottamiseen

30 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta verotuksen tehotarkkailuun

31 Sulo Aittoniemi /kesk: Ahvenanmaan tasotusmaksuun ehdotetun määrärahan vähentämisestä

32 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tilastomenetelmien opetukseen Tilastokeskuksessa

33 Sulo Aittoniemi /kesk: Euroopan unionin maksusuuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

34 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päihdelääketieteen professuurin perustamiseksi Tampereen yliopistoon

35 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen teknillisen korkeakoulun viidennen rakennusvaiheen aloittamiseen

36 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ajo-opetuksen aloittamiseen lukioissa ja peruskouluissa

37 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Maa- ja kotitalousnaisten keskus ry:n toiminnan tukemiseen

38 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta harrastajattareiden tukemiseen

39 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen yliopiston ns. Teatterimontun peruskorjaamiseen

40 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta museokeskus Vapriikin rakennustöihin Tampereella

41 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Haverin kultakaivoksen kunnostamiseen kaivosmuseoksi Viljakkalassa

42 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Sata-Häme soi -musiikkijuhlien avustamiseen Ikaalisissa

43 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lenin-museon toiminnan tukemiseen Tampereella

44 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Työväen Teatterin tukemiseen

45 Sulo Aittoniemi /kesk: Taiteen tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

46 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomen harmonikkainstituutin toiminnan tukemiseen

47 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ivalon huuliharppufestivaalien tukemiseen

48 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta seurantalojen kunnostamiseen

49 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ponsila-nimisen seurantaloon kunnostamiseen Ikaalisissa

50 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Riitilan Nousevan Voiman seurantaloon kunnostamiseen Ikaalisissa

51 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Museovirastolle historiallisten kyläyhteisöjen säilyttämiseen

52 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Työväen keskusmuseon toimitilojen rakentamiseen Tampereelle

53 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Oma-Tupa-
nimisen kiinteistön lunastamiseen
valtiolle Ikaalisissa

54 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Inkulan holvi-
siltayhdistyksen toiminnan tukemi-
seen

55 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta mustalaisten
kulttuuritoimintojen tukemiseen

56 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta hiihtotaidon
kohentamiseen peruskouluissa

57 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta maailman-
mestaruuden tai olympiavoiton
saavuttaneiden suomalaisurheili-
joiden valtionpalkintoihin

58 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta pätevien ur-
heiluvalmentajien palkkaamiseen
ulkomailta

59 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta maatilamat-
kailun kehittämiseen

60 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Lapin puiku-
laperunantuotannon ja markki-
noinnin tehostamiseen

61 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta yrttiviljelyn
kehittämiseen

62 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta kotimaisen
kalan käytön lisäämiseen

63 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta maantien
Suodenniemi — Kilvakkala perus-
parantamiseen

64 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Tulppion tien
peruskunnostamiseen Savukoskel-
la

65 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Riitialan —
Kovelahden tien 13263 peruskun-
nostukseen Ikaalisissa

66 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Rajalan tien
kunnostamiseen Sodankylässä

67 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Länkipohjan
— Karklammen tien 329 peruskun-
nostukseen välillä Länkipohja —
Kuhmoinen

68 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Sorvajärven
paikallistien 14251 peruskunnos-
tukseen Hämeen tiepiirissä

69 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Kivisalmen
tien 14017 peruskunnostukseen
Hämeen tiepiirissä

70 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta yleisten teiden
peruskunnostamiseen

71 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Välikylän pai-
kallistien 13243 kunnostamiseen
Hämeen tiepiirissä

72 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Leppäsjärven
paikallistien peruskunnostukseen
Ikaalisissa

73 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Uurasjärven
paikallistien kunnostamiseen Ikaa-
lisissa

74 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Komin —
Koivistonkylän — Mäihälähden
tieosuuden parantamiseen Hämeen
tiepiirissä

75 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta Kovelahden
tien 2611 päällysteen uusimiseen
Ikaalisissa

76 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta tien 330 Ylö-
järvi — Kuru kunnostamiseen Hä-
meen tiepiirissä

77 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrä-
rahan osoittamisesta tien 2771 Kar-
he — Kyrönlahti kunnostamiseen
Hämeen tiepiirissä

78 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kallioalueen hankkimiseen Hämeen tiepiirille Ikaalisissa

79 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Ikaalinen — Ikaalisten kylpylä

80 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ohitustien Lakalaiva — Ylöjärvi rakentamiseen

81 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n peruskunnostukseen välillä Orivesi — Jämsä

82 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta haja-asutusalueiden linja-autoliikenteen tukemiseen

83 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Oriveden — Haapamäen rataosan peruskorjaukseen

84 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta perusradanpidon tarpeisiin

85 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen matkakeskukseen rakentamiseksi

86 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden kunnossapitoon

87 Sulo Aittoniemi /kesk: Teknologian kehittämiskeskukselle ehdotetun määrärahan vähentämisestä

88 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta teknologia-keskus Finn-Medin laajentamiseen Tampereella

89 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta huonekalumuotoilun kehittämiseen

90 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tuotantideoita koskevaan kansalliseen kilpailuun

91 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joulumaa-projektin eteenpäinviemiseksi Lapissa

92 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta maaseudun kyläkauppojen ja kauppa-autojen tukemiseen

93 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiamiehen viran perustamiseen

94 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta työttömien peruspäivärahan korottamiseen

95 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kotiuttamisrahan maksamiseen asevelvollisille

96 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta inkeriläisten elinolosuhteiden parantamiseen

97 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kehitysvammaisten lasten kuntoutukseen ja koulutukseen

98 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pitkäniemen sairaalan peruskorjaukseen

99 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta röntgenlaitteiden uusimiseen Tampereen yliopistollisessa keskussairaalassa

100 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta katkytkuolemien syiden tutkimiseen

101 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta aids-tutkimuksen tehostamiseen

102 Sulo Aittoniemi /kesk: Raha-automaattiyhdistyksen tuloista yhteisöille ja säätiöille ehdotetun määrärahan vähentämisestä

103 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ensikotien toiminnan tukemiseen

104 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pelastusarmeijan toiminnan tukemiseen

105 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen juhlarahan maksamiseksi sotaveteraaneille

106 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta katulapsiongelman laajuuden kartoittamiseen

107 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta afasiayhdistysten tukemiseen

108 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta sotaveteraanien ja heidän puolisoitensa tehostettuun kuntoutukseen

109 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päivittäiseen tilapäisapuun kotona asuville vanhuksille

110 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan rintamanaiset ry:n toiminnan tukemiseen

111 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan sotaveteraanipiirin avustamiseen

112 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta itsensä työllistämisestä maksettaviin palkkioihin

113 Sulo Aittoniemi /kesk: Pakolaisten vastaanottamiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

114 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kosovon albaanien palauttamiseksi kotimaahansa

115 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Somaliasta saapuneiden, pakolaisiksi ilmoitautuneiden palauttamiseksi kotimaahansa

116 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta pienten pakolaisryhmien sosiaalisen yhteistoinnin kehittämiseen

117 Sulo Aittoniemi /kesk: Alueellisille ympäristökeskuksille ehdotetun määrärahan vähentämisestä

118 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suinulan — Havisevan vesihuoltohankkeen toteuttamiseen Kangasalla

119 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Viialan — Vesilahden — Lempäälän yhdysvesijohdon rakentamiseen

120 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomijärven kunnostamiseen Karviassa

121 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Helvetinjärven opastuskeskuksen rakentamiseen Ruovedellä

122 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta asuinkerrostalojen julkisivujen korjaamiseen

123 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta 1970-luvun elementtitalojen kunnan tutkimiseen

124 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pohjanmaan turkistarhojen vahinkojen korvaamiseen

125 Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta luontaistaloudessa elämistä koskevaan kokeiluun

126 Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Karhunjokien ja Riihikosken välisen tien rakentamiseen Pöytyällä

127 Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta tieyhdyden parantamiseen välillä Somero — Loimaa — Laitila — Uusikaupunki

128 Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. HAKU-tien rakentamiseen välillä Aura — Mynämäki — Mietoinen

129 Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Paimio — Muurla (E18) -tieosuuden rakentamiseen yksityisrahoituksella

130 Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta kiskobussiliikennekokeiluun Turun ja Loimaan välisellä rataosuudella

131 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen lukion rakentamiseen

132 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen virkistyskäytön parantamiseen

133 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta tulvasuojelutyöhön Kalajoessa

134 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lahdenlammen kunnostamiseen Merijärvellä

135 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien kunnostukseen Alavieskassa

136 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoki — Vihanti-maantien perusparantamiseen

137 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 18217 kunnostamiseen Oulaisissa

138 Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kalajoen ja Merijärven välisen maantien 786 kunnostamiseen

139 Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun ja Uudenkaupungin välisen radan peruskorjaamiseen

140 Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta vesistöjen kunnostamiseen Uudellamaalla

141 Pirjo-Riitta Antvuori /kok ym.: Yrityshautomotoiminnan tukemisesta EU:n tavoitealueiden ulkopuolella

142 Asko Apukka /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Sodankylän geofysiikan observatorion kehittämiseen

143 Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Markkinoinnista tutkimus- ja kehitystyön uutena painopisteenä

144 Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämisrahan lisäämiseksi

145 Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintaan

146 Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta vanhempien omistamassa asunnossa vuokralalla asuvien opiskelijoiden asumislisään

147 Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yhdistys- ja seurantalojen peruskorjauksiin

148 Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta yleisten teiden perustienpitoon Lapin tiepiirille

149 Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta naisyritysjäläinavaltuuden korottamiseen

150 Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Loviisan seutukunnan erityisongelmiin

151 Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeenlinnan uimahallin peruskorjaukseen

152 Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Opetusalan koulutuskeskuksen toimintaan

153 Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen mediakeskuksen perustamiseen

154 Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisten verotuksen keventämiseksi

155 Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Finlaysonin Vanhan tehtaan restauroinnin tukemiseen

156 Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n perusparantamiseen

157 Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Loviisan laivaväylän syventämiseen

158 Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittamisesta Porvoon kaupungin kaakkoisosan haja-asutus- ja saaristoalueen runkovesijohtojen rakentamiseen

159 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen konehallin rakentamiseen

160 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta sillan rakentamiseen Mönnin lossin tilalle Pohjois-Karjalassa

161 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 528 (Akkosalmentie) parantamiseen Nurmeksessa

162 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Ahmovaara — Koli-maantien peruskorjaukseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen

163 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta maantie 504 peruskorjaamiseen välillä Martonvaara (Kansalan th) — Polvela Pohjois-Karjalassa

164 Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Puu-Juuan kehittämiseen

165 Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta työllisyyden edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen Kainuussa

166 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiavaltuutetun viran perustamiseen

167 Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Lemi — Lappeenranta-Musiikkijuhlien tukemiseen

168 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Imatra Big Band -festivaalin tukemiseen

169 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Särkisalmen — Simpeleen tien kunnostamiseen

170 Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta liikenneturvallisuuden parantamiseen Kouvolassa

171 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kausalan ohitustien rakentamiseen valtatie 12:lla

172 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:lta erkanevien risteyksien parantamiseen

173 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenneturvallisuutta parantaviin hankkeisiin

174 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kimolan — Kuusaanlammen väylän rakentamiseen

175 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisälennukseen rautateilla

176 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen

177 Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta muistiaseman perustamiseen muistihäiriöisille

178 Jorma Huuhtanen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion yliopiston lääkekehityksen tutkimusohjelman rahoitukseen

- 179 Jorma Huuhtanen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Juankosken — Nilsin väljän suunniteltuun ja maastotutkimuksiin

180 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen

181 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston perustamiseen

182 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Nykyaikaisen museon kalustohankintaan ehdotetun määrärahan vähentämisestä

183 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Kera Oy:n myöntämien uusien naisryhtälainojen enimmäismäärän korottamisesta

184 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Terveystiedistämisen keskuksen perustamiseen Turkuun

185 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta hammashuollon sairausvakuutuskorvauksen laajentamiseen

186 Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta sairausvakuutuslaista johtuvien menojen lisäämiseen

187 Timo Ihmälä /kok: Määrärahan osoittamisesta Heinolan kursikeskuksen vuokramenoihin

188 Timo Ihmälä /kok: Määrärahan osoittamisesta Lahden — Heinolan moottoriliikennetien rakentamiseksi moottoritieksi

189 Timo Ihmälä /kok: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavaselvityksen jatkamiseen

190 Timo Ihmälä /kok: Määrärahan osoittamisesta Mäntylahden kanavahankkeen edistämiseen

191 Timo Ihmälä /kok: Määrärahan osoittamisesta Savonradan yleissuunnitteluun

192 Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Tarvaisen — Hinnerjoen tien kunnostamiseen

193 Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtion työllistämispalvelujen säilyttämiseksi

194 Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta monitoimi- ja opastuskeskuksen, ns. Kauhankuonon luontokapinetin rakentamiseen Varsinais-Suomessa

195 Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta syyttömästi syytettyjen oikeuskuluihin

196 Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta avoinna olevien poliisin virkojen täyttämiseen

197 Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta esiopetuksen järjestämiseen kaikille 6-vuotiaille

198 Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n Oulu — Liminka-välin rakennussuunnittelun käynnistämiseen

199 Ilkka Joenpalo /sd: Määrärahan osoittamisesta kansanedustajien palkkiojärjestelmän uudistamiseen

200 Ilkka Joenpalo /sd: Määrärahan osoittamisesta kansanedustajan toimesta aiheutuvien kulujen maksamiseen

201 Ilkka Joenpalo /sd: Määrärahan osoittamisesta eduskunnan tarvitsemien lisätilojen hankkimiseen

202 Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Niinisalon varuskunnan ruokalan rakentamiseen

203 Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Käkisalmen sillan uusimiseen Asikkalassa

204 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien Unaja — Hakkenpää parantamiseen Taivassalossa

205 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta teiden parantamiseksi Perniön taajamassa

206 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Salmijoen sillan parantamiseksi Salossa

207 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Vanhaojan sillan parantamiseksi Kiikalassa

208 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolsan sillan parantamiseksi Laitilassa

209 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kurkelan sillan parantamiseksi Kiskossa

210 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 282 parantamiseksi välillä Somero — Forssa

211 Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta tien parantamiseksi välillä Koljola — valtatie 8 Nousiaisissa

212 Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien kertausharjoitusten järjestämiseen

213 Jouko Jääskeläinen /skl: Määrärahan osoittamisesta ammattikorkeakouluopetuksen lisäämiseen

214 Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta koulurakennusten peruskorjaushankkeisiin

215 Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta kulttuurilehdille ja uskonnollisille lehdille

216 Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta lasten kotihoidon tuesta kunnille aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen

217 Timo Kalli /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Eurajoen — Panelian tien rakentamiseen

218 Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta Sammun ala-asteen peruskorjaukseen ja laajentamiseen Huittisissa

219 Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauman seudun vedenhankintajärjestelmän rakentamiseen

220 Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta Lappi — Hinnerjoki-tien rakentamisen ja perusparantamisen aloittamiseen

221 Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta Hinnerjoki — Tarvainen-maantien 2021 peruskunnostamiseen

222 Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauman alue-sairaalan kunnostukseen

223 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta avoimena olevien poliisin virkojen täyttämiseen

224 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta rakennusavustuksena Karhunmäen kristilliselle kansanopistolle

225 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Suomen ev.lut. Kansanlähetys ry:n toiminnan tukemiseen

226 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen

227 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta lohenkalastajille aiheutuneiden tulonmenetysten korvaamiseen

228 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kokkolan ja Pietarsaaren välisen pyörätien rakentamiseen

229 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen alikulkutunnelin rakentamiseksi Kruunupyyn Harabackaan

230 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen alikulkutunnelin rakentamiseksi Kruunupyyn Hopsalaan

231 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17939 peruskorjaukseen Kruunupyssä

232 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Luthersk Inremissions hem -nimisen virkistyskodin toiminnan tukemiseen Luodossa

233 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta avioliittoja vahvistavaan ja avioeroja vähentävään pilottihankkeeseen

234 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Emelie-kodin toiminnan tukemiseen Kokkolassa

235 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kiusattujen Tuki ry -nimiselle yhdistykselle

236 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kokkolanseudun Invalidit ry:n tukemiseen

237 Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kaikille luoduille -nimisen säätiön toiminnan tukemiseen

238 Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta diplomi-insinöörien koulutukseen Turussa

239 Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta lossien ja lauttojen korvaamista koskevan suunnitelman laatimiseen

240 Seppo Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien asunnonmuutostöihin

241 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta avoimena olevien poliisin virkojen täyttämiseen

242 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin

243 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen alueellisen kehittämissuunnan laatimiseen

244 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Uuraisten kirkonkylän koulukeskukseen peruskorjaukseen

245 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Petäjäveden kirkonkylän koulukeskukseen peruskorjaukseen

246 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Keuruulla toimivan Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen

247 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta kuolleiden poliittisten aatteiden ja hyvinvointiyhteiskunnan rakentajien muistomerkkiä varten

248 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta uimaopetuksen lisäämiseen

249 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Pylkönmäen suojuoksun ja Multian potkukelkkailun MM-kisojen järjestämiseen

250 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 18:n rakentamiseksi välillä Multia — Ähtäri

251 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Uurainen — Kintaus-maantien perusrakentamiseen

252 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta lähetystyötä tekevien eläketurvan parantamiseen

253 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän korottamiseen

254 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Samaria-lähetys ry:n toiminnan tukemiseen

255 Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Kristilinen alkoholisti- ja narkomaanityö ry:n työn tukemiseksi

256 Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta Natura 2000 -ohjelman uudelleenlaatimiseen

257 Kari Kantalainen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen matkakeskuksen rakentamiseen

258 Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta siemen- ja ruokaperunan vienninedistämistyöhön

259 Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta uusyrityskusten toimintaan

260 Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta nuorisoyrittäjyyden edistämiskeskuksen perustamiseen

261 Kyösti Karjula /kesk: Ansioon suhteutetun työttömyysturvamäärärahan vähentämisestä

262 Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta nuorten työllistämiskokeiluihin

263 Juha Karpio /kok: Määrärahan osoittamisesta Uuraisten koulukeskuksen peruskorjaukseen ja laajentamiseen

264 Juha Karpio /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n rakentamiseen välillä Jämsä — Orivesi

265 Juha Karpio /kok: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän matkakeskuksen hankesuunnitteluun

266 Tarja Kautto /sd: Määrärahan osoittamisesta opintotuen asumislisäjärjestelmän laajentamiseen

267 Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittamisesta ruotsinkielisen peruskouluopetuksen turvaamiseen suomenkielisissä kunnissa

268 Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittamisesta moottoriliikennetien rakennustöiden aloittamiseen E18-tien osuudella Loviisa — Kotka

269 Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kymminlinnan linnoituslaitteiden kunnostustöiden jatkamiseen

270 Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittamisesta Anjalankosken Lohisaaren kartonkikone 1:n kunnostamiseen

271 Kimmo Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvoo — Koskenkylä-moottoriliikennetien rakentamiseen moottoritieksi

272 Mari Kiviniemi /kesk ym.: Polttoaineveroa koskevan korotuksen poistamisesta

273 Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta järjestötoiminnan ylläpitokustannuksiin

274 Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta teiden kunnostamiseen ja ylläpitoon Vaasan tiepiirissä

275 Anne Knaapi /kok: Määrärahan osoittamisesta lapsikaappaus- tapauksiin perehtyvien erikoisasi- antuntijoiden kouluttamiseen

276 Anne Knaapi /kok: Määrärahan osoittamisesta Kaapatut Lapset ry:n toiminnan tukemiseen

277 Annikki Koistinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulujärven oikotietä koskevan ympäristövaikutusten arviointiselvityksen tekemiseen

278 Annikki Koistinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmi — Kontiomäki — Oulu-radan sähköistämiseen

279 Paula Kokkonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämisrahan suuntaamiseen kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin tavoitealueiden ulkopuolella

280 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Rajavartiolaitoksen helikopterikaluston uusimiseen

281 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta luonnonmukaisen tuotannon edistämiseen

282 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Virtasalmen tien perusparantamiseen

283 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n rakentamiseen välillä Joroinen — Varkaus

284 Armas Komi /kesk: Kuluttajavirastolle ehdotetun määrärahan vähentämisestä

285 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kuluttajajärjestöjen toiminnan tukemiseen

286 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta terveyskasvatukseen

287 Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vapaa-ajan-asuntojen pienimuotoisten ympäristöinvestointien avustamiseen

288 Juha Korkea-aho /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Satakunnan osaamiskeskuskeskelle

289 Juha Korkea-aho /kesk: Määrärahan osoittamisesta diabeteksen haittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen

290 Ossi Korteniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulujen informaatioteknologian kehittämiseen

291 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pellon koulu-keskuksen peruskorjaukseen

292 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Vaattojärven — Poikkijärven ja Venetin — Venäjärvenkylän paikallisteiden peruskorjaukseen

293 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta suunnittelun käynnistämiseen lossin korvaamiseksi sillalla Rovaniemen maalaiskunnan Tapionkylässä

294 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lankojärven itäpuolen tien parantamiseen Pellon kunnassa

295 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin — Kurtakon — Ylläsjärven maantien peruskorjaukseen

296 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta jalankulku- ja polkupyörätien rakentamiseen valtatie 21:lle Yli-Muoniossa

297 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 21:n peruskorjaamiseen Enontekiön kunnassa

298 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ylitornion keskustajaman tiejärjestelyihin

299 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ylitornion kunnan Pekanpään kylässä

300 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 21:lle Pellon kunnassa

301 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tornion — Ylitornion — Pellon valtatieparantamiseen

302 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin rautatieasema-alueen parantamiseen

303 Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin — Kittilän — Keivitsan rautatien suunnitteluun

304 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Anjalankosken Papermuseon kunnostukseen

305 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 416 (Jaala — Mäntyharju) rakentamiseen välillä Huhdasjärvi — Pärnämäki

306 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta sillan ja tien rakentamiseen Kuusankoskella

307 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta perustienpitoon

308 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 12:n Kausalan ohikulkutien rakentamiseen

309 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 15:n Jokelan eritasoliittymän rahoittamiseen

310 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 15:n (Paimenportti — Merituulentie) rakentamiseen Kotkassa

311 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n Koskenkylän ja Kouvolan välisen tieosuuden perusparantamiseen

312 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta tieverkon kehittämiseen

313 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen — Mäntyharjun kanavan rakentamiseen sekä Kimolan — Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen

314 Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta yritysrahoituksen turvaamiseen kansallisilla rakenne- muutosalueilla

315 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Vaasassa annettavan diplomi-insinöörikoulutuksen kehittämiseen

316 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Jalasjärven Ammatillisen Aikuiskoulutuskeskuksen M-rakennuksen peruskorjaukseen

317 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta kantatie 67:n Ilmajoen Siltalan eritasoliittymän rakentamiseen

318 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Sepänkylän ohikulkutien ja Vaasan yhdystien jatkeen rakentamiseen

319 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Kokkolan Satamatien rakentamiseen välille Ykspihlaja — valtatie 8

320 Heikki Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Vaasa — Seinäjoki-rataosuuden peruskorjaukseen ja sähköistysten suunnittelun aloittamiseen

321 Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Evon kalastus- ja retkeilyalueen kehittämiseen

322 Jari Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Hauhontaustan tien peruskorjaukseen Hauholla

323 Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta seudullisten virkistysalueiden maanhankintaan

324 Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeenlinnan ja Parolan varuskuntien peruskorjaus- ja rakentamishankkeisiin

325 Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Siirtolapuutarhaliiton neuvonta- ja koulutustoiminnan tukemiseen

326 Marjaana Koskinen /sd ym.: Pienituloisten eläkeläisten valtionverotuksen eläketulovähennyksen korottamisesta

327 Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta neljän läänineläinlääkärin viran perustamiseen

328 Marjaana Koskinen /sd ym.: Ministeriöiden henkilöstön palkkaamiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

329 Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Raisen — Marjamäen tien rakentamiseen

330 Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta toimeentulotukeen

331 Risto Kuisma /nuors ym.: Tuloverotuksen alentamisesta

332 Risto Kuisma /nuors ym.: Bensa- ja diesilveron korotuksesta luopumisesta

333 Risto Kuisma /nuors ym.: Ajo-neuvoverosta luopumisesta

334 Risto Kuisma /nuors ym.: Valtion nettolainanoton lopettamisesta

335 Jorma Kukkonen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kuopion Wanhon Työväentalon kunnostukseen ja käytön turvaamiseen

336 Mikko Kuoppa /va-r: Määrärahan osoittamisesta Tampereen alueen metalliteollisuuden työpaikkojen turvaamiseen

337 Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta toimeentulotuen säilyttämiseen nykyisellä tasolla

338 Mikko Kuoppa /va-r ym.: Valtion työllistämispalvelun säilyttämisestä

339 Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta työmarkkinatuen korottamiseen

340 Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan myöntämisestä Helvetinjärven kansallispuiston opastuskeskuksen rakentamiseen

341 Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Valtion asuntorahastolle

342 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Nuijamaan rajanylityspaikalle Suomen ja Venäjän yhteisen tullitarkastus- aseman rakentamiseen

343 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaalimaan rajanylityspaikalle Suomen ja Venäjän yhteisen tullitarkastus- aseman rakentamiseen

344 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuusankosken taajaman kautta kulkevan raskaan liikenteen ohjaamiseksi päätieverkolle

345 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Koskenkylä — Kouvola

346 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Lappeenranta — Imatra

347 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen

348 Pekka Kuosmanen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavoinnin jatkosuunniteluun

349 Osmo Kurola /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Suomen malminetsinnän tehostamiseen

350 Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta pk-yritysten takauksiin

351 Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta kuljetustukeen Ylä-Savon yrityksille

352 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Vantaan lääninvankilan rakentamiseen

353 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Karkkilan koulujen peruskunnostukseen

354 Jaakko Laakso /vas: Harkinanvaraisen rahoitusavustuksen osoittamisesta Vantaan kaupungille

355 Jaakko Laakso /vas: Puolustusvoimille ehdotetun tilausvaltuuden käyttötarkoituksen muuttamisesta

356 Jaakko Laakso /vas: Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

357 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Vantaalla sijaitsevan tiedekeskus Heureka toiminnan tukemiseen

358 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Uudellamaalla sijaitsevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapitoon

359 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Tuusulanjärven kunnostamiseen

360 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan järvien kunnostamiseen

361 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Karkkilan Tuorilan työväentalon peruskunnostukseen

362 Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Korson kansantalon peruskunnostukseen

363 Timo Laaksonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta rataosuuden Pori — Mäntyluoto perusparannukseen

364 Esa Lahtela /sd: Yritysten vapaan poisto-oikeuden kokeilusta Pohjois-Karjalan maakunnassa

365 Esa Lahtela /sd ym.: Valmiusyhtymien varustamiseen ehdotetun määrärahan poistamisesta

366 Esa Lahtela /sd ym.: Engel-yhtymän säilyttämisestä valtionyhtiönä

367 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Joensuun oppimiskeskuksen metallitalon laajennukseen

368 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Kiteen oppimiskeskuksen maaseutuopiston kotieläintuotantotilojen peruskorjaukseen

369 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta tekojäärädan kattamiseen Outokummussa

370 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ohvanan ja Lotokan — Kostamon paikallisten peruskorjaukseen

371 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Maljasalmen paikallistien peruskorjaukseen Outokummussa

372 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 486 Kitee — Koivikko kevyen liikenteen väylän rakentamiseen

373 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta tieyhteyden Onkamo — Niirala — valtakunnan raja parannukseen

374 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kiteen kaupungin keskustassa

375 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Kunnasniemen paikallistien peruskorjaukseen Kontiolahdella

376 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta rataosuuden Niirala — Joensuu — Kontiomäki peruskorjaukseen

377 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta rataosan Joensuu — Onkamo perusparannukseen

378 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Itkonsalon yksityistien rakentamiseen

379 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Mertalammen yksityistien peruskorjaukseen

380 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin keskuskoulun peruskorjaukseen

381 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin

382 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Outokummun keskustan ala-asteen peruskorjauksen aloittamista varten

383 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Pyhäselän yläasteen saneeraukseen

384 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Tohmajärven kouluksien peruskorjaukseen

385 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Kolin luontokeskuksen rakentamiseen ja Kolin alueen kehittämiseen

386 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen viher-tietokeskuksen perustamiseen Polvijärvelle

387 Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin keskustamiljöön perusparannushankkeen rahoitukseen

388 Esa Lahtela /sd: Valtion tueman asuntotuotannon rahoituksen supistamisen kohdentamisesta

389 Reino Laine /vas: Määrärahan osoittamisesta viisitoistavuotisten taiteilija-apurahojen myöntämiseen

390 Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Vammaistutkimuksen keskuksen toimintaan Jyväskylän yliopistossa

391 Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Nuijasota-projektin loppuunsaattamiseen

392 Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän — Haapamäen — Seinäjoen ja Jyväskylän — Haapajärven rataosien kunnostukseen

393 Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi

394 Kalevi Lamminen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Säkylän Huovinrinteen varuskunnan keskusvaraston rakentamiseen

395 Markku Lehtosaari /kesk: Määrärahan osoittamisesta kalatalouden edistämiseen

396 Markku Lehtosaari /kesk: Määrärahan osoittamisesta perustienpidon määrärahoihin

397 Markku Lehtosaari /kesk: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen

398 Johannes Leppänen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yleisten teiden perustienpitoon

399 Pekka Leppänen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta koulujen home- ja kosteusvaurioiden poistamiseen

400 Raimo Liikkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Lauritsalan eritasoliittymän parantamishankkeeseen Lappeenrannassa

401 Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta metsähakkeen ympäristötukeen

402 Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Kopsuontien peruskorjaukseen Asikkalassa

403 Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Levannon — Hämeenkosken tien perusparantamiseen

404 Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta Koskimyllyn paikallistien 14033 perusparannukseen Hollolassa

405 Reijo Lindroos /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta rataosan Orivesi — Vilppula — Haapamäki peruskorjaamiseen

406 Leena Luhtanen /sd: Määrärahan osoittamisesta Nikkilän — Pornaisten maantien perusparantamiseen

407 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon talousalueen koulujen peruskorjaukseen

408 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Sisä-Savon marjaosaamiskeskuksen toiminnan vakinaistamiseen

409 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmen — Ylivieskan radan peruskorjaukseen

410 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien lomituspalveluihin

411 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta viljelijöiden tukihenkilöverkoston toimintakuluihin

412 Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Kiurujärven ja Kiurujoen kunnostamiseen

413 Hannes Manninen /kesk ym.: Alkoholiuomaveron tuoton lisäämisestä luopumalla viinien ja ns. välituotteiden verotason alentamisesta

414 Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen

415 Hannes Manninen /kesk ym.: Metsähallituksen puun korjuun koneellistamisasteen säilyttämisestä Itä- ja Pohjois-Suomessa

416 Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien perusparannukseen Simojoella

417 Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Laivaniemen paikallistien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Torniossa

418 Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Akujärven — Rajajoosepin kantatien rakentamiseen Lapissa

419 Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Arpelan kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Torniossa

420 Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta terveystalokasvatukseen

421 Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Röytän sataman laajennushankkeeseen Torniossa

422 Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tornionjoen tulvasuojeluun

423 Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Baggön kalasataman rakentamiseen

424 Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lohiväylän rakentamiseksi Karjaanjoen vesistöön

425 Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 25:n peruskorjaukseen välillä Skogby — Hanko

426 Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Karjaan läntisen ohitustien rakentamiseen

427 Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta vesirakennustöihin Tammisaarella

428 Jukka Mikkola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta merenkulun turvallisuutta lisäävän VTS-järjestelmän hankintaan

429 Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Oulun Meripelastajat ry:n toiminnan tukemiseen

430 Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta veteraanien eläkkeiden indeksikorotuksen koroittamiseen

431 Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän korottamiseen

432 Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta sotiemme veteraanien jokavuotiseen kuntoutukseen

433 Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päihtyneiden säilyttämiseen sosiaaliviranomaisten tiloissa

434 Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Naarajärven varavankilan peruskorjaushankkeeseen

435 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Haukiuoren puurakenteisen monitoimiliikuntahallin rakentamiseen

436 Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemi — Pieksämäki-tien kunnostamiseen välillä Lapaskangas — Haara-joki

437 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Salmenkylän paikallistien peruskorjaukseen Kangasniemellä

438 Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Haapakosken paikallistien parantamiseen Pieksämäellä

439 Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pieksämäentien ja Virtasalmentien risteysalueen valaisemiseksi Virtasalmella

440 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Väisäläntien perusparannukseen Virtasalmella

441 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Virtasalmen — Lahnalahden tieosuuden perusparannukseen

442 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pihlajasalon yksityistien peruskunnostukseen Anttolassa ja Juvalla

443 Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen terveyskeskuksen rakennushankkeeseen

444 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta ruukkialueiden kehittämiseen

445 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenkylän aluevaraston asuinkerrostalon peruskorjaukseen

446 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien Orimattila — Myrskylä suunnitteluun

447 Tero Mölsä /kesk ym.: Yleisten teiden perustienpidon määrärahojen jakoperusteiden muuttamisesta

448 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Pukkilan — Monnikylän maantien perusparantamiseen

449 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Juornaankylän — Porvoon maantien perusparantamiseen

450 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan tiepiirille paikallisteiden korjaamiseen

451 Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta asuntojen perusparannuksiin Uudellamaalla

452 Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittamisesta poliisille yleisen järjestyksen ja turvallisuuden lisäämiseksi

453 Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen rykmentin koulutushalliprojektin jatkokorkeentamiseen

454 Mats Nyby /sd: Määrärahan osoittamisesta kuunari Vegan entistämiseen

455 Mats Nyby /sd: Määrärahan osoittamisesta Pietarsaaren väylän ruoppaustöiden suunnitteluun

456 Arja Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lylyn viestivarikon akkuhuoltolan rakentamiseen

457 Arja Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Työväen keskusmuseon pysyvien toimitilojen suunnitteluun

458 Reino Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta teknologiakeskus Finn-Medin laajennukseen

459 Reino Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 2594 Suodenniemi — Kilvakkala perusparantamiseen

460 Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän seudun elinkeinoelämän kehittämiseen

461 Erkki Partanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen

462 Erkki Partanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta luomutuotannon kartoittamiseen ja tuotteiden markkinaselvityksen tekemiseen Euroopassa

463 Tauno Pehkonen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen

464 Tauno Pehkonen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta sotaleskien kuntoutustoimintaan

465 Tauno Pehkonen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen

466 Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin

467 Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta Helsingin NMKY:n valtakunnallisen avioliittotötyön tukemiseen

468 Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta Kiusattujen Tuki ry:n toiminnan tukemiseen

469 Tauno Pehkonen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta valtion asuntorahastoon sotaveteraanien asuntojen korjausavustuksiin

470 Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta maaseudun asuntojen peruskorjaukseen

471 Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yritystoiminnan alueellisiin investointi- ja kehityshankkeisiin

472 Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Porin korkeakoulun toiminnan rahoittamiseen

473 Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin — Hinnerjoen tien rakentamiseen Raumalla

474 Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen maatalousmuseon perustamiseen Loimaalle

475 Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittamisesta esikoulupaikkojen turvaamiseen

476 Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittamisesta koulujen homevaurioiden korjaamiseen

477 Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallisiin maaseutuohjelmiin

478 Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittamisesta eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamiseen

479 Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittamisesta MediHelin toiminnan tukemiseen

480 Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vihdin uimahallin peruskorjaukseen

481 Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 167 parantamiseen välillä Orimattila — Myrskylä

482 Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Klaukkalantien perusparannustyön jatkamiseen

483 Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton valistus- ja neuvontatoimintaan

484 Tuija Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta koulujen uimaopetuksen ja kansalaisten uima-aidon kartoitukseen

485 Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittamisesta maantien 5861 parantamiseen välillä Sonkajärvi — Takkomäki

486 Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Saarikosken museokanavan peruskorjaukseen lisäalassa

487 Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta aloittavien yritysten tukemiseen ns. seed-rahoituksella

488 Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon jätteenkäsittelylaitoksen rakentamiseen

489 Riitta Prusti /sd: Määrärahan osoittamisesta oppilashuoltopalveluiden saannin turvaamiseen

490 Riitta Prusti /sd ym.: Työllisyysmäärärahojen ja eräiden muiden työllisyyttä edistävien määrärahojen jakoperusteiden muuttamisesta

491 Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin

492 Veijo Puhjo /va-r ym.: Asetilausvaltuuksien poistamisesta

493 Veijo Puhjo /va-r ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

494 Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta rataverkon ylläpitämiseen

495 Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Porin — Haapamäen rautatien kunnostamiseen

496 Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjärven suojelurahaston toimintaan

497 Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun Vanhan Suurtorin korjaustöihin

498 Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminnan avustamiseen

499 Erkki Pulliainen /vihr ym.: Energiatukeen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

500 Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta lämpölaitoksille luovutettavan metsähakkeen toimittajille maksettavaan tukeen

501 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta peruskoulujen peruskorjauksiin

502 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille

503 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Leppävirran tienristeyksestä Sorsakosken taajamaan

504 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta paikallistien Kortteen — Losomäki korjaamiseen Pohjois-Savossa

505 Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n kunnostamiseen välillä Vehmasmäki — Hiltulanlahti

506 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n parantamiseen välillä Joroinen — Varkaus

507 Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vehmersalmen sillan rakentamiseen

508 Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Nilsin reitin parantamishankkeisiin

509 Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittamisesta Ala-Nurmesjärvi — Harsukangas-tien parantamiseen työllisyysvaroin

510 Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta poliisin voimavarojen lisäämiseen

511 Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yhdysvesijohdon rakentamiseen välille Laihia — Maalahti

512 Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suupohjan radan kunnostustyön loppuun saattamiseen

513 Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Teknologian kehittämiskeskusten tuotekehitysavustusten osittaisesta jakamisesta aluepoliittisin perustein

514 Jorma Rantanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen lääninvankilan varmuusosaston rakentamiseksi Kylmäkoskelle

515 Jorma Rantanen /sd: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ja Valkeakosken seudun eteläisen vedenhankinta-alueen investointeihin

516 Maija Rask /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kemin Ajoksen satamaan johtavan väylän syventämiseen

517 Maija Rask /sd ym.: Raha-automaattiyhdistyksen tuottojen osoittamisesta vapaaehtoistyötä tekeville järjestöille

518 Vuokko Rehn /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n peruskorjaukseen välillä Lahnaniemi — Hietanen

519 Vuokko Rehn /kesk: Määrärahan osoittamisesta kantatie 62:n peruskorjaukseen välillä Anttola — Imatra

520 Vuokko Rehn /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien Hirvensalmi — Uutela perusparannukseen

521 Vuokko Rehn /kesk: Määrärahan osoittamisesta pk-yritysten kansainvälistymisen edistämiseen

522 Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Lahti — Vääksy-tien (vt 24) perusparannukseen välillä Holma — Kalliola

523 Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Taulun eritasoliittymän rakentamiseen valtatie 24:lle Padasjoella

524 Eila Rimmi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan maakunnallisen puuosaamiskeskuksen perustamiseen

525 Eila Rimmi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ja Valkeakosken seudun vedenhankinnan (TAVASE) turvaamiseen

526 Eila Rimmi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta ongelmajätekaatopaikkojen puhdistamiseen Lempäälässä

527 Jukka Roos /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Korpoströmin luontokeskuksen suunnitteluun Saaristomeren kansallispuistoon

528 Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittamisesta maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittämiseen

529 Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 25:n perusparannukseen välillä Hanko — Skogby

530 Matti Ryhänen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Espoon Kirkkojärven kunnostamiseen ja alueen rakentamiseen virkistyspuistoksi

531 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta 6-vuotiaiden esiopetuksen järjestämiseen

532 Päivi Räsänen /skl: Ammatilliseen aikuiskoulutukseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

533 Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen lähetyškoulun oppilastasuntolan peruskorjaukseen

534 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta lapsilisien maksamiseen 17-vuotiaille

535 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta lasten psykiatrisen hoidon lisäämiseen

536 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta huumeiden vastaiseen toimintaan vankiloissa

537 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta Kotokartanosäätiön palvelutalon kunnostukseen

538 Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta Aslan ry:n toiminnan tukemiseen

539 Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta Sako Oy:stä ja Sucros Oy:stä irtisanottujen henkilöiden työllistämistoimenpiteisiin

540 Päivi Räsänen /skl: Siviilipalvelukseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

541 Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityismetsätalouden edistämiseen

542 Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden valtionapuun

543 Aapo Saari /kesk ym.: Eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamisesta

544 Aapo Saari /kesk ym.: Asuntorakentamisen tason varmistamisesta

545 Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta henkilöliikenteen ostopalveluihin henkilöliikenteen turvaamiseksi Karjaan — Hangon radalla

546 Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Pälkäneen kirkonkylän ala-asteen peruskorjaukseen

547 Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Mäntän musiikkiopiston toiminnan tukemiseen

548 Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Maurin — Heinijärven maantien rakentamiseen

549 Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Kaupin sairaalan peruskorjaukseen

550 Outi Siimes /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen — Mäntyharjun kanavan kokonaisohjelman laatimiseen sekä Kimolan — Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen

551 Outi Siimes /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Teknologian kehittämisskeskuksen konsultointiyksikön perustamiseen Lahteen

552 Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Nopeat Itäradat -hankkeen yleissuunnittelun jatkamiseen oikorataosuudella Kerava — Lahti

553 Sakari Smeds /skl: Eduskunnan lisätilojen selvittely- ja suunnittelukustannuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

554 Sakari Smeds /skl: Puoluetukeen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

555 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta avoimien poliisin virkojen täyttämiseen

556 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta Suomi — Inkeri-seura ry:n tukemiseen

557 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta luomutuotteiden markkinointiin

558 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta perhevähikivallan ehkäisyyn

559 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta huumeiden käyttäjien vastaanottokotien tukemiseen

560 Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta Pelastusarmeijan päihdetyön tukemiseen

561 Aino Suhola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta pienten kuntien työllisyysperusteisiin investointeihin

562 Säte Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan ammattikoulun puutekniikan lisärakennuksen rakentamiseen

563 Säte Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta liikuntahallin rakentamiseen Pohjois-Karjalan opiston Pyhäselän toimipisteeseen

564 Säte Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän Kiteen oppimiskeskuksen kotieläinrakennuksen peruskorjaukseen

565 Säte Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan ammatillisen koulutuskeskuksen elintarvikealan koulutustilojen peruskorjaamiseen

566 Säte Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kolin luontokeskuksen rakentamiseen

567 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta kristillisten kansanopistojen toiminnan turvaamiseen

568 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta jäähallin rakentamiseen Rovaniemelle

569 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta jäähallin rakentamiseen Posiolla

570 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Martti — Tulppio-tien parantamiseen Savukoskella

571 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kuloharjun — Kynsilän maantien peruskorjaamiseen Posiolla

572 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lehtiniemen — Morottajan maantien peruskorjaukseen

573 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Impiön kylätien peruskorjaamiseen Ranualla

574 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin

575 Hannu Takkula /kesk ym.: Luonnonsuojeluohjelmien toteuttamisen tehostamisesta

576 Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta vanhojen metsien suojelusta aiheutuvien työpaikkojen menetysten korvaamiseen Lapissa

577 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Perämeren kalantutkimusaseman rakentamiseen Simon kuntaan

578 Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta opintorahan korottamiseen

579 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Keminmaan lukion laajentamiseen ja peruskorjaukseen sekä Kirkonmäen ala-asteen peruskorjaukseen

580 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Lintulan kalanviljelylaitoksen toiminnan tukemiseen Kittilän kunnassa

581 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta viemärin rakentamiseen välille Ylivojakala — Kiviranta Torniossa

582 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamiseen

583 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Metsähallituksen laatiman maankäyttöä koskevan suunnitelman toteuttamiseen Muoniossa

584 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ivalon ja Rajajoosepin välisen tien rakentamiseen

585 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Vaattojärven — Poikkijärven ja Venetin — Venejärven paikallisteiden peruskorjaukseen

586 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Utsjoen ja Vetsikon välisen tien parantamiseen

587 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kolarin — Kurtakon — Ylläsjärven maantien peruskorjaukseen

588 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 21:lle Pellon kunnassa

589 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta liikenneturvallisuuden parantamiseen Ylitornion kirkonkylässä

590 Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Martin ja Tulppion välisen tien peruskorjaukseen Savukoskella

591 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kaukosen sillan rakentamiseen Kittilässä

592 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi välille Tervolan kirkonkylä — Matтинен

593 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Laivaniemen paikallistielle Torniossa

594 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Auttinkönkään matkailutien päällystämiseen Rovaniemen maalaiskunnassa

595 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n ja valtatie 5:n liikennejärjestelyihin Sodankylässä

596 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta sillan rakentamiseen Kemijoen yli Pelkosenniemellä

597 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta valtatie 21:n peruskorjaamiseen välillä Kaaresuvanto — Kilpisjärvi — Norjan raja

598 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Tornion Röyttän sataman meriväylän syventämiseen

599 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta henkilöliikenteen uudelleen aloittamiseen rataosuudella Kemi — Tornio — Haaparanta

600 Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen

601 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta rautatien sähköistämiseen välillä Oulu — Kemi — Rovaniemi

602 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Sallan ja Kantalahden välisen radan rakentamiseen

603 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Rovaniemen lentoaseman matkustajaterminaalin laajentamiseen

604 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Keivitsan ja Soklin kaivosten avaamista selvittävään projektiin

605 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta alueellisen kuljetustuen lisäämiseen

606 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ranuan eläinpuiston kehittämiseen

607 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kemijärven lämpövoimalahankkeen tukemiseen

608 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Pentikmäen opastus- ja palvelurakennuksen rakentamiseen Posiolle

609 Esko-Juhani Tennilä /va-rym.: Määrärahan osoittamisesta työttömien peruspäivärahan korottamiseen

610 Esko-Juhani Tennilä /va-rym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle

611 Esko-Juhani Tennilä /va-rym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille

612 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kemin työtuovan toiminnan laajentamiseen

613 Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kahden uuden opiskelijavuokratalon rakentamiseen Rovaniemellä

614 Martti Tiuri /kok: Määrärahan osoittamisesta keksintö- ja innovaatiotoiminnan edistämiseen

615 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Venäjän kanssa yhteisen tavarantarkastuspisteen perustamiseksi Nuijamaan tulliasemalle

616 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Kotkan Kymminlinnan linnoituksen kunnostamiseen

617 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Kotkan Höyrypanimon kunnostamiseen

618 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 7:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Loviisa — Kotka

619 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta junien lähiliikennepalvelujen turvaamiseen

620 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta kaksoisraiteen rakentamiseen Vainikkalan raja-asemalle

621 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Ahvenlammien eritasoliittymän rakentamiseen Joutsenossa

622 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Utin lentokentän muutostöiden suunnitteluun

623 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomenlahden suurten saarten kehittämiseen

624 Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta tuetun vuokra-asuntorakentamisen lisäämiseen itäisen Suomen opiskelupaikkakunnilla

625 Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen teknillisen korkeakoulun 5. rakennusvaiheen suunnitteluun

626 Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatie 65:n rakentamiseen välillä Ylöjärvi — Kyrönlahti

627 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kuopion yliopistolle turpeen lääketieteelliseen tutkimukseen

628 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion yliopiston Mikroteknia/Bioteknia II -hankkeen toteuttamiseen

629 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun peruskorjaushankkeisiin

630 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Snellman-instituutin tutkimustoiminnan käynnistämiseen

631 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kuopion K115-hyppyrimäen rakentamiseen

632 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta lossiliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi

633 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Puutossalmen sillan rakentamiseen

634 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta syöpätutkimukseen istukkahoidon avulla

635 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kihniön turveterveyshoitolan perustamiseen

636 Matti Vanhanen /kesk ym.: Omakotitalojen korjaustoiminnan avustamisesta

637 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Huumevapaa Länsi-Suomi -rikostorjuntaohjelmaan

638 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Lepäistentien perusparannukseen Uudessakaupungissa

639 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Halikon — Kustavin tien rakentamiseen

640 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kustavin — Uudenkaupungin tien rakentamiseen

641 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 8:n Laitilan eritasoliittymän rakentamiseen

642 Helena Vartiainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenkaupungin väylän syventämiseen ja oikaisuun

643 Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta kevytkalustokokeiluun Turun — Uudenkaupungin radalla

644 Marjatta Vehkaoja /sd: Määrärahan osoittamisesta Vaasan keskussairaalan peruskorjaukseen

645 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin

646 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansainvälisen optiikan tutkimusinstituutin perustamiseen

647 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joensuun oppimiskeskuksen metallitalon laajentamiseen

648 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta mediaopetuksen ja -tuotannon kehittämiseen Joensuun Mediakeskuksessa

649 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Mönkin sillan rakentamiseen Kontiolahdella

650 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ihalansalmen sillan rakentamiseen Rääkkylässä

651 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Nurmeksen — Kontiomäen radan perusparantamiseen

652 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen osaamisen ja innovaatioihin perustuvan uuden liiketoiminnan vauhdittamiseksi

653 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta investointien työllisyysperusteiseen valtionapuun Pohjois-Karjalassa

654 Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ylämyllyn entisen varuskunta-alueen asuntojen korjaukseen

655 Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta seutukuntien kehittämiskeskuksien tukemiseen

656 Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta opintotuen asumislisän maksamiseen vanhemmilta vuokratusta asunnosta

657 Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen

658 Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta kehitysalueen investointituen, pien-yritystuen, pk-yritysten kehittämistuen ja toimintaympäristötuen lisäämiseen

659 Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maa-seutuneuvontaan

660 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lehmäjoen ja Untamalan välisen maantien 7232 perusparantamiseen Isossakyrössä ja Ylistarossa

661 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 730 peruskorjaamiseksi välillä Huhtamäki — Komossa

662 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Itäkylän — Huopanan paikallistien peruskorjaamiseen Lappajärvellä

663 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien Kortekylä — Kuninkaanjoki peruskorjaamiseen Alajärvellä ja Soinissa

664 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pirin riippusillan rakentamiseen Alahärmässä

665 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Seinäjoen Ämmälänkylään johtavan maantien kunnostamiseen

666 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 7000 (Koskenkorva — Mölli) perusparantamiseen Ylistaron aseman ja Könnin välillä

667 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 697 (Lehtimäki — Soini) perusparantamiseen

668 Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 750 (Vimpeli — Veteli) peruskorjaamisen aloittamiseen

669 Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17027 (Vanhakylä — Kärjenkoski) perusparantamiseen

670 Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvan kehittämiseen

671 Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta sotalaskien kuntoutustoimintaan

672 Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen

673 Pia Viitanen /sd: Määrärahan osoittamisesta nuorisoyrittäjälainoihin

674 Marja-Leena Viljamaa /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n rakentamiseen moottoritieksi Jyväskylän ja Tikkakosken välisellä tieosuudella

675 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseksi

676 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta vastavalmistuneiden nuorten takuuharjoittelupaikkajärjestelmään

677 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta koulujen homevaurioiden ja -haittojen poistamiseen

678 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta nuorten metsien hoitoon ja metsien uudistamiseen

679 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta luonnontuotteiden varastointitukeen

680 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta yleisten teiden perustienpitoon

681 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen

682 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan rautatieverkon kehittämiseen

683 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta perusradanpitoon

684 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta pienlentokenttien rakennus- ja perusparannushankkeisiin

685 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta sairauskuluvähennyksen budjettiperusteiseen palauttamiseen pienituloisille

686 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen

687 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutustoimintamäärärahojen budjettiperusteiseen korottamiseen

688 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden lieventämiseen

689 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden torjumiseksi käynnistettäviin investointeihin

690 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Patanan- ja Räytinginjärvien kunnostamiseen

691 Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta veteraanien asuntojen korjausavustuksiin

692 Jorma Vokkolainen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Savon kanavan rakennussuunnitteluun

693 Jorma Vokkolainen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta yritystoiminnan investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen

694 Markku Vuorensola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan maaseutuosaamiskeskusten käynnistämiseen maakunnallisena osaamiskeskuksena

695 Markku Vuorensola /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 3003 Lempäälässä

696 Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittamisesta Muurikkalan paikallistien 14745 parantamiseen

697 Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 26:n parantamiseen välillä Summa — Taavetti

698 Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittamisesta Muhniemen — Ummeljoen maantien 3543 parantamiseen Anjalankoskella

699 Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie E18:n perusparantamiseen välillä Hamina — Vaalimaa

700 Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eteläisen Rannikko-HELI-radan suunnitteluun

701 Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen lisäämiseen

702 Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämISRahan lisäämiseen

703 Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan yksityisteiden parantamiseen

704 Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittamisesta alueellisen kuljetustuen lisäämiseen

705 Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien vuosiloman lisäämiseen

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Aaltonen, Alho, Aula, Aura, Dromberg, Elo, Enestam, Halonen, Hassi, Häkämies, Ihmäki, Jansson, Juhantalo, Juurola, Kaarilahti, Kallis, Karhunen, Kiljunen, Korkeaaja, Laakso, Laine, Lamminen, Lindqvist, Lindén, Ojala A., Perho, Pietikäinen M., Pietikäinen S., Tahvanainen, Tennilä, Tiuri ja Uotila.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Tahvanainen, Dromberg ja Kallis.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien takia edustajat Aura ja Laine sekä yksityisasioiden takia edustajat Dromberg, Hassi, Kaarilahti, Kallis, Karhunen ja Korkeaaja,

tästä ja huomisesta päivästä virkatehtävien takia edustajat Aaltonen, Elo, Enestam, Häkämies, Jansson, Laakso ja Lamminen sekä yksityisasioiden takia edustajat Alho, Ihmäki, Juhantalo ja Perho sekä

tämän kuun 15 päivään yksityisasioiden takia ed. Tennilä.

Uudet hallituksen esitykset

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 158—167.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys vuoden 1997 lisätalousarvioksi

Ainoa käsittely

Hallituksen esitys 119/1997 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 16/1997 vp

Lisätalousarvioaloite 1—11/1997 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 16.

Ensin sallitaan yleiskeskustelu lisätalousarviesityksestä kokonaisuudessaan.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä esitellään ehdotusten tekemistä varten ensin menot pääluokittain ja luvuittain vastaavine perusteluineen, sitten tulot osastoittain ja luvuittain vastaavine perusteluineen, sen jälkeen mietinnössä oleva talousarvion tasapainoa koskeva lausuma sekä mietinnön toinen ponsi, joka koskee lisätalousarvioaloitteiden hylkäämistä, ja kolmas ponsi, joka koskee lisätalousarvion julkaisemista ja soveltamista.

Yleiskeskustelua pääluokista tai osastoista ei enää sallita, vaan ainoastaan ehdotukset lyhyine perusteluineen.

Kiinnitän edustajien huomiota valtiopäiväjärjestyksen 75 §:n 3 momentin säännökseen, jonka mukaan edustajan tekemä ehdotus, joka tarkoittaa uuden ja hallituksen esitykseen sisällyttämättömän määrärahan tai muun päätöksen ottamista talousarvioon, voidaan talousarviosta päätettäessä ottaa huomioon ainoastaan, jos se on pantu vireille asianmukaisesti tehdyllä talousarvioaloitteella.

Menojen yksityiskohtaisessa käsittelyssä puhemiesneuvosto ehdottaa meneteltäväksi siten, että muutosehdotukset tehdään silloin, kun asianomainen pääluokka esitellään, ja käsitellään asianomaisen momentin, luvun tai pääluokan kohdalla. Mikäli pääluokan tai pääluokan jonkin luvun kohdalla muutosehdotuksia ei ole tehty, pääluokka tai luku katsotaan hyväksytyksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisena.

Osastoja koskevat ehdotukset tehdään ja äänestykset suoritetaan vastaavalla tavoin kuin menojen pääluokissa.

Jos halutaan tehdä lisätalousarvion yleisperusteluiksi tarkoitettuja ehdotuksia, ne on tehtävä talousarvion tasapainoa koskevan lausuman käsittelyn jälkeen.

Jos mietintöä ei muuttamattomana hyväksytään, lähetetään asia valtiopäiväjärjestyksen 76 §:n mukaisesti takaisin valtiovarainvaliokuntaan.

Menettelytapa hyväksytään.

Yleiskeskustelu:

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnan mietintöön sisältyy keskustan vastalause.

Lisätalousarvion merkittävin yksittäinen erä on yhteisöverotulojen kasvu 4,9 miljardilla markalla, ja ajattelinkin ihan lyhyesti, kun täällä on valtiovarainministerikin paikalla ja uusi veroministeri on syntynyt, käsitellä tähän liittyvää verotuspuolta. Nyt mielestäni olisikin korkea aika, kun meillä on uusi veroministeri, uudistaa valtiovarainministeriön työnjakoa ja parantaa ministerien välistä yhteistyötä. Viimeksi Sundqvist-tapaushan osoittaa, että valtiovarainministeriön yhteistyö on heikko. Sanoisin, että se on ollut nollan arvoinen.

Ministerien erilaiset linjaukset ovat osin sekoittaneet asioita ja merkinneet veropoliittikan tiettyä lamautumista. Kuten sanoin, Sundqvistin vahingonkorvauskäsittelyn erikoiskohtelu osoittaa tämän asian. Ykkösministeri Niinistö on jopa ollut oppositiossa oman ministeriönsä asioita vastaan.

Ministeri Niinistö on tänään käyttänyt puheenvuoron verotuksen kevennyksistä. Hän sanoi puheenvuorossaan lehdessä lainatun mukaan, että tällä hallituskaudella ei pystytäkään merkittäviin verotuksen uudistuksiin. Vuoteen 2003 mennessä voidaan verokevennyksiä suorittaa 2–3 prosenttia, mikäli oikein tulkitsin.

Nykyisen hallituksen aikana on veroaste noussut molempina viime vuosina, mikä on tietysti merkinnyt verotuksen kokonaisasteen kiristystä. Kuitenkin työn verotuksen keventämiseen on otettava selvästi kunnianhimoisemmat tavoitteet. Meidän on mahdollista merkittävästi keventää työn verotusta jo tälläkin vaalikaudella, mutta se edellyttää sitä, että verotuksen painopiste käytetään työn verotuksen keventämiseen. Se edellyttää, että meillä on valmius tehdä uudistuksia, joilla voidaan työllisyyttä parantaa, eli se edellyttää, että aloitetaan työreformistiset uudistukset. Tätä kautta saadaan tilaa veroreformille osana työteformia.

Viime vaalikaudella uudistettiin merkittävästi verotusta onnistuneiden verouudistusten kautta. Tällä vaalikaudella on ollut paljolti tyhjäkäyntiä.

Ihan sellaisiin verouudistuksiin ei ehkä ole valmisteluakaan ollut, joita olisi voitu tehdä. Sen sijaan on tehty kyllä eräitä pieniä, selkeitä virheitä. Esimerkiksi ulkomaantyön verotuksen kiristäminen, joka tehtiin ja jota oppositio vastusti, oli selkeä virhe. Nyt hallitus tänään joutui antamaan esityksen, jolla tämä selkeä virhe korjataan. Silloin jo kerroimme, että tästä on haittaa työllisyydelle, byrokratiaa suomalaisille yrityksille ja verotulojen menetyksiä, mutta meitä ei kuultu. Perintö- ja lahjaverotuksen kiristys myöskin on tapahtunut pienten perintöjen osalta ja sosiaalisten tulonsiirtojen varassa elävien tuloverotus on jopa kiristynyt. Pieniä yrityksiä koskevia huonoja veromuutoksia on myöskin tehty. Näitä kaikkia nyt joudutaan oikomaan jälkikäteen. Myöskin veroministerin lausunnoilla leimaverotuksesta ja eläkesäästövakuutuksen verokohtelun muuttamisesta on aiheutettu aivan tarpeetonta epävarmuutta.

Arvoisa puhemies! Kiinnitänkin tässä huomiota siihen, että hallitukselta puuttuu toimiva veropoliittinen ministerivaliokunta. Sellainen on olemassa, mutta se kokoontuu kerran vuodessa. Se ei ole kovin toimiva työtahti. Välttämättä, jotta yhteistyö voisi parantua ja verotusta voitaisiin uudistaa, tarvittaisiin toimiva veropoliittinen ministerivaliokunta.

Yhteenvetona verotuksen osalta totean, että valtiovarainministeriön työnjakoa on uusittava, on luovuttava verotuksen jakamisesta ministerien kesken ja keskitettävä verotusasiat kokonaisuudessaan yhdelle ministerille. Myöskin pankkipoliittikka olisi paikallaan keskittää vain yhdelle ministerille. On voitava parantaa yhteistyötä. On voitava uudistaa verotusta työllisyyden ehdoin, ja kaikilla ministereillä ja hallituksella on tässä hyvin keskeinen vastuu. Veropoliittikan lamasta on päästävä verotuksen uudistamiseen ja valtiovarainministeriöön on saatava aikaan toimiva yhteistyö.

Arvoisa puhemies! Keskustan vastalauseessa on todettu, että lisätalousarvio jatkaa johdonmukaisesti hallituksen yhteiskuntapoliittista peruslinjaa. Leikkauslinja on monin osin epäoikeudenmukainen eikä se reagoi yhteiskunnallisiin tarpeisiin.

Ehkä akuuteimpia lisärahoitusta vaativia asioita, jotka eivät ole suuri valtion varojen kysymys sinällään, olisivat tässä lisätalousarviossa olleet poliisin toimintamäärärahat, uuden puolustuspoliittisen selonteon täytäntöönpano, pien- ja keski suurten yritysten aluepoliittinen rahoitus sekä lähinnä homeongelmista kärsivien

koulujen peruskorjaustarpeet. Viimeaikaiset tiedot osoittavat, että poliisin määrärahojen viime vuosien leikkaukset ovat johtamassa kansalaisten turvallisuuden heikkenemiseen. Toimintamäärärahojen vähäisyyden vuoksi ei henkilöstöä ja kalustoa kyetä käyttämään nyt riittävän tehokkaasti.

En käy puheenvuorossani perustelemaan lisätalousarvion vastalauseen muutoksia sen enemämälti kuin vielä viittaa todellakin homekouluongelmatilanteeseen. Se olisi sellainen asia, joka voidaan korjata, jos meillä on tahtoa asia korjata. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä, kun keskustan osalta tehdään muutosesityksiä, lisätalousarviota voidaan tältä osin korjata.

Valtiovarainministeri Niinistö: Arvoisa puhemies! Suhteellisen pitkässä puheenvuorossaan ei ed. Ala-Nissilä ennättänyt kuin ohuesti sivuta käsittelyn alaisena olevaa asiaa. Mutta ehkä sen verran haluaisin eduskunnalle informaation luontoisestikin lausua, että lisätalousarvion keskeisin sanoma on tietysti siinä, että on kyetty pudottamaan velkaantumista niin, että kun vielä varsinaisen talousarvioehdotuksen mukaan olisi jouduttu hakemaan lisälainoitusta lähes 30 miljardia markkaa, nyt se putoaa alle 20 miljardin markan. Tämä ehdotus on hyvin linjassa myöskin sen ajattelun kanssa, jota ensi vuodeksi on suunniteltu. Ensi vuoden talousarvioehdotushan lähtee siitä, että lisälainanoton tarve jälleen putoaa. Voin vakuuttaa, että myös vuoden 99 kehysvalmistelu lähtee siitä ajattelusta liikkeelle, että tuo johdonmukainen aleneva sarja myöskin toteutuu.

Haluaisinkin oikeastaan tässä vaiheessa esittää kansanedustajille ja ehkä vielä aivan erityisesti ed. Ala-Nissilälle sellaisen toivomuksen, että annettaisiin arvoa sille välttämättömyydelle, että taloutta on hoidettava pitkäjänteisesti. Vain sillä me voimme säilyttää vakaan, uskottavan taloudenpidon kuvan. Se seikka, että sattuu tulemaan vaalit, ei tietysti muuta tilinpitoaikoja eikä myöskään tätä johdonmukaista linjaa saisi silloin horjuttaa. Tämän vuoksi toivoisin, että kansanedustajat olisivat aika lailla pidettyjä silloin, kun uuden hyvän lupaamisesta on kysymys, ja muistuttaisivat sitten vaatijoita, että kaikki mitä lupataan, tarkoittaa lisävelan ottamista.

Ed. Ala-Nissilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Velkaongelma on tosiasia. Suomi on kolmen perusongelman noidankehässä: rakenteellinen massatyöttömyys, kasvava

valtion velka ja erityisesti korkea ansiotulojen verotus. Tähän ongelmakehään meidän on totta kai haettava ratkaisuja. Keskustahan on tukenut määrätietoisesti edellisessä hallituksessa ja tällä vaalikaudella sitä, että valtion velkaantumista vastaan käydään voimakasta taistelua. Missään vastalauseessa me emme ole, kun on varsinaiseen budjettiin esitetty vastalauseita, esittäneet lisävelkaantumista.

Keskusta on myöskin budjettikannanotoissaan tukenut velan vähenemistä jopa vielä nopeampaa tahtia, mitä hallitus esittää. Kysymys onkin siitä, että meidän pitää pystyä puuttumaan velkaantumisen syihin eli työttömyyteen. Se edellyttää rakenteellisia uudistuksia muun muassa verotuksessa. Siinä mielessä kritisoin hallituksen linjaa, että on puuttunut yhteistyötä, on puuttunut tahtoa uudistaa verotusta, ollaan lamatilanteessa. Mitään verotuksen uudistamista työllisyyden ehdoin ei tapahdu. Tästä, ministeri Niinistö, myöskin te ykkösministeriönä olette vastuussa ja maan hallitus on tästä vastuussa. Tätä halusin puheenvuorollani korostaa.

Ed. Tykkyläinen: Arvoisa puhemies! Haluan todeta, että hallitus on tehnyt lisäbudjetin yhteydessä hyvin myönteisiä päätöksiä, jotka ovat merkittäviä Itä-Suomen kehityksen kannalta. Lähinnä Itä-Suomi-työryhmän ehdotuksia on otettu huomioon tämän lisäbudjetin yhteydessä, mistä haluan erikoisen kiitoksen antaa valtiovarainministerille ja koko hallitukselle, että vihdoinkin viimein on tosiaankin tämä asia saatu järjestykseen.

Tämä hankehan on ns. Bioteknia 2. Microtekniikan hankkeelle on valtiovarainvaliokunta esityksessään lisännyt talousarvioon 33 miljoonaa markkaa, joka on hallituksen esitys. Microtekniikka 2 -hankkeessa on erääksi ongelmaksi noussut valtion kiinteistölaitoksen tuottovaatimus rakennus- ja tonttipääomalle, mikä nostaa vuokratason lähes 100 markkaan neliömetriltä kiinteistöissä, joille on vaikea löytää markkinaehtoista käyttöä. Voidaan kysyä, onko tarkoituksenmukaista käyttää huomattava osa yliopistojen määrärahoista valtion kiinteistöjen tuottovaatimusten täyttämiseen.

Uskon, että tästä kysymyksestä voidaan varmastikin tulevaisuudessa käydä neuvotteluja varsinaisen budjetin kohdalla.

Haluan todeta myös tässä yhteydessä, että Kuopion ja Turun yliopistot neuvottelevat myös yhteistyöstä, joka mielestäni on hyvin merkittävä

asia. Kuopion yliopisto pitää tärkeänä, että jatkossa jo sovitusta tutkimuksen lisärahoitusohjelmasta pidetään kiinni lähitulevaisuudessa ja tehdään päätökset myös lisärahoituksesta. Tämän merkitsee sitä, että varsinaisen budjetin yhteydessä on myös varattu lisärahoitus tälle Kuopion hankkeelle.

Useat kansanedustajat ovat arvostelleet näitä hankkeita, mutta totean, että tämä Itä-Suomen kehittämisyöryhmän ehdotus on merkittävä ja tämä on yksi merkittävin yliopisto, joka on Kuopiossa ja sijaitsee Itä-Suomen keskuksessa. Tällä vahvistetaan Itä-Suomen tutkimus- ja tiedetointa. Sitä ei voi kukaan kiistää.

Puutun toiseen asiaan, joka oli erittäin hankala ja vaikea. Tämä on Suomen Kansallisoopperan eläkevastuukysymys. Valtiovarainvaliokunta teki kuitenkin yksimielisen päätöksen ja jaoston hyvin tiukasta lausunnosta otti myös osviittoa. Me halusimme tällä lausunnolla turvata muun tiede-, nuoriso- ja liikuntatoiminnan tukemisen tulevaisuudessa.

Totean tässä asiassa, että Kansallisoopperan eläkevastuuta on käsitelty pitkään, jo vuodesta 1970 lähtien, ja siihen on perustettu erilaisia työryhmiä. Vihdoin viimein nyt jäi veikkauksesta voittovaroja, joilla tämä ongelma voidaan hoitaa. Tämä on hyvä asia.

Suomen Kansallisoopperan Eläkesäätiön laskelman mukaan vuoden 2000 lopussa Eläkesäätiön kokonaiseläkevastuu on 161,2 miljoonaa markkaa. Tämän johdosta eläkevastuun kattamiseksi tarvitaan kerta-avustuksena 106 miljoonaa markkaa. Me tiedämme, että kirjanpitolaki on se, joka velvoittaa siihen, että hallituksen on pitänyt antaa tämä esitys tässä vaiheessa.

Eläkesäätiön piirissä on 141 eläkkeellä olevaa työntekijää, joista tanssijoita 36, laulajia 59 ja muita 46. Suomen Kansallisoopperan 581:stä aktiivityöntekijästä on 311 henkeä Eläkesäätiön piirissä.

Nykyisiä eläkkeellä olevia tanssijoita on kiinnittynyt Oopperan balettikoulun opettajaksi viisi. Tämä on herättänyt huomiota. Täällä on puhuttu muunnettua totuuttakin, ja siksi haluan näin yksityiskohtaisesti ottaa näitä asioita esille. On muistettava, että kaikki opettajien kiinnitykset on sovittu ja hoidettu opetusministeriön ohjeiden mukaisesti. Kun säätiön palveluksesta eläkkeellä olevat henkilöt ovat siirtyneet opettajan tehtäviin, on myös palkkauksessa tehty tarvittavat sopimukseen liittyvät asiat, niin kuin opetusministeriö on halunnut. Totean, että meillä valitettavasti ei ole opettajia riittävästi Suo-

messä. Toivonkin, että tähän asiaan voitaisiin saada pikainen korjaus.

Täällä on otettu esille myös homekoulujen korjauskysymykset, jotka ovat merkittäviä ja tärkeitä. Valitettavasti tässä lisäbudjetissa ei voitu ohjata määrärahoja tähän. Toivon, että tämä asia voidaan käsitellä rauhallisesti ensi vuoden varsinaisen tulo- ja menoarvion kohdalla.

Arvoisa puhemies! Haluan esittää vielä kerran kiitokset valtiovarainministerille hyvästä lisätalousarviosta.

Ed. Tahvanainen merkitään läsnä olevaksi.

Ministeri A n d e r s s o n : Arvoisa puhemies, herr talman! Haluan aivan lyhyesti kommentoida ed. Tykkyläisen puhetta siltä kohdin, kuin se koski veikkausvoittovarojen käyttöä. Oopperan eläkevastuun kattaminen tällä todella isolla summalla, 106 miljoonaa markkaa, on tietysti monella tavalla poikkeuksellinen toimenpide. Tämä on asia, joka on jäänyt hoitamatta vuosien varrella. Se olisi pitänyt hoitaa tietysti aikaisemmin. Näin ei ole tehty edellisten hallitusten aikana, vaan koko eläkekysymys on päässyt paisumaan tällä tavalla. Ei ole rahastoitu rahoja ja sitten, kun vuonna 93 tuli uusi kirjanpitolaki, ei enää ollut mahdollisuuksia jatkaa tällä tavalla, kuten ei olisi muutenkaan ollut mahdollista, vaan asiat piti hoitaa vuoteen 2000 mennessä.

Se, että Veikkaus on tuottanut voittoa yli enusteiden tänäkin vuonna, mahdollisti sen, että 160 miljoonaa markkaa voitiin käyttää tärkeisiin tarpeisiin: kulttuuriin, tieteeseen, urheiluun, liikuntaan ja Oopperan eläkevastuiden kattamiseksi. Mainitsen kuitenkin myös tässä yhteydessä, että tässä on myös 5,2 miljoonaa urheilujärjestöjen, suurimmalta osin SVUL:n, hoitamattomien eläkkeiden kattamiseen.

Minulta on kysytty, miksei tätä asiaa ole selvitetty aikaisemmin. Tätä on kyllä selvitetty hyvin perusteellisesti valtiovarainministeriön, opetusministeriön ja Oopperan kesken, eikä muita ratkaisumalleja nyt löytynyt kuin käyttää tätä rahaa asian hoitamiseen. Tämän jälkeen asia on asianmukaisessa kunnossa.

Ed. L e h t o s a a r i (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ed. Tykkyläinen totesi, että tässä lisätalousarviossa on erityisesti Itä-Suomeen osoitettu määrärahoja ja vielä niin, että ne on Itä-Suomi-työryhmän mukaisesti sinne kirjattu ja

että niitä olisi todella merkittävästi. Allekirjoittaneen on erittäin vaikea yhtyä tältä osin ed. Tykkyläisen puheeseen, olkoonkin että lisätalousarviossa on muutamia sellaisia hankkeita, jotka ovat toki mieluisia Itä-Suomelle. Mutta kyllä Itä-Suomessa ollaan pettyneitä lisäbudjetin antiin. Siellä nimittäin uskottiin ja toivottiin, että juuri tähän lisätalousarvioon olisi tullut Itä-Suomityöryhmän mukaisia hankkeita huomattavasti enemmän kuin tässä nyt on.

Nostaisin esille erään asian, jota todella yritykset odottivat. Se oli Itä-Suomi-työryhmän raportin järein ase Itä-Suomen olojen kohentamiseksi. Se oli yritysten vapaan poisto-oikeuden saanti itäiseen Suomeen. Tällä toimenpiteellä, jota sinne odotettiin ja jota Itä-Suomi-työryhmä esitti, me olisimme varmasti pystyneet Itä-Suomen asemaa hyvin tuntuvasti parantamaan ja luomaan sille alueelle uusia työpaikkoja, joita sinne hyvin pikaisesti kaivataan. Näin ollen ne toiveet, joita Itä-Suomessa on, jäävät valitettavasti odottamaan tulevia budjetteja ja tulevia aikoja ja kenties tulevaa hallitusta.

Ed. B r y g g a r e (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaukseni kohdistuu lähinnä ministeri Anderssonin vastaukseen Oopperan eläkejärjestelystä. Kun tuo talo rakennettiin, se ylitti ainakin tulpaten sen talousarvion, ja kustannuksetkaan vuosittain eivät ole olleet mitään ihan minimaalista luokkaa. Nyt meille tulee 106 miljoonan hoitamaton paukku.

On hyvin erikoista, että tässä yhteiskunnassa tällä tavoin voidaan näitä asioita viedä eteenpäin. Olen todella harmissani siitä, että ei ole ollut selkärankaa hoitaa näitä asioita niin kuin muualla ne pitää hoitaa. On tietysti selvää, että ihmisten eläkkeet tulee hoitaa, ja olen siinä aivan samaa mieltä, että viimeistään tämän suoraselkäisen hallituksen se piti tehdä, kun muilla ei ole ollut siihen kanttia. Mutta jatkossa kyllä meillä tulee myös kulttuurin piirissä herättää keskustelua siitä, mitkä ovat rajat, joissa tämän tyyppistä kulttuuria tuetaan suhteessa muuhun kulttuuriin, millä tavalla tämä vaikuttaa kansallisen kulttuurin tukemiseen kokonaisuutena. Kun olen aivan varma siitä, että Veikkauksen tulot eivät ihan taivasiin joka vuosi kasva, niin missä ovat sitten ne jatkorahat, kun niitä vaaditaan ja kun muu kansallinen kulttuuri uhkaa kuihtua tai muu veikkauspotista saatava tuki vähetä sen takia, että olemme upoksissa tämän yhden talon menojen kanssa?

En halua tässä kritisoida Oopperaa. Eihän

siellä työtä tekevien ihmisten töitä voi haukkua. Se on hienoa taidetta niin kuin varmasti kaikki muukin kulttuuri. Mutta kyllä kulttuurin sisällä täytyy käydä myös arvokeskustelu siitä, missä jatkossa halutaan mennä. Rajat jostain pitää löytää.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Ihan muutama yksityiskohta tähän lisätalousarvioon liittyen.

Äsken keskustelussa nousi esille se, että lisäbudjetti kirjaa sen tosiasian, että valtio voi vähentää lainanottoa siitä, mitä tälle vuodelle alun perin oli ajateltu. Näin käy, sitä tämä lisätalousarvio merkitsee. Siihen, mistä johtuu, että näin käy, tarkempaa selitystä ei tässä keskustelussa vielä ole tullut. Toki tämän lisäbudjetin lähetekeskustelussa aihepiiristä keskustelua käytiinkin. Totean vielä, että selittävistä tekijöistä ylivimaisesti tärkein on emissiovoittojen kirjaaminen tässä lisätalousarviossa. Ne eivät oikeastaan ole sillä tavalla tuloa, joka normaalin tulon mielessä voisi vähentää tavallaan velanottoa. Mutta kirjausteknisesti näin on menetelty ja kirjaustekniikan osalta periaate, että näin voidaan menetellä, on jo aiemmin valtiovarainvaliokunnan kannanotossa sanottu. Menetelty ei ole suinkaan väärin, ei niin, mutta merkittävä osa todellakin tuosta säästöstä johtuu äsken kertomastani syystä.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee muutamaankin yksityiskohtaan, ensinnäkin Oopperan eläkevastuiden hoitamiseen, poliisin toimintamäärärahoihin, kouluihin jnp., niistä hieman tarkemmin muutama sana.

On aivan totta, kuten täällä jo monessa puheenvuorossa on sanottu, että Kansallisoopperan eläkevastuiden hoitaminen on pakko nopeassa aikataulussa nyt saada kuntoon ja järjestykseen. Akuutiksi tämän asian tekee se tosiseikka, että lainsäädäntö on muuttunut ja edellyttää tämän tapaisilta yhteisöiltä selvästi tämän tapaisen vastuiden hoitamista ja päätöksiä, joilla voidaan uskottavasti osoittaa, että eläkevastuut ovat hoidossa.

Tietysti voisi kysyä, olisiko tällaiseen ratkaisuun liittyen pitänyt edellyttää Oopperalta hieman seikkaperäisempää selvitystä siitä, miten se taloutensa tasapainottaa pitemmässäkin juoksussa. Onko vaara olemassa ja minkä mittainen siihen, että jatkossakin Oopperan imemät kustannukset tulevat olemaan suurempia kuin esimerkiksi nyt ensi vuodelle varsinaisessa budjetissa esitetty 130 miljoonaa markkaa. Kaiken kaik-

kinensa koko Suomen kulttuurin rahoituksesta, siitä rahoituksesta, mikä valtion talousarvion kautta kulkee, Kansallisooppera vie tunnetusti aivan ylivoimaisen leijonanosan.

En malta tässä yhteydessä olla lausumatta äänen sitä toivetta, joka eli vielä pinnassa muutama vuosi sitten. Kun Oopperan kävijäkaartia on tutkittu ja selvitetty, ketkä tuon tärkeän kansallisen kulttuurilaitoksen palveluja käyttävät, aivan ylivoimainen valtaosa, yli 90 prosenttia, muutama vuosi sitten oli pääkaupunkiseudun kuntien asukkaita ja vain pieni osa oli todella pääkaupunkiseudun kuntien ulkopuolelta. Jo tästä mielestäni voisi löytää aika lailla kestävä perustan sille vaateelle ja näkemykselle, että tämän seudun kuntien tulisi osallistua huomattavasti nykyistä muutaman prosentin suurista osuuttaan suuremmalla osuudella tämän tärkeän kulttuurilaitoksen ylläpitämiseen. Ei niin, että kulttuurin, kulttuurilaitosten määrärahoja vähennettäisiin, vaan niin, että muuallakin Suomessa, suuremmissa kaupungeissa ja vähän pienemmilläkin paikkakunnilla olevien moninaisten kulttuurilaitosten erittäin vaikeat rahoitustarpeet voitaisiin tyydyttää vähän enemmän kuin tällä hetkellä voidaan. Muun muassa teattereiden osalta tiedetään ensi vuoden budjettiesityksenkin olevan perin kalpea ja vaikea. Monet teatterit ovat erittäin suurissa vaikeuksissa selviytyä kohtuudella siitä välttämättömästä kulttuuritehtävästä, joka niille kuuluu.

Toivomukseni onkin, että hallitus rohkaistuisi yhtäältä pääkaupunkiseudun kuntien suuntaan ja toisaalta edellyttäisi Oopperan johdolta selkeää selvitystä siitä, miten lähivuosien aikana Ooppera selviää niistä vastuista, joita sillä tulisi olemaan.

Arvoisa puhemies! Muutama päivä sitten poliisijärjestöt ilmaisivat tai yhdistynyt sellainen ilmaisi vakavan huolensa siitä, että kansalaisten turvallisuuden riittävää tasoa ei välttämättä voida taata ja turvata, kun poliisin määrärahat eivät kerta kaikkiaan riitä olemassa olevaan tarpeeseen. Tilanne on monella tavalla paradoksaalinen, eriskummallinen, sillä palkkauksen sinänsä vielä pääsääntöisesti rahat voisivatkin riittää. Mutta tämän henkilöstön ja olemassa olevan kaluston optimaaliseen, täysimääräiseen käyttöön eivät varat riitä. Toimintamäärärahoista ne osat, joilla nimenomaan itse käytännön kenttätoiminta suoritetaan, ovat siinä määrin vähäiset, että siinä laajuudessa ja sillä taidolla, johon poliisilla sinänsä edellytykset olisivat, ei poliisin tärkeää tehtävää ja työtä kyetä tällä hetkellä suorit-

tamaan niin kuin tulisi. Kansalaisten turvallisuus on vaarantumassa, tällainen uhka vähintäänkin on olemassa. Tällaisen uhkan myös hallitus on kirjannut ensi vuoden talousarvioon.

Ensi vuoden talousarvioesityksestä käy ilmi, että poliisin toimintavalmius on hallituksen omankin arvion mukaan heikkenemässä ensi vuonna esimerkiksi tämän vuoden ja edellisen vuoden vastaavaan tasoon verrattuna, että rikosten selvittämistä on sekin vähän heikkenemässä esimerkiksi tähän vuoteen verrattuna. Se, että näin käy, toki selviää sitten, kun katsoo poliisin määrärahoja. Esimerkiksi vuoteen 95 verrattuna tänä vuonna määrärahat ovat selvästi alemmalla tasolla, parinsadan miljoonan markan verran, ei nyt ihan, yli 100 miljoonan markan verran alemmalla tasolla, ja ensi vuoden varsinaisessa talousarviossakin määrärahat ovat alemmalla tasolla kuin ne olivat vielä vuonna 95. Kun on kysymys sellaisesta toimialasta, jonka määrärahoista niin suuri osa on palkkauskuluja ja palkkaukseen liittyviä välittömiä toimintamäärärahoja, tällaisilla aloilla, tällaisilla toimialoilla tai vastualueilla todellakin määrärahojen väheneminen välttämättä näkyy sitten myös työn jäljen heikkenemisenä, valitettavana heikkenemisenä, niin kuin nyt on käynyt, mistä äsken kertomallani tavalla kertoo selvää kieltä myös hallituksen oma talousarvioesitys vuodelle 97.

Arvoisa puhemies! Toivottavaa olisikin, että hallitus, kun hyväksyi aika hyvän toimintaohjelman taikka periaateohjelman, siihenkin liittyen voisi tarttua toimiin ja varmistaa poliisille sellaiset määrärahat, että niillä määrärahoilla voidaan työllistää järkevällä tavalla se poliisin henkilöstö, joka sinänsä vielä kyetään palkkaamaan.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa jo aiemmin todettiin, että monien oppilaitosten kohdalla eletään vaikeissa oloissa sikäli, että koulurakennukset ovat perin homeisia. Monien maakuntien alueilla on iso liuta kouluhankkeita, jotka odottavat korjausmäärärahaa. Kuntien omat määrärahat, varat eivät tahdo riittää investointeihin, ja kun ne eivät tahdo riittää investointeihin, tarpeellisetkin homekoulukorjaukset jäävät suorittamatta. Toivottavaa olisi, kun hallituspuolueet ilmeisesti äänestävät huomenna nurin keskustan ja muun opposition muutosesitykset, että hallitus mahdollisimman nopeasti ensi vuoden lisäbudjeteissa tai ensi vuoden varsinaista talousarviota muuttamalla voisi tarttua tähän ongelmaan ja osoittaa riittävää rahoitusta tähän tarkoitukseen. Kysymys ei ole suurista määrärahoista, muutamat 10 miljoonaa, jokin 100 miljoonaa,

200 miljoonaa markkaa on jo yllin kyllin siihen akuuttiin tarpeeseen, joka tässä mielessä on olemassa.

Arvoisa puhemies! Aivan viimeisenä asiana nyt, kun valtiovarainministerikin on paikalla, vielä kiinnitän huomiota asiaan, joka jo lähete-keskustelussa oli vankasti esillä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön kautta kulkevat yritysten lähinnä aluepoliittiset määrärahat ovat nyt kerta kaikkiaan vähentyneet siinä mitassa, että olisi kuvitellut ja toivonut, että lisätalousarviossa asiaan olisi kajottu. On syntynyt tilanne, jossa kaikkialla Suomessa ei kyetä hyödyntämään edes kaikkea EU:sta tulevaa rahoitusta, kun niihin hankkeisiin, joihin EU:sta rahaa saataisiin, ei riitä kansallista partnership-rahaa. Kun näin sanon, tarkoitan nimenomaan sellaisia hankkeita, joihin määrärahat tulevat kauppa- ja teollisuushallinnon kautta, jotka ovat aluepoliittisia tukia ja ovat ensinnäkin yritysten kehittämisavustuksia, investointiavustuksia, toimintaympäristöavustuksia, kansainvälistämisavustuksia ja pienyritystukea. Tässä ovat ne tukimuodot, joista tässä yhteydessä puhun. Kansallisen aluepolitiikan määrärahoja ei ole enää lainkaan olemassa, mutta kun aluepoliittiset rahat eivät riitä yritystoiminnasta puheen ollen edes partnership-rahaksi kaikkien välttämättömien EU-hankeitten rahoittamiseen, minusta siinä ollaan jo huomattavasti vakavamman seikan kanssa tekemisissä.

Toivoisinkin, että valtiovarainministeri tässä asiassa toimii tavalla, joka turvaa vähintäänkin sen, jonka hallitus on itse vahvistanut ja aikoinaan hyväksynyt. Hallitus on hyväksynyt ne Suomen EU-ohjelmat, joissa on päätetty, että esimerkiksi yritystoiminnan kehittämiseen laetaan näin ja näin paljon rahaa, EU:sta haetaan rahaa ja sille turvataan saman määräinen kansallinen osarahoitus. Kun hallitus on itsekin näin aikoinaan tunnustanut ja sitoutunut tällaiseen hyvään ratkaisuun, on tavattoman toivottavaa, että hallitus myös käytännössä realisoi lupauksensa.

Valtiovarainministeri Niinistö: Arvoisa puhemies! Niihin pariin kysymykseen, joihin havaitsin ed. Pekkarisen kiinnittävän huomiota, ehkä jokunen kommentti.

Poliisisektorikokonaisuus on kieltämättä aikamoinen ongelma. Itse asiassa varmasti ed. Pekkarinen muistaa hyvin, että poliisiin kohdistettiin jo viime hallituksen aikana säästötoimenpiteitä, aika ankariakin säästötoimenpiteitä, ja nyt linja

on hivenen muuttunut. Se, että tässäkin lisäbudjetissa tarvitaan poliisille lisää rahaa, johtuu siitä, että niitä virkoja, jotka säästöpäätösten yhteydessä päätettiin jättää avoimiksi, oli muistaakseni kaikkiaan lähes 500. Niitä on kuitenkin nyt parisataa tullut täytetyksi. Näin ollen poliisivuorot on nyt vähän enemmän liikkeellä. On tarkoitus turvata, että tuolla volyyymillä myös ensi vuonna kyetään etenemään, ja jos, niin kuin ehkä aivan oikein arvioitte, ensi vuoden budjetin määräraha vaikuttaa pieneltä, silloin joudutaan lisäbudjetissa samalla tavalla kuin nytkin suorittamaan täydennystä. Tarkoitus on pitää poliisikunta töissä.

Eipä ongelma taida olla ihan puhtaasti ja vain pelkästään raha tässä yhteydessä. Muistan, että myös keskustaryhmä on tämänkin vuosikymmenen aikana voimakkaasti ajanut sellaista linjaa, joka johti siihen, että Suomi on kriminaalipoliitikassa varmasti liberaalein maa Euroopassa. Vielä keskustalaisen oikeusministerinkin aikana tuotiin tänne nipputolkulla esityksiä, joissa tärkein peruste mainittiin rehellisesti ja suoraan, että Suomessa vankilukua on tarkoitus alentaa. Tämä yltiöpäinen liberalismi tietysti on sitten johtanut tiettyihin seuraamuksiin ottaen samalla huomioon, että Suomen poliisilla on kenties Euroopan heikoimmat toimivaltuudet. Niihinhan on aina suhtauduttu hämmästyttävänkin kriittisesti nimenomaan tässä salissa. Parannusta minusta pitäisi hakea tuolta, ja taitaa olla niin, että nykyinen oikeusministeri onkin kyennyt ainakin jossakin määrin ja ilmoituksensakin mukaan hivenen muuttamaan suuntaa.

Elinkeinotuet ovat siitä harvinainen asia, että ne näyttävät passaavan minkä tyypin puheenvuoron ainekseksi tahansa. Nimittäin muistelen, että kun tämän hallituksen alkutaipaleella laadittiin säästölistoja, joka ainoan ryhmän säästölistoissa oli nimenomaan, että elinkeinotukia pitää leikata. Se oli ehkä sitten vain sellainen helppo tapa selviytyä siitä velvoitteesta, että pitäisi tuntea tuskaa myös velkaantumisesta, mutta keskustakin esitti varsin mittavan leikkauspaketin nimenomaan elinkeinotukiin. Sen jälkeen asiasta ei olekaan kuulunut muuta kuin täsmälleen päinvastaista puhetta, niin kuin taas tänäänkin, että nyt pitäisi elinkeinotukia lisätä. Hallitus on menetellyt sillä tavalla kuin hallitusohjelmassa on sovittu. Elinkeinotukiin kohdistettiin leikkauksia ja todellakin aika tuntuviakin määriä, mutta muuten emme olisi näin hyvissä budjettiluvuissa, joihin kuitenkin tällä lisätalousarviolla minusta päädytään.

En ollenkaan halua väittää, että olisi mikään suuri kunnia — paremminkin päinvastoin — jos neljäntenä kasvun vuonna edelleen joudutaan ottamaan nettovelkaa, mutta verrattuna aikaisempiin ennusteisiin ja esimerkiksi vielä vuosien 94—95 tilanteisiin, jolloin pahimpina aikoina otimme 60 miljardia markkaa lisää nettovelkaa, onhan tämä jonkin asteinen saavutus, että luku on puristunut todella tänä vuonnakin alle 20:een ja ensi vuonna siitä alaspäin.

EU-rahojen problematiikka todella on vähän sen tyyppinen kuin ed. Pekkarinen selvitti. Minustakin periaatteessa olisi tietysti hyvä asia, jos saisimme EU-rahast käytettömme. Mutta siinä keskustelussa on vähän samaa henkeä, jota aikoinaan kunnissa oli, että tähän on valtionosuusasia, tämä kannattaa ottaa aina vastaan. Valtionosuuksilla sitten kasvatettiin kunta-sektori aivan mahdolliseksi. Kuitenkin peruskunta, koska kukaan ei kaikkea maksa toisen puolesta, useimmiten sotki omankin taloutensa.

Ed. Dromberg merkitään läsnä olevaksi.

Ed. L a h t e l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ed. Pekkarinen puuttui Ooppera-kysymykseen ja eläkevastuuseen ja toivoi, että sen tyyppistä keskustelua käytäisiin, että lähialueen kunnat maksaisivat enemmän vastuusta. Siinä ei sinällään minulla ole hanttiin panemista, mutta yksi näkökulma lisää tähän, joka minusta olisi paljon oikeudenmukaisempi, olisi se, että kysymys on kuitenkin hyvin elitistisestä kulttuurimuodosta, oopperasta. Jos tilastoa pidettäisiin — en tiedä, pidetäänkö sitä — todennäköisesti kuitenkin sellainen parempiosainen porukka, joka hankkii paremmin, on paremmin toimeentulevaa, käy myös Oopperassa. Miksi ei tässä lähdetäisi soveltamaan käyttäjämaksuajutusta, niin kuin monessa muussakin puhutaan siitä, että käyttäjät maksavat enemmän? Myös oopperajutussa pitäisi miettiä se hommeli niin päin, että eikös pitäisi nostaa käyttäjämaksuja eli lippuja, kun mennään Oopperaan. Sehän tekisi vain paremman sävöyksen. Se olisi vähän niin kuin korkeampaa kulttuuria ja arvostetumpaa, kun ei ihan köyhä rupusakki tälläytyisikään sinne.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ministeri Niinistö mainitsi, että meillä on hänen laskujensa mukaan kolmisensa-

taa poliisin vakanssia vapaana. Ei se kyllä pidä paikkansa. Meillä on tällä hetkellä 520 virkaa täyttämättä. Niistä on osa hakukierrossa totta kai, mutta niinhän niistä on aina. Viittaan Poliisiliiton puheenjohtaja Kratsin televisiossa mainitsemaan lukumäärään. Tämä yli 500 on todellinen tulos. Se on kasvanut näiden vuosien aikana jatkuvasti. Viimeisen kerran poliisille saatiin lisävakansseja 1989, jolloin ministeri Liikane suostui siihen, että 24 vakanssia saatiin lisää. Sen jälkeen kehitys on ollut tällaista kuin on ja on pahentunut ministeri Niinistön ollessa ministerinä koko ajan.

Mitä tulee keskustan liberaaliin politiikkaan kriminaalilainsäädännössä, niin se ei pidä paikkansa. Tärkein viime vuosien lainsäädäntö oli rikoslain kokonaisuudistuksen kakkosvaihe edellisen hallituksen aikana, jolloin itse olin laki-valiokunnassa keskustan valiokuntavastaavana. Ministeri Häkämies, ei silloin vielä ministeri, oli siellä, ja minä takaan ja alleviivaan, että silloin tehty lainsäädäntö oli sellainen, että se kestää arvostelun kyllä miltä puolelta tahansa. Siellä ei annettu turhia periksi, vaan kriminaalilainsäädäntö pidettiin sellaisena, että rikollisten on saatava linnaa. Siitä huolimatta sosialidemokraatit olisivat halunneet kaikki rikolliset laskea vapaaksi, niin kuin heidän tapansa tavallisesti on.

Keskusta ei siinä vaiheessa missään vaiheessa sanonut minulle, että olisi pitänyt toimia toisin, vaan keskustan eduskuntaryhmän ehdoton vaatimus oli se, että homma pidetään hanskassa ja lainsäädännöstä tehdään sellainen, että rikolliset pidetään kurissa. Minä ihmettelen hiukan, ministeri Niinistö, teidän näkemyksiänne. Häkämies oli kyllä samalla kannalla. Se täytyy sanoa. En sitä kiistä.

Ed. M a n n i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun ministeri Niinistö vertasi aluepoliittisten EU-rahojen Suomeen saamista valtionosuusongelmaan, niin mielestäni tuo vertaus on aika ontuva. EU-budjetin rajat on määritelty, samoin EU-aluerahoitusosuus ja jos me jätämme sen käyttämättä, niin sehän tarkoittaa käytännössä vain sitä, että me olemme entistä suurempi maksaja, koska kysymyshän on meidän omien jäsenmaksujemme takaisin saannista ja kaikki lailliset oikeudet siihen on viisasta käyttää. Se on eri asia, että pitää toimia säännösten mukaisesti ja tässä suhteessa hallitus muun muassa indeksointivarojen osalta on kyllä toiminut mielestäni aika kummallisella tavalla varsinkin, kun se on määrittänyt, että kuntien velvolli-

suus on maksaa tuo kansallinen tuki. Siinä ollaan murentamassa koko tätä järjestelmän perustaa, jota on pidettävä valitettavana, mutta se kyllä näyttää hyvin sopivan siihen aluepoliittiseen linjaan, minun mielestäni linjattomuuteen, joka kuvaa tämän hallituksen toimintaa.

Ed. Kallis merkitään läsnä olevaksi.

Ed. T y k k y l ä i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan vastata ed. Pekkariselle siihen kysymykseen, että ei ole minikäänlaisia tukimuotoja annettu yrityksille. Kerasaa tämän budjetin kautta 150 miljoonaa markkaa naisyrityksille ja muuhunkin yritystoimintaan. Tosin se on pieni määräraha, mutta hyvä, että tämäkin saadaan.

Totean liittyen tähän Ooppera-kysymykseen, että Suomi tarvitsee Kansallisoopperan. Mitä tulee Kansallisoopperan taloudelliseen tilanteeseen ja selvityksiin, niin sivistys- ja tiedejaosto on saanut nämä selvitykset ja myös valtiovarainvaliokunta ne saa, jos haluaa vain tarkastella näitä. Näiden selvityksien mukaan siellä on aika hyvät lipputulot tällä hetkellä eli omavastuuosuus on hoidettu hyvin. Mielestäni on merkittävää ja tärkeää, että kaikki Suomen kansalaiset voisivat tasavertaisesti ja -arvoisesti käydä Kansallisoopperassa. Toivoisinkin, että myös muut maakunnat voivat saada tämän nautinnon ja ilon. Toisaankin Kansallisooppera on tehnyt omat raamisuunnitelmat ja luotan niihin raamisuunnitelmiin ja toivon, että tämä eläkevastuu voidaan hoitaa nyt kuntoon ja Kansallisooppera hoitaa oman taloutensa hyvin tästä eteenpäin.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Niinistö esitti hyvin vakuuttavasti kaksi sellaista väitettä, jotka mielestäni eivät pidä lainkaan paikkansa. Te sanoitte, että viime hallitusneuvottelujen aikana esimerkiksi keskusta esitti leikkauksia näistä määrärahoista, näistä nyt minun esille ottamistani määrärahoista. Ministeri Niinistö, ei muuten esittänyt tällaista linjaa, mitä te nyt tässä toteutatte. Sattuneesta syystä itsekkin muistan, mitä keskusta näiltä osin esitti.

Muistutan mieleen, että erilaisia elinkeinotukia taitaa olla ainakin kolme neljä miljardia markkaa kaiken kaikkinsa ja nyt puheena olevien määrärahojen määrä taitaa olla 300—400 miljoonaa markkaa kaiken kaikkinsa. Emme

näihin aluepoliittisesti välttämättömiin määrärahoihin, joilla saadaan EU:sta rahat Suomeen, emme ihmeessä esittäneet niitten laskemista ja vähentämistä, niin kuin nyt on käytännössä tapahtunut ja käynyt. Ihmettelen leppoisasti esitetyn väitteen sisältöä, kun se ei mielestäni todellakaan pidä paikkansa.

Mitä tulee taas viime vaalikauteen tai poliisin toimintaan tai esimerkiksi kriminaalilainsäädäntöön suhtautumiseen, niin ed. Aittoniemi kertoi, niin kuin asiat ovat. Myös tässä asiassa olisi tavattoman hyvä, että ministeri Niinistö nyt kertoo, minkälaisia lakiesityksiä, jotka merkitsivät tässä suhteessa tilanteen höllentämistä, edellinen hallitus tänne eduskuntaan toi. Minä voin kertoa päinvastoin niitä esityksiä, jotka edellinen hallitus tänne toi, joilla poliisin toimintavaltuuksia lisättiin ja parannettiin.

Mitä vielä tulee poliisin edellytyksiin selviytyä tehtävistään, ministeri Niinistö, vielä kertaalleen, vuonna 1995 varsinaisessa budjetissa oli 2,557 miljardia markkaa. Ensi vuoden varsinaisessa talousarvioesityksessä on 2,519 miljardia markkaa eli selvästi vähemmän kuin monta vuotta sitten, vaikka ansiot kuitenkin jonkin verran ovat nousseet.

Valtiovarainministeri Niinistö: Arvoisa puhemies! Siinä keskustan leikkauslistassa oli, kuten sanoin, hyvin voimakas painotus elinkeinotukien leikkaamiseen. Minä en ole puhunut näistä elinkeinotuista ettekä te koskaan yksilöineetkään, mitä elinkeinotukia ne olivat. (Ed. Pekkarinen: Kyllä yksilöimme!) Mutta hyvä on pois sulkea. Tämä on toinen kerta, kun me käymme tätä keskustelua, ja viimeksi muistaakseni ed. Pekkarinen juuri oli sitä mieltä, että ei se tarkoittanut esimerkiksi maataloustukia ollenkaan. Se ei siis tarkoittanut mitään, niin minä olen aina epäillytkin.

Tuon poliisitoimen osalta saattaa olla, että siellä on siis sellaisia avoimia virkoja, jotka kuitenkin on tarkoitus täyttää elikkä kierrossa. Mutta joka tapauksessa viime vuoden aikana poliisien määrä lisääntyi runsaalla 200:lla, koska näitä jäädytettyjä virkoja täytettiin sen verran. Viime vuoden aikana poliisi onnistui nämä siirtomäärärahoista vielä hoitamaan, tänä vuonna ei enää, ja siksi me olemmekin tässä tilanteessa, että joudutaan lisäbudjetissa suorastaan palkausmenoihin ohjaamaan varoja.

Minusta ed. Aittoniemi on toki poikkeus, jos puhutaan kriminaalipoliittisesta linjasta. Mutta taisinkin viitata tuossa koko 90-lukuun, niin

kuin sanoin, ja kyllä minä muistan ... (Ed. Pekkarinen: Edelliseen hallitukseen!) — Käydään sekini vielä läpi. — Minä muistan varsin hyvin niiltä ajoilta, jolloin ed. Aittoniemi ei vielä ollut keskustalainen, että se keskustan linja oli aika lailla erilainen. Kyllä viime eduskunnankin aikana vielä todellakin esityksiä tuotiin sillä perustelulla, että vankiluku Suomessa on liian korkea. Itse asiassa muistelen, että kun tulin oikeusministeriksi, ilmoitin, että tätä perustelua en koskaan enää halua nähdä. (Ed. Pekkarinen: Mikä hölensi rikoslainsäädäntöä? Yksi lakiesitys!) — Hyvin paljon esimerkiksi vankiloitten säännöstöä muutettiin, erittäin paljon, järjestyssäännöillä, ministerin päätöksillä. Törmäsin itse niihin silloin, kun aloitin oikeusministerinä, jolloin hiukan suoraan sanottuna välillä kylmäsi, olivatko ne todella kaikki aivan perusteltuja. (Ed. Pekkarinen: Kriminaalilainsäädäntöä!) — Se on nimenomaan kriminaalilainsäädäntöä tyypillisimmillään, ed. Pekkarinen.

Ed. T a h v a n a i n e n : Arvoisa puhemies! Hallituksen eduskuntaan tuoma lisätalousarvioesitys vahvistaa käsitystä Suomen taloudellisen tilanteen paranemisesta. Tiedämme, että kansantalouden tilanne on säilynyt vakaana ja esimerkiksi pankkien asema on parantunut, joten ne tai ainakin yksi niistä kykenee maksamaan takaisin veronmaksajille heiltä pankkikriisin aikana lainaamiaan varoja. Samoin taloudellisen toimeliaisuuden kehitystä kuvaa verotulojen kasvu enakoitua nopeammin. Valtiontalouden kannalta on hyvä, että lisätalousarviossa kyetään vähentämään nettolainanottoa yli 8 miljardilla markalla.

Lisätalousarvio on kokonaisuuden kannalta katsoen järkevä ja jatkaa Paavo Lipposen hallituksen ohjelman mukaista politiikkaa. Mutta ei kuitenkaan aina pelkkää hyvää ja kehua. Aina suuri kokonaisuus sisältää pieniä tarkennuksen paikkoja, ja niin tämäkin lisäbudjetti. Kyseessä eivät ole markat vaan enemmänkin toimintatavat, joista aion puhua.

Kun lisätalousarviosta tulivat julki ne kohteet ja esitykset, joihin määrärahoja kohdennettiin, oli hienoa huomata, että sisäministeriön Itä-Suomi-työryhmän esityksistä mukana tässä oli Kuopion yliopiston Bioteknia 2:n lisärahoitus hankkeen nopeuttamiseksi. Päätös on selvässä linjassa hallituksen päätöksen kanssa lisätä tutkimuksen rahoitusta 2,9 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tutkimukseen panostaminen on sijoitus hyvinvointimme turvaamiseen pitkällä aikavälillä.

Viime keväänä eri yliopistot kävivät opetusministeriön kanssa tulosopimusneuvottelut ja ne allekirjoitettiin viime kuussa. Näissä tulosopimusneuvotteluissa sovittiin resurssien jaosta sekä kuinka ne yliopistoihin kohdennetaan. Määrärahat oli tarkoitus käyttää yliopistojen tutkijakouluihin, tietotekniikka- ja tietopalveluhankkeisiin. Näitä tulosopimuksia tehtiin kaikkiaan noin 70 miljoonan markan arvosta. Nyt lisäbudjetissa nämä määrärahat on pudotettu ilmeisimmin valtiovarainministeriön määräyksestä 26,3 miljoonaan markkaan. Samalla yliopistojen kiinteistöjen hankintaan muun muassa Kuopiolle määrärahoja kohdennettiin 33 miljoonaa ja ammattikorkeakoulujen perustamiseen 12,7 miljoonaa markkaa.

Lukuja tarkastelemalla ja niiden viestien perusteella, jotka ovat yliopistoista kantautuneet, ei voi välttää vaikutelmalta, että valtiovarainministeriö on sanellut opetusministeriölle määrärahojen uudelleenjärjestelystä tämän budjettikahyksen sisällä. Jos tämä kuvitelma on oikea, niin mielestäni on huonoa hallintokulttuuria, että rahaministeriö rikkoo ministeriöiden välisiä sopimuksia ja samalla pakottaa tässä tapauksessa opetusministeriön rikkomaan omat tulosopimuksensa yliopistojen kanssa.

Arvoisa puhemies! Ratkaisun johdosta jo valmiit, rahoitusta odottaneet tutkijain koulutusta ja kansallista elektronista kirjastoa ym. henkistä pääomaa kehittävät hankkeet viivästyvät. Ensi vuoden talousarvion osalta näiden hankkeiden rahoitus on turvattava aivan kuten valtiovarainvaliokunta on lausunnossaan korostanut, eikä nyt käytetty menettelytapa saa johtaa jatkossa vastaavanlaisiin välistävetoihin. Hyvä kuitenkin, että Kuopioon tulee rahaa.

Ed. V i i t a m i e s : Arvoisa puhemies! Lisäbudjetti jatkaa sitä linjaa, jota hallitus on harjoittanut koko vaalikauden ajan. Jos elinkeinotukiiin suhtaudutaankin kriittisesti, panostukset tuotekehitykseen ja teknologian edistämiseen ovat voimakkaassa kasvussa. Kansallisen menestyksen kannalta onkin olennaista, että yhteiskunta pysyy maailman kärkijoukossa tutkimus- ja teknologiapanostusten osalta. Näinhän on myös käymässä. Hallitus on päättänyt korottaa tutkimusmäärärahojen osuutta 2,9 prosenttiin bkt:stä vuoteen 99 mennessä, kuten ed. Tahvanainen edellä kertoi. Nämä linjat ovat hyviä sijoituksia suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen.

Itäsuomalaisena kansanedustajana olen kahtien kateuden terveessä eli savolaisessa

muodossa seurannut Oulun seudun onnistunut panostusta tutkimukseen ja teknologiaan yli kymmenen vuoden ajan. Oulussa viime vuosikymmenellä tehdyt päätökset ovat poikineet tänä päivänä aikamoisen menestystarinan. Meidän muiden olisi tietysti tehtävä yhdessä valtiollan kanssa samanlaisia ratkaisuja ja aikaansaannoksia. Tutkimukseen ja tuotekehittelyyn tehdyt panostukset luovat uutta elinkeinokennetta ja uusia työpaikkoja, niin kuin Oulussa on tapahtunut.

Alueellisen kehityksen edistämiseksi lisätalousarviossa esitetty rahoitus Kuopion Bio- ja Microteknian nopeuttamiseksi on hyvä esimerkki valtiollan mukanaolosta maakuntakeskusten aseman vahvistamisessa. (Ed. Manninen: Pääministeri ei tunnu olevan tyytyväinen!) — Tässä asiassa pääministerillä taisi kuitenkin, ed. Manninen, olla jonkinlainen osuutensa. Usean keskuksen Suomi onkin oltava aluepolitiikan iskulauseena ja päämääränä.

Lisäbudjetissa on esitetty määrärahalisäystä Teknologian kehittämiskeskuksen ja Kehitys- aluerahaston momenteille. Tekesin osalta pääomaehtoisen tuotekehittelyn lisäämisen tarve on ilmeisesti oire yritysten teknologiapanostusten kasvamisesta. Vastaavasti Keran määrärahan lisäys johtuu luottokannan odotettua nopeammasta kasvusta, mikä on hyvä asia. Se on osaltaan myös esimerkki taloudellisen toimeliaisuuden kasvusta Suomessa.

Tekesin panostusten alueellinen jakauma riippuu ennen kaikkea ei niinkään valtion toimenpiteistä vaan eri alueiden kyvystä kehittää sellaista yritystoimintaa, joka voi hyödyntää Tekesiä. Ensimmäisistä pallo on maakunnilla. Toisaalta myös valtiolla on alueellisen kehittämisen vastuuta. Kuopion tapaisia panostuksia lisäämällä valtio edistää maakuntien omaehtoisen kehittämisen mahdollisuuksia. Emme jääkään odottamaan vaan pyrimme vaikuttamaan siihen, että vastaavia panostuksia kohdistetaan myös muihin Itä-Suomen maakuntakeskuksiin, etenkin Mikkeliin ja Joensuuhun.

Arvoisa puhemies! Lopetan lyhyeen: Kasvusta huolimatta tai oikeastaan siitä johtuen alueelliset kehityserot ovat kasvaneet. Taloudellisen kasvun vauhti vaihtelee valtakunnan eri osissa. Suomea on kehitettävä usean keskuksen strategiaan nojautuen. Panostus pohjoissavolaiseen Kuopion kaupunkiin on linjassa tämän kanssa. Itä-Suomen muiden maakuntakeskusten, Mikkelin ja Joensuun, osalta, jotka ovat kehittämispotentiaalia ltaan Kuopiota ehkä vielä paremmas-

sa asemassa koko maata ajatellen, tulee päästä vastaaviin ratkaisuihin.

Ed. Aittomies: Herra puhemies! Turvallisuuspolitiikka on hyvin laaja käsite, mutta jos katsotaan sitä vähän suppeammasta vinkkelistä, se tietysti jakautuu turvallisuuspolitiikkaan, joka on tarkoitettu ulkopuolisilta vaaroilta suojaamiseen, ja toisaalta sisäiseen turvallisuuspolitiikkaan, joka tarkoittaa sitä, että meillä tässä maassa olisi kuria ja järjestys ja kansalaiset voisivat täällä vapaasti ja hyvin elää.

Meillä on näinä vuosina kovasti kiinnitetty huomiota ulkoisen turvallisuuden käsitteeseen. Kenraalit tekevät puolustusministeriössä esityksiä, ja ne hyväksytään eduskunnassa, on sitten kysymys Horneteista tai helikopterihankinnoista, aika lailla mukisematta. Olen itsekin sitä mieltä, että täytyykin hyväksyä. Kyllä meidän ulkoisesta turvallisuudesta täytyy pitää huolta.

Mutta jos sitten katsotaan näiltä vuosilta, mitä on puhuttu sisäisestä turvallisuudesta ja sen ylläpitämisestä, kyllä tässä valtavan suuri epäkohta. Ulkoisesta turvallisuudesta puhutaan koko ajan. Sisäisen turvallisuuden ongelmiin ei puututa lainkaan, vaikka tällaista tilannetta meillä ei ole varmaan ollut Suomen itsenäisyyden aikana kuin meillä on tällä hetkellä. Meillä on yli 500 poliisivakanssia täyttämättä. Meillä rikokset jäävät suurelta osin selvittämättä. Rikosten todellinen selvitysprosentti on romahtanut täysin. Ei meillä tutkita muita kuin tiettyä väkivaltaa sisältäviä rikoksia ja talousrikoksia. Muut jäävät sen varaan, jos joku uskoon tullessaan tulee tunnistamaan ja laitetaan paperille sellainen tunnus. Kaikki muu jää tänä päivänä tutkimatta. (Ed. Kekkonen: Mihin tämä tieto perustuu?)

Rikospoliisissa on tilanne sellainen, että siellä ei kerta kaikkiaan kukaan ehdi tutkia, kirjataan vain tehtyjä ilmoituksia. Toki niitä ei enää niin paljon tulekaan, kun ihmiset eivät enää tee ilmoituksia rikoksista paitsi siinä tapauksessa — ed. Kekkonen — että haluavat todistuksen vakuutusta varten. Jokainen Suomessa tietää, että jos hän ilmoittaa, että häneltä vietiin 50 000 markkaa rahaa lompakosta, ei sitä kukaan tutki. Se kirjataan ja lyödään mappiin Ö kellastumaan, ellei joku sitten tule ja tunnusta, jolloin joudutaan laittamaan paperille ja henkilö joutuu oikeuteen.

Myöskin muiden turvallisuuspalvelujen osalta Suomessa on menty huonoon malliin. Katselin yksi ilta eteläisestä Suomesta Vantaan, Espoon ja Kirkkonummen pitäjistä tai kaupungeista — ei

Kirkkonummi taida vielä kaupunki olla, mutta samapa se — ohjelmaa siitä, kun on poliisia pyydetty paikalle hätätapauksessa ja kuinka kauan sen saaminen paikalle vie. Se on kestänyt kymmeniä minuutteja taikka sitten ei ole tultu lainkaan. Se johtuu nimenomaan siitä, että on sitä ennen 10—15 hälytystä, jotka suoritetaan suunnilleen siinä järjestyksessä, jonkin verran tietysti tarveharkintaa niissä harrastaen, mutta näin on kylmä tilanne.

Pahinta tuon haastattelun perusteella oli vielä se, että kun haastateltiin poliisimiehiä ja jopa työnjohtotehtävissä olevia komisarioita, he eivät uskaltaneet sanoa tositalannetta, vaan sanoivat, että kaikki on kunnossa. Heidät on peloteltu sisäasiainministeriön taholta sillä tavalla, että he eivät uskalla sanoa totuutta, vaan joutuvat valehtelevaan pitääkseen oman vakanssinsa tai joutuvat muuten vaikeuksiin.

Kerrottiin pahan kerran, että kun eräissä kaupungissa, Suomen suurimpia kaupunkeja, poliisimestari oli uskaltanut sanoa, että elokuussa joudutaan koko poliisilaitoksen henkilökunta lomauttamaan, kaveri olisi kutsuttu ministeriön haukuttavaksi, että sellaista ei saa sanoa. Onko niin, että sellainen yksikkö ja toimintapaikka, jonka pitäisi Suomessa sananvapauttaakin valvoa eli poliisi omalta osaltaan, pannaan matalaksi eikä se uskalla edes puhua enää omista ongelmistaan.

Näin ollen meillä puhutaan ulkoisesta turvallisuudesta. Sillä puolella meillä ei ole kovin suuria vaaroja, paitsi se että ulkoiselta puolelta tulee mafia ja muu kansainvälinen rikollisuus. Ei se työllistä puolustusvoimia, rajavartiostoa ehkä jonkun verran, mutta poliisi yhteiskunnassa joutuu ottamaan nekin paineet vastaan, eikä siinä auta helikopterit eivätkä hornetit. Ne tulevat sieltä ja lisäävät poliisin sisäisiä työpaineita, mutta poliisivakansseja vähennetään koko ajan, tehtäviä lisätään ja myös työmallit käyvät hyvin vaikeiksi, jos ajatellaan lisääntyvää humerikollisuutta ja muuta.

Yhteiskunnassa ei puhu kukaan mitään, muut kuin jotkut kansanedustajat höpöttävät puhujakorokkeella iltahämärässä kymmenkunnalle kansanedustajalle, jotka ajattelevat niitä ja näitä eivätkä viitsi varmaan edes kuunnella. (Ed. Kekkonen: Kuuntelee tarkasti!) Mutta, annas olla, kun tulee helikoptereista ja Horneteista puhe, niin kyllä on porukkaa liikkeellä ja ollaan kiihkeästi mukana, mutta silloin, kun puhutaan niistä asioista, jotka liittyvät sisäiseen turvallisuuteen, joka on meillä tässä ja nyt, ei mitään, ei

synny edes minkäänlaista kunnan keskustelua. Ei ed. Kekkonenkaan ole puhunut poliisin puolesta neljään ja puoleen vuoteen, jos minä oikein muistan. (Ed. Kekkonen: Ei pidä paikkaansa; olen pelkkänä korvana!) Olisi syytä tänä päivänä hiukan jotakin lausua. — Älkää sitten puhuko väliin, vaan kuunnelkaa!

Herra puhemies! Kyllä minä sanoisin, että pikku hiljaa poliisin ja nimenomaan sisäisen turvallisuuden käsitteeseen pitäisi alkaa kiinnittää huomiota myös yleisissä puheenvuoroissa ja sitä kautta osoittaa kiinnostusta tähän. Eräänä päivänä meillä ollaan huonossa mallissa, jos me emme hoida tätä asiaa niiden vaatimusten mukaisesti, mitä yhteiskunta tuo mukanaan. Jos joku epäilee, niin menkää poliisilaitokselle ja puhukaa poliisimiesten kanssa ja vakuuttakaa, että sisäasiainministeriöön ei mene tietoa eikä heidän tarvitse pelätä virkansa menettämistä. Kyllä he kertovat teille, ed. Kekkosellekin, mikä on todellinen tilanne poliisin osalta tällä hetkellä. Tähänkin asiaan pitäisi kiinnittää huomiota, jättää Hornetit ja helikopterit hiukan sivummalle ja katsoa, miten täällä maassa sisäisesti mennään. Minä näkisin, että se olisi hyvin tärkeää.

Herra puhemies! Puheenvuoroni perustui poliisin lisämäärärahaan, jota on nyt 45 miljoonaa markkaa annettu. Pyöräthän seisahtuivat valan, jos sitä ei annettaisi. Keskusta on esittänyt hiukan lisää: 15 miljoonaa markkaa. Yhdentekevää, se on minimaalinen summa, mutta on kuitenkin siihen suuntaan eikä vähennetä. Minä toivoisin, herra puhemies, että semmoiset, joilla on valtaa ja sananvaltaa tässä yhteiskunnassa, niin kuin ed. Kekkonen, alkasivat kiinnittää tähän asiaan huomiota, ettei eräänä päivänä se ole pakon edessä käsillä.

Ed. L u h t a n e n : Herra puhemies! Aion lyhyessä puheessani keskittyä vain yhteen eli opetusministeriön hallinnonalaan ja sen yliopistojä koskevaan osaan.

Mielestäni valtiovarainvaliokunta on aivan oikein kiinnittänyt huomiota yliopistojen kiinteistöjen hankintamomenttiin. Olen sitä mieltä, että Kuopion yliopiston Bioteknia 2 -rakennushanke on erittäin tarpeellinen, ja niin kuin täällä on todettu, se on eräs osa Itä-Suomi-projektia ja tältä osin toteuttamiskelpoinen ja ikään kuin yksissä tuumin sovittu, eli kannatan sen rakennushankkeen aikaansaamista.

Siihen valiokunnan kannanottoon ja huomautukseen, että "Valiokunta pitää näitä toimenpiteitä merkittävinä ja tärkeinä" voim siis

yhtyä ja myös siihen, että "valiokunta - - korostaa, ettei valitun rahoitusmallin johdosta saa aiheutua kohtuutonta viivästystä tutkimuksen lisärahoituksella suunniteltujen varsinaisten hankkeiden toteuttamiselle". Tämä huomautus on mielestäni myös paikallaan ja osoittaa, että valtiovarainvaliokunta ja sen tiede- ja sivistysjaosto on kiinnittänyt rahoitusmalliproblematiikkaan ansaittua ja oikeata huomiota.

Minä haluaisin siitä vielä omasta puolestani todeta, että alun perin valtionyhtiöiden myyntituloista saadusta rahoituksesta osa suunnattiin talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätöksen mukaisesti yliopistoille ja tiedepolitiikkaan: tieteen tukemiseen ja ennen kaikkea myös tutkijakouluihin. Tutkijakoulujen ottaminen mukaan valtionyhtiöiden myyntituloilla rahoitettaviin hankkeisiin oli todella perusteltua siitä syystä, että meillä jo aikaisemmin, vuonna 95, kun valtioneuvoston periaatepäätös korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen linjauksista hyväksyttiin, yksissä tuumin todettiin, että tutkijakoulut ovat tärkeä ja kenties keskeisin väline suomalaisen innovaatiojärjestelmän kehittämisessä. Silloin päätettiin tukea tutkijakoulujärjestelmää ja rahoitus järjestyi hyvällä ja oikealla tavalla näistä valtionyhtiöiden myyntituloista.

Niin kuin täällä jo ed. Tahvanainen ansiokkaasti toi esille, että opetusministeriö solmimaan tulossopimukset yliopistojen kanssa sopi siitä menettelytavasta, että näistä määrärahoista osa annetaan yliopistoille muun muassa keskeisimpänä tutkijakoulutuksen aikaansaamiseen. Minä haluaisin, herra puhemies, todeta, että tutkijakoulutus on pitkäjänteistä toimintaa. Yksiköitä ei perusteta hetkessä. Se on äärimmäisen määrätietoista, pitkäjänteistä toimintaa, ja tästä syystä yliopistoilla on oltava varmuus siitä, että rahoitus on tulossa myös jatkossa.

Sitä ei ehkä sovi epäillä, mutta kiinnitän nyt kuitenkin huomiota siihen, että suunnitellun rahoitusmallin mukaisesti korkeakouluille tutkijakoulutukseen luvatuista määrärahoista oltaisiin nyt ikään kuin siirtämässä keskeinen osa pois. Yhteenlaskua en oikeastaan tarkasti tehnyt, mutta kaiken kaikkiaan laskelmieni mukaan kyse on vähän yli 70 miljoonasta markasta. Minä uskon, että kun valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt tähän asiaan huomiota, nämä suunnitelmat otetaan huomioon. Nythän ei ole kyse mistään menetetyistä rahoista. On vain kyse ikään kuin aikataulullisista rukkauksista ja lykkäyksistä.

Tämän johdosta, herra puhemies, toivon tässä yhteydessä — itse asiassa valiokunnan kantaa tiukemmin — että tieteesen ja tutkimukseen tarkoitettu lisärahoitus suunnitelma toteutettaisiin talouspoliittisen ministerivaliokunnan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Talouspoliittinen ministerivaliokuntahan teki hyvän suunnitelman näistä valtionyhtiöiden myyntituloista saaduista rahoista tieteen ja tutkimuksen osalta ja alkuperäinen suunnitelma on mielestäni erittäin hyvä. Tarkoitus saattaa olla, että se toteutetaan, ja nyt tässä aikataulullisesti hiukan näitä rahoja siirrellään ja katsellaan. Eräs malli on se, että alkuperäinen suunnitelma toteutetaan. Minä olen aivan varma, että se suunnitelma antaisi mahdollisuuden yliopistolle pitkäjänteiseen tutkijakoulujen hoitamiseen ja tätä kautta tämän asian eteenpäin viemiseen eikä se millään tavalla vaarantaisi myöskään Kuopion Bioteknia 2 -rakenemishanketta. Katsotaan tätä asiaa sitten vielä tarkemmin varsinaisen tulo- ja menoarvionsäveltelyn yhteydessä.

Ed. M a n n i n e n : Herra puhemies! Hallintovaliokunnan jäsenenä en voi olla kiinnittämättä huomiota myös poliisien hankalaan ja tukalaan tilanteeseen, ja tässä suhteessa yhdyn ed. Aittoniemen puheessa oleviin perusteluihin siltä osin erityisesti, että kysymys on sisäisestä turvallisuudesta, jonka keskellä me elämme joka päivä, tai turvattomuudesta, kumpaa sanoo halutaan käyttää. Silloin kun me käsittelemme miljardiluokan, kymmeniä miljardeihin nousevia kalustohankintoja puolustusvoimien osalta, joilla ostetaan tulevaisuuden turvallisuutta, mikä on aivan oikein, niin kyllä jokapäiväisestä turvallisuudesta voitaisiin ja pitää huolehtia niin kaluston kuin miehistönkin osalta.

Toinen asia, johon lyhyesti haluaisin kiinnittää huomiota, on homekouluja ja yleensä home-rakennuksia koskevat kysymykset. Voi sanoa, että koko tämä homekysymys on eräällä tavalla suomalaisen arkkitehti- ja insinööritaidon pankkiskandaali. Tässä mielessä, kun hallituksen ja päättäjien pitää elää ajan hermolla, kysymys on terveydellisestä vaarasta ja tämä asia tulee huomioida jatkossa budjeteissa, kun näyttää siltä, että hallitus ei ole vielä tiedostanut tilanteen vakavuutta lisäbudjetin yhteydessä. Toivon vakavasti kaikkien suomalaisten ja erityisesti lasten ja nuorten terveyden puolesta, että tämä asia otettaisiin yhteisvastuullisesti valtion ja kuntien hoitettavaksi.

Ed. Vihriälä: Arvoisa herra puhemies! Siihen täytyy olla tyytyväinen, että valtiovarainvaliokunta pystyi käsittelemään tämän lisäbudjetin hyvin nopeasti. Sille löytyy monia perustelujakin tämän lisäbudjetin sisällä. Se oli välttämättömästä esimerkiksi sen asian kohdalla, jota tässä aion lyhyesti käsitellä, eli maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa olevan ympäristötuen kohdalla, jota varten on esitetty 116 miljoonaa markkaa lisämäärärahana, mikä tarkoittaa sitä, että perustukseen tulee 27 miljoonaa ja erityistukseen 89 miljoonaa markkaa. Kaikkihan tiedämme, että nimenomaan ympäristötukimäärärahat ovat olleet riittämättömät ja viljelijöiden kiinnostus ympäristötukeen on ollut erittäin suurta. Vuonna 96 määrärahatilanteen takia ei enää ole voitu hyväksyä kaikkia muuten hyväksyttävissä olevia hakemuksia.

Suomi tekikin viime vuoden marraskuussa Euroopan komissiolle esityksen maatalouden ympäristöohjelman osarahoituksen lisäämiseksi vuosille 97—99 58 miljoonalla markalla, mutta tähän saatiin komission vastaus vasta heinäkuun alussa tänä vuonna ja sen takia on ollut vaara, että tämä ympäristötukiasia jää hoitamatta ja EU:lta myönnettävät rahat saamatta, elleimme saa tältä omarahoitusosuutta. Sen takia on tavattoman tärkeää, että tämä lisäbudjetti voidaan äänestyskseen viedä läpi jo huomispäivänä eli 10 päivänä tätä kuuta, koska tukiosaston budjetivuosi EU:ssa vaihtuu 15.10. Mielestäni oli tämänkin takia erittäin hyvä, että asia on voitu täällä saattaa läpi.

Kun tässä vielä totean sen, että erityisesti neuvontajärjestöt, sekä suomen- että ruotsinkielinen maaseutukeskus ovat laatineet ympäristöohjelmia jo arvion mukaan noin 80 000 maatilalle ja myös tilakohtaisissa ympäristöohjelmissä on paljastunut monia ympäristönäkökulmasta välttämättömiä parannuskohteita, niin on tärkeää, että nyt tämä hyvin lähtenyt toiminta viljelijöiden keskuudessa ei vaarannu. Tästä voimme varmasti olla kaikki iloisia, että näin on käymässä, kun tämä lisäbudjetti saadaan läpi vietyä.

Arvoisa puhemies! Toiseen kohtaan haluaisin myös kiinnittää huomiota ja lausua iloni siitä, että sosiaali- ja työjaosto käsitellessään nimenomaan Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttöä eli sitä 50 miljoonaa markkaa, joka nyt osoitetaan syrjäytyneiden kansalaisten tukemiseen ja projektihankkeisiin, on voinut viedä asian yksituumaisesti läpi ja myös ennen kaikkea tähän mietintöön on lausuttu mielestäni erittäin tärkeitä kohtia siitä, että tämän ylimääräisen tuoton,

jota Raha-automaattiyhdistykselle näyttää kertyvän myös tänä vuonna yllättävän hyvin, käyttö pitäisi kuljettaa normaalin budjetin kautta eikä lisäbudjettien, koska se aiheuttaa myös ihan teknisiä ja taloudellisia ongelmia Raha-automaattiyhdistykselle ja ennen kaikkea niille järjestöille, jotka näitä rahoja käyttävät. Mietinnössä todetaan, että Raha-automaattiyhdistykselle ja järjestöille uuden hakukierroksen muodossa tulee teknisiä ongelmia, minkä vuoksi jakamatta olevien osuuksien purku on suoritettava varsinaisten talousarvioiden yhteydessä. Toivon mukaan tämä viesti menee nyt tälle hallitukselle ja mahdollisesti myös tulevalle hallitukselle viestinä, että nämä hoidettaisiin asiallisesti, koska Raha-automaattiyhdistyksen tuoton toiminnalla voidaan kyllä auttaa niitä ihmisiä, jotka ovat avun tarpeessa tällä hetkellä.

Arvoisa puhemies! Voisin yhtyä nimenomaan niihin kannanottoihin, joita keskustan ja kristillisen liiton vastalauseessa on esitetty, ja erityisesti siihen hyvään puheenvuoroon, jonka ed. Aittoniemi käytti sisäisestä turvallisuudesta. Varmasti olisi paikallaan, että sisäisestä turvallisuudesta pitäisi enempi puhua tässä salissa. Mutta kyllä kai niin on, että se on aika arka kysymys, tämä sisäinen turvallisuus. Paljon helpompi meidän on käsitellä jotain muuta asiaa kuin sisäistä turvallisuutta. Silloin kaikille tulee tietty kilpi päälle, kun ruvetaan puhumaan asiasta, joka on kuitenkin kansalaisten kannalta ihan tärkeä peruskysymys. Siinä mielessä olisi toivottavaa, että kun huomenna äänestämme poliisien määrärahoista, 15 miljoonaa voitaisi sinne lisätä. Tämä, mitä on esitetty, on sinänsä hyvä asia, mutta tämä lisäys vielä parantaisi tilannetta.

Toisaalta puolustusministeriön pääluokassa, joka pohjautuu turvallisuus- ja puolustuspoliittiseen selontekoon, tiettyjä hankkeita on lähdössä matkaan. Mutta sehän on tässä ongelmallista, että esimerkiksi Kajaanin hankkeeseen, mikä on lähdössä, nyt lisäbudjetissa esitetään määrärahaa ja hanke voi lähteä matkaan, mutta varsinaisessa budjetissa ei mainita sanaakaan, miten se viedään loppuun saakka. Siinä mielessä meidän vastalauseessamme esitetäänkin, että tähän osoitettaisiin nyt jo koko summa eli 20,5 miljoonaa markkaa lisää, jotta tämä Kajaanin hanke voisi toteutua. Myös opetusministeriön hallinnon alalla eli koulujen määrärahoissa ennen kaikkea juuri homekouluongelman kohdalla olisi aika toimia.

Tulemme huomenna yksityiskohtaisessa käsitelyssä, herra puhemies, tekemään nämä muu-

tosesitykset. Kyllä tietenkin tiedämme sen, että ne kaatuvat täällä, mutta joka tapauksessa yritämme viedä nämä hyvät esityksemme läpi.

Ed. Pulliainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En voinut olla kiinnittämättä huomiota ed. Vihriälän puheenvuoron alkuosassa toteamukseen, että viljelijöillä on ollut kiinnostusta ympäristötukeen. Arvoisa puhemies! Korostan: ympäristötukeen. Ed. Vihriälä ei todennut, että viljelijöillä on ollut kiinnostusta ympäristösuojeluun, mistä sitten mahdollisesti seuraa ympäristötuen käytön merkittävä lisääntyminen. Tämä on aika suuri periaatteellinen asia. Onneksi hän myöhemmin puheessaan kuvasi itse ehkä sitä tiedostamatta, että on tiloilta löytynyt parannusehdotuksia ja niin pois päin. Minä tulkitSEN, arvoisa puhemies, kokonaisuutena, että ed. Vihriäläkin on sitä mieltä, että vain ympäristönsuojelullisista teoista on ansainnut ympäristötuen nostamisen.

Ed. Vihriälä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myönnän avoimesti, että tarkoitin juuri niin kuin ed. Pulliainen sanoi, mutta ehkä sanoin sen huonosti, ajattelin enempi ympäristönsuojelua mutta puhuin jo suoraan tuesta.

Ed. Alaranta: Herra puhemies! Minun lyhyt puheenvuoroni liittyy opetusministeriön pääluokassa olevaan Kansallisoopperan eläkevastuiden kattamiseen, aiheeseen, josta tämän keskustelun alkupuolella jo käytettiin puheenvuoroja, mutta kun tämä taulu näytti, ettei vastauspuheenvuoroja myönnetä, niin pyysin taivomaisen puheenvuoron.

Tietysti ymmärrän tilanteen, johon tässä valiokunta ja jaosto ennen sitä ovat joutuneet. Mutta kun valiokunnan kannanotossa puhutaan poikkeuksellisuudesta, niin haluaisin liittyä siihen, mihin jo ed. Bryggare keskustelun alkupuolella kiinnitti huomiot, että eihän tämä oikeastaan ole Oopperasta kyseen ollen poikkeuksellista. Tämähän on tavallaan sääntö. Ed. Bryggare kertoi, että Oopperan rakennusrahoitus koko ajan kasvoi hankkeen myötä. Siihen oli omat syynsä. Mutta olin silloin sivistys- ja tiedejaoston jäsenenä ja sain läheltä seurata, kuinka paljon lisärahoitusta tarvittiin erilaisiin välinehankintoihinkin. Sitten eräässä vaiheessa huomattiin, että uudessa Oopperatalossa ei ole riittävästi siivoojia, ja lisäbudjettiesityksellä tuotiin tänne monien kymmenien siivoojien palkkaamista var-

ten tarvittava määrärahaesitys. Taas kun sivistysjaosto kävi juomassa hyvät voileipäkahvit jonakin aamuna Oopperassa, niin niinhän sitten myönnettiin sekini määräraha. Nyt jatketaan tätä samaa linjaa, joka on ollut jo aikaisemminkin vallalla.

Haluun vain vastustamatta nyt sinänsä tätä millään uudella esityksellä kiinnittää huomiota siihen, että nämä ovat arvovalintoja. Valtioneuvoston kyselytunnilla keskusteltiin esiopetuksesta ja todettiin, että siihen meillä ei ole varaa. Se olisi maksanut, niin kuin täällä kerrottiin, noin 170 miljoonaa markkaa. Tämä on nyt myös yli 100 miljoonaa markkaa ja vaikka se on raha-automaattivaroja, niin me kaikki kansanedustajat tiedämme, että ne ovat samanlaisia Suomen markkoja ja budjettivaroja, joita käytetään yleiskatteellisesti moniin muihinkin menoihin. On hyvä, että me tiedostamme, millaisia valintoja me teemme. Ooppera on meille tärkeämpi kuin pikakulasten esiopetus.

Ed. Tykkyläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean, että ei pidä laittaa näitä asioita vastakkain, sen johdosta, että kysymys on eläkkeiden saamisesta eli että nämä ihmiset pääsisivät eläkelainsäädännön piiriin, koska heillä ei ole varsinaista eläkelakia. Valtion Rautateiden virkailijoilla on, Oopperan henkilökunnalla ei ole, ja jokainen meistä tietää, että siellä joudutaan lähtemään eläkkeelle huomattavasti nuorempana kuin normaaliammateista. Tanssijat eivät enää voi toimia siinä tehtävässä eivätkä myöskään oopperalaulajat, niin kuin monet muut ammatit antavat mahdollisuuden. Toteaisin tässä vielä sen, että ihmettelen suuresti ed. Alarantaa, jos hän vastustaa tätä eläkevastuun saamista. Ihmettelen todella suuresti, jos ihmiset eivät saa sitä eläkeoikeutta, joka heille kuuluu.

Ed. Alaranta (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Haluan vastata ed. Tykkyläiselle, että en minä eläkkeitä vastustanut, vaan tätä menettelyä. Olen aikaisemminkin jossakin yhteydessä todennut ja totean nytkin, että meillä yksityisillä kansalaisilla ja kansanedustajillakin on aina rahaa siihen, mitä me pidämme tärkeänä. Niin on myös valtiontaloudessa. Mikä on tarpeeksi tärkeä asia, siihen rahat löytyvät.

Ed. Tykkyläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan todeta vielä, että tämä asia oli käsittelyssä jo 1970-luvulla ja tämä

eläkeasia on laahannut näin pitkään. Useimmat hallitukset olisivat voineet hoitaa tämän asian aiemmin, jolloin markkamäärä ei olisi näin suuri. Nyt ei ole kysymys arvojärjestyksestä, vaan lain-säädännöstä, koska kirjanpitolaki vaatii, että tämän pitää olla järjestyksessä vuoteen 2002 mennessä.

Ed. K e k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuuntelin mielenkiinnolla tätä tuoreinta keskustelua ja kovasti huomasin nyökytteleväni, kun ed. Alaranta puhui arvovalinnoista. Mutta heti perään hätkähdin, kun hän rinnasti eläkeasian esikouluasiaan. Nimittäin arvovalinnoista puhuminen on minusta sillä lailla vaativaa, että ei voi ihan huolettomasti panna asioita vastakkain, koska siitä seuraa kikkailua, sellaista verbaalia näppäryyttä, johon havaitsin esimerkiksi ed. Aittoniemen aiemmin ryhtyneen, kun hän pistelee rinnakkain helikoptereita ja jotain muuta asiaa noin kuta kuinkin mielivaltaisesti. Eli tällä puheenvuorollani, herra puhemies, haluan vain sanoa sen, että kun me puhumme arvovalinnoista ja arvoista, niin minusta niistä kannattaisi puhua niiden edellyttämällä arvolla, ei tehdä niistä pikku leikkittelyä, joka — nyt puhun omasta ammatistani — toimittajille sopii varsin hyvin ja joka on journalistisesti varsin kiihottavaa puuhaa, panna vastakkain pieni asia ja iso asia, jotka ovat yhteismitattomia. Mutta jos me sotkemme arvovalinnoiksi nämä, niin sitten saatamme joutua suohon.

Sanon tämän hiukan huonolla omallatunnonla sen takia, että olen tottunut ed. Alarannan kohdalla aina siihen, että hän ei tällaiseen kikkailuun ole syyllistynyt. Nyt vähän olin vaistoavina-ni sellaista.

Ed. L e h t o s a a r i: Herra puhemies! Liikenneministeriön pääluokasta ei ole tässä keskustelussa puhuttu juuri mitään ja varsin vähälle se jäi myös valiokunnassa, kun sitä liikennejaostossa samoin kuin valtiovarainvaliokunnassa käsiteltiin. Mietinnössä on kuitenkin otettu kantaa yhteen asiaan: rautatieliikenteeseen ja erään ratahankkeeseen eli Helsinki—Leppävaara-rataan, johon täällä on osoitettu määrärahoja. Tämä hanke parantaa pääkaupunkiseudulla tuntuvasti rautatieliikenteen mahdollisuuksia.

Tärkein mietinnön viesti on kuitenkin se, että nykyiset määrärahat ovat koko liikennesektoria ajatellen riittämättömät. Näin ne ovat rautatieliikenteen osalta, mutta erikoisesti tieliikenteen osalta. Kehittämishankkeet eivät etene sillä aika-

taululla, niitten suunnitelmien mukaan kuin on valtakunnassa toivottu. Perustienpitorahat ovat alentuneet tuntuvasti ja perustieverkko, joka on varsin merkittävä, tulee pikku hiljaa rapistumaan puhumattakaan yksityisteistä, joilta valtionapu kunnossapidon suhteen on käytännössä viety tämän hallituksen aikana kokonaan pois.

Valiokunta totesikin, joka on mietinnön toinen pääviesti, että riittävä määrärahataso tulee turvata varsinaisessa talousarviossa niin rautatieliikennettä kuin koko liikenneministeriön pääluokkaa ajatellen. Valitettavasti vain on ehkä käymässä niin, elleivät keskustan esitykset mene läpi, että mietinnön teksti jää turhaksi toiveeksi.

Ed. M y l l y n i e m i: Arvoisa puhemies! Lisätalousarviossa on todellakin poliisin määrärahoihin merkitty muutamia kymmeniä miljoonia markkoja, mutta ne eivät valitettavasti riitä. Varmasti pitää vielä 20—30 miljoonaa saada lisää, jotta pystyttäisiin toimimaan tämä vuosi loppuun.

Tietämäni mukaan virkoja on auki tällä hetkellä 300 eikä ehkä 500, mutta en välttämättä siitä halua ruveta väittelemään. Oulun kaupungissa on muun muassa rahan puutteen vuoksi 11 virkaa auki, kun siellä on noin 170 poliisitointa. Tämä vuosi ehkä nyt menee, kun on enää 2,5 kuukautta jäljellä, jollakin tapaa, mutta ensi vuonna tulee katastrofi. Kolmen, neljän, viiden viime vuoden aikana pystyi poliisi, kun saatiin käyttää siirtomäärärahoja, siirtämään rahaa aina vuodesta toiseen ja jokaisessa poliisilaitoksessa tietenkin oli miljoona kaksi, isommissa vähän enemmänkin. Mutta nyt on käynyt joka tapauksessa niin, mitä olen selvittänyt poliisimiehiltä, että tänä vuonna käytetään viimeinenkin markka. Ei ole mitään rahaa enää siirtymässä ensi vuodelle, ja kun ensi vuoden budjetissa on konkreettisesti vähemmän rahaa kuin aikaisemmin, se tulee aiheuttamaan sen, että varmasti on vähintään 500 poliisin virkaa auki. Se on myös arvokysymys. Jos eduskunta näin haluaa tehdä, niin se on meidän käsissämme ja näin valinta tulee tapahtumaan.

Olen kyllä aivan varma siitä, että sen jälkeen kun annetaan heti tammi-helmikuussa ensimmäiset lomautusvaroitukset, niin rahaa tulee löytymään. Ilmeisesti millään muulla tavalla sitä ei löydetä. Poliisissa ja ehkä virkamieskunnassa on muuallakin samanlaista, että palkkoihin menee 90—95 prosenttia koko budjetista. Eli kun Oulun kaupungissa poliisin budjetti on noin 42 miljoonaa, niin 4—5 miljoonaa on käytettävissä

muuhun, autojen huoltoon, polttoaineisiin, vuokriin jne. Ei niistä voi ottaa millään tapaa. Pakko on pitää virkoja auki, ja siitä ei kyllä hyvää seuraa.

Huoneessani kuulin ja piti oikein lähteä juoksemaan tänne, kun ed. Aittoniemi ja entinen oikeusministeri, nykyinen valtiovarainministeri Niinistö keskustelivat ilmeisesti siitä, ovatko rikokset lisääntyneet ja millä tapaa viime aikoina lainsäädäntö on muuttunut. Täytyy kyllä omalta osaltani sanoa, että viimeisimmät oikeusministerit, niin Niinistö kuin Häkämieskin, kyllä ovat olleet aivan erinomaisella asialla. Kyllä tällä hetkellä on lainsäädäntöä ihan viimeisen kahden vuoden aikana siihen suuntaan muutettu, että poliisin toimintaedellytykset ovat huomattavasti parantuneet samoin kuin ulosottomiestenkin, vaikkei ehkä viime aikoina niin onnistuneita muutoksia ole tapahtunut ulosottoasioissa. Yleisesti ottaen ovat toimintaedellytykset aivan merkittävästi parantuneet. Nykyinen oikeusministeri ei enää välttämättä usko ihan ns. asiantuntijoita, jotka kertovat, että mikään ei ole mitään, mistään ei ole enää rangaistusta annettava, vaan hän on työryhmien esityksiä joutunut korjaamaan ja ihan oikeaan suuntaan.

Oliko se viikko vai kaksi sitten, kun oikeusministeri Häkämies ja professori Pekka Koskinen keskustelivat televisiossa aika myöhään. Siinä tuli taas julki sama asia: Vankiluku on kyllä laskenut ja myös rikosten määrä on laskenut, sanoi professori Koskinen. En väitä tietenkään, että hän tietien tahtoen tahallansa valehteli siinä tilaisuudessa. Tosiasiaan on sillä tavalla, että esimerkiksi Oulun kaupungissa vuonna 70 oli rikoslain alaisia rikoksia 2 500 ja pari kolme vuotta sitten 12 000. En oikein ymmärrä, millä tapaa rikosten määrä on vähentynyt. Ne ovat siis huomattavassa määrin lisääntyneet, erikoisesti pahoinpitelyrikokset ja väkivaltarikokset yleensäkin ja varkaudet.

Kun poliisi ei niistä enää saa puoltakaan selvitettyä, niin tilanne on johtanut siihen, mihin ed. Aittoniemi sanoi, että kansalaiset eivät niitä enää myöskään ilmoita poliisille. Käy samalla tavalla kuin Kööpenhaminan kaupungissa, että yksi prosentti varkauksista selvitetään, ja sekin sillä tavalla, että varas ja asianomistaja ovat yhtä aikaa poliisiasemalla. Tähän se tulee myös meillä johtamaan, jos poliisin virkojen täyttämättä jättäminen jatkuu tällä tavalla. Esimerkiksi Oulun kaupungissa, en tiedä, minkä vuoksi sitä pitää nyt toistaa, mutta joka tapauksessa siellä on esimerkiksi rikospoliisin yövuorot viikolla lopetet-

tu kokonaan. Ei siitä varmasti voi hyvää seurata. Tähän saakka siellä on sentään ollut öisin kaksi henkilöä. Tavallinen kansa on aina päässyt poliisin kanssa puheisiin, keskustelemaan yöstä päivää, mutta tällä hetkellä Oulun kaupungissakin sanotaan puhelinvastaajan taikka summerin kautta, että tervetuloa huomenna taikka maanantaina uudestaan. Se ei anna hyvää, turvallista kuvaa Suomen oloista tällä hetkellä.

Kaiken kaikkiaan olisi viisaampaa, kun eduskunta nyt ottaisi lusikan kauniiseen käteensä. Täällä on sanottu, ettei saa Hornetteja ja Oopperataloa ja näitä kaikkia keskenään verrata, mutta lopputulos tulee olemaan sillä tavalla kuitenkin, että esimerkiksi ensi vuonna me joudumme lisäämään, miten sen nyt sanoisin, noin 200 miljoonaa ehkä lisää poliisin määrärahoihin, jotta asiat pysyvät kunnossa. Parempi olisi tehdä se ajoissa kuin sen pakon edessä, että ympäri Suomea lomautetaan poliiseja, sillä kansalaiset ovat aika turvattomia liittyen vielä kihlakuntauudistukseen, että poliisi on mennyt entistä kauemmaksi. Saattaa olla 150 kilometriä matkaa lähimpään poliisiin. Ei varmasti vanhuksilla eikä tavallisillaakaan kansalaisilla olo tunnu turvalliselta silloin, kun poliisia ei ole lähellä.

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa herra puhemies! Kun kuuntelin ed. Myllyniemen puhetta, niin rupesin miettimään, mahtaako tämä Oulun kaupunki olla jos ei nyt Suomen niin melkein maailman napa. Siellä niin kovasti tuntuu tapahtuvan.

Mutta vakavasti puhuen, herra puhemies, en oikein nyt ymmärrä tätä hysterialiian lietsomista, mikä koskee rikollisuuden kasvua. Minulla ei valitettavasti ole nyt tilastotietoja asiasta, mutta minäpä en ihan usko siihen mustamaalailuun ja kauhumaalailuun, mitä tässä salissa nyt on jonkin aikaa kuultu. Toisaalta tulee myös muistaa se, että lisätalousarviossa on lisää rahaa poliisille, ei varmastikaan riittävästi, ei varmaankaan riittävästi, mutta siellä on lisää rahaa poliisille.

Kyllä olen, ed. Aittoniemi, ehdottomasti sitä mieltä, että poliisin läsnäolo on turvallisuutta, turvallisuuden tunnetta lisäävä tekijä. On tärkeää, että ihminen tietää, että poliisi on jossakin läheisyydessä. Suurissa kaupungeissa on tärkeää, että poliisi on näkyvissä. Univormulla on rauhoittava vaikutus humalaisiin ja muihin hulltioihin. Se on nähty monesti.

Mutta kun täällä nyt annetaan sen kaltaista kuvaa, että on tapahtunut jonkinlainen rikollisuuden räjähdysmäinen kasvu, niin minun tietämistäni tilastoista mitkään tiedot eivät tue tätä

väitettä. Minusta on hiukan kohtalokasta, jos täällä nyt annetaan sellainen käsitys, että Suomi on suistumassa surkeuteen sen takia, että kansa rikollistuu kaiken aikaa. Näin ei ole, mutta toivoisin vilpittömästi, että poliisi voisi saada enemmän määrärahoja kuin mitä sillä nyt on, nimenomaan asian ennalta ehkäisevän merkityksen tähden.

Ed. Myllyniemi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tästä tiedä, että Oulu olisi maailman napa, vaikka se ehkä pelaa, että kaikilla oululaisilla on tämä merkittävä napa.

En minä tarkoittanut sitä nimenomaan, että tänä vuonna ja viime vuonna tosiaan rikokset olisivat merkittävästi lisääntyneet. Ei näin varmasti ole kysymys. Asiaa pitää tarkastella 20 vuoden, usean vuoden pitemmällä ajanjaksolla. Missään tapauksessa ne eivät ole vähentyneet, mutta tosiasia on myös se, että kyllä tänä vuonna väkivaltarikokset ovat merkittävästi lisääntyneet. En voi sanoa, onko se 10 vai 15 prosenttia, mutta hyvin paljon. Huumausainerikokset ovat lisääntyneet myös. Ne lisääntyvät 30–40 prosenttia joka vuosi. Kyllä nämä tilastot pitävät paikkansa. Jotkut muut rikokset ovat saattaneet vähentyä, hevosvarkaudet esimerkiksi edellisistä vuosista aika lailla.

Ed. Aittoniemi: Puhemies! Täyttämättä oli 524 virkaa, mutta siinä ovat mukana myös, niin kuin sanottu, hakukierroksessa olevat virat. Kuinka nopeasti ne täytetään, onko tarkoituskaan täyttää, se on eri asia, mutta tämä ei ole kuitenkaan niin oleellista.

Ed. Kekkonen piti dramaattisen puheenvuoron, jossa hän puhui sellaisista asioista, mistä esimerkiksi minä en puhunut lainkaan. Hän on joko keksinyt ne tai sitten hänen aivoissaan on muotoutunut tällainen asia ja hän halusi vielä vähän sitä värittää. Meillä on tilanne se, että meillä rikokset ovat lisääntyneet. Rikosten selvitysprosentti on romahtanut alas, ja se on huono asia. Siitä ei päästä mihinkään. Toisekseen meillä ei saada enää poliisia paikalle. Kun te ed. Kekkonen puhuitte turvallisuudesta, kyllä se turvallisuus varmasti katosi siellä Vantaan, Kirkkonummen, Espoon ihmisiltä, jotka katsoivat tämän televisio-ohjelman. Poliisi tulee tunnin päästä, jos tulee, saattaa olla, ettei tule koskaan. Ei tämä ole turvallisuutta lisäävä tekijä. Kyllä todellisen tilanteen pitäisi olla se, että poliisin hälytysvalmius ja aika, jolloin se ehtii paikalle, olisi kohutuullinen. Siitä tässä on kysymys.

En minä ole mustamaalannut mitään. Minä halusin korostaa, että me puhumme antaumuksella täällä ulkoisesta turvallisuudesta. — Hyvä on, minä olen helikoptereitten, Hornetien, jopa olkapäältä ammuttavien ilmatorjuntaohjusten kannattaja. Kaikkia näitä pitää olla Suomella, mutta emme saa unohtaa myöskään sisäisen turvallisuuden käsitettä siinä rinnalla, vaan myöskin siitä täytyy keskustella, koska näin rauhan aikana ulkopuolelta tulevat turvallisuusvaarat koituvat täällä sisäisen turvallisuuden hankaludeksi. Rikollisia tulee läpi rajan ja nämä mafian edustajat tulevat silloin sisäisen turvallisuuden kontrolle. Puhutaan joskus myös antaumuksella sisäisestä turvallisuudesta, niin silloin hyväksyn, että puhutaan myös ulkoisesta yhtä antaumuksellisesti.

Ed. Kekkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun ed. Aittoniemi arveli minun puhuneen sellaisista asioista, joista hän ei puhunut lainkaan, niin kiitos samoin, ed. Aittoniemi. Minä kuuntelin nyt teidän puheenvuoroanne, joka käsitteli sitä, mitä minä muka olin sanonut. En minä mitään tuollaista sanonut, pikemminkin juuri tuin sitä ajatusta, että sisäisen turvallisuuden, kansalaisille hyvin tärkeän sellaisen turvallisuuden tunteen, että yhteiskunta ikään kuin piittaa, sellaisen asian kannalta on äärimmäisen tärkeätä, että on poliiseja silmissä suurissa kaupungeissa, että on poliiseja huutohollin päässä vähän pienemmillä paikkakunnilla ja viimeistään puhelinlangan päässä vähän noin niin kuin korpioloissa, ed. Aittoniemi. En tiedä, mistä televisio-ohjelmasta te puhutte, kun en televisiota juurikaan katsele, mutta kyllä aivan ehdottoman välttämätöntä on se, että kansalainen tietää, että poliisi siellä jossakin on.

Tässä suhteessa minä toivoisin, ed. Aittoniemi, että te ette kaltoin kohtelisi sitä viestiä, mitä minä yritän tässä nyt välittää. Se on juuri se, että poliiseja pitää olla, ja että poliiseilla, jos mahdollista, on myös toimintaedellytykset. Mutta sellaiseen kauhumaalailuun en koskaan usko, että tällä mutu-menetelmällä, musta tuntuu, että rikollisuus on räjähdysmäisesti kasvanut, että siltä pohjalta voitaisiin käydä asiallista keskustelua edes sisäisestä turvallisuudesta.

Ed. Aittoniemi (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ed. Kekkonen, monissa asioissa olemme samaa mieltä, kun me käytämme jopa samoja sanoja. Mutta ei poliisia ole huutohollin päässä eikä poliisia ole puhelinlangan päässä. En

minä unia näe vielä tässä iässä. Dementia voi vaivata, mutta en näe sellaisia, mitä ei ole tapahtunutkaan. Siinä samaisessa ohjelmassa kysyttiin, miksi poliisi ei vastannut. Ei vastannut, kun oli 12 puhelua jo ennen sitä puhelua, kun joku soitti ja tarvitsi apua. Eikä poliisi voi katsoa, mikä puhelu on semmoinen, joka otetaan. Se ottaa ne järjestyksessä, ja kahdestoista, jolta ehkä nirhattiin puukkoa kurkulla jossakin korpikylässä, ei päässytäkään koskaan puhelimella poliisiasemalle, kun ne muut veivät sen ajan. Ei poliisi ole siis puhelintangankaan päässä.

Teillä on hienoja ajatuksia, joita minäkin kantatan, mutta ne ovat utopistisia. Me emme elä sitä todellisuutta vaan me elämme sitä todellisuutta, jota tässä puhutaan ja nostetaan esille, ehkä hiukan kärjistettynäkin.

Ed. H. Koskinen: Arvoisa herra puhemies! Minä poliisimies Myllyniemeen uskon erittäin voimakkaasti, kun hän kertoi tapauksia Oulusta. Ennen kaikkea minua järkytti se kohta, jossa hän sanoi, että yöpäivystys ei ole ollenkaan Oulussa järjestyksessä, että siellä ei ole ollenkaan ihmisiä (Ed. Myllyniemi: Rikospoliisin puolella!) — rikospoliisin puolella. — Rikoksia tapahtuu yöaikaan erittäin paljon ja silloin jos koska täytyisi olla poliisin paikalla ja lähteä selvittämään näitä asioita.

Olen siinä mielessä ed. Kekkosen kanssa aivan samaa mieltä, että ihmisen turvallisuutta lisää erittäin paljon tietoisuus siitä, että poliisi on saatavissa. Mutta nämä valitettavat esimerkit, jotka tässä ovat tulleet esille, eivät aivan tue sitä, että poliisi olisi saatavissa.

Minä itse pidän erittäin tärkeänä paitsi ulkoista turvallisuutta myös sisäistä turvallisuutta ja näkisin siinä mielessä, että poliisien voimavaroja lisättäisiin.

Ed. Kallio: Arvoisa herra puhemies! On ollut mielenkiintoista kuulla, mitä ed. H. Koskinen ja ed. Kekkonen ovat lausuneet. Tämän jälkeen voi varmasti vetää sen johtopäätöksen, että te tulette äänestämään 15 miljoonan markan lisämäärärahan antamisen puolesta. Muuten puheet ja teot menevät kyllä pahasti ristiin. Puhutaan, miten tärkeää se on ja miten poliisivirkoja pitää täyttää jne., ja siihen tarvitaan rahaa.

Pyyssin tämän puheenvuoron, kun ed. Kekkonen kyseenalaisti, onko rikollisuus kasvanut, onko se kovasti kasvanut. Kyllä se valitettavasti on kovasti kasvanut, jos törkeiden rikosten selvitysprosentti on laskenut 75:een ja joka vuosi las-

kee ja pienten rikosten selvitysprosentti on muutama prosentti. Kun Suomi ja Suomen eduskunnan edustajat osallistuvat kansainvälisiin seminaareihin — itse osallistuin sellaiseen pari viikkoa sitten ja kuulin kauhukertomuksia, miten rikollisuus Itämeren maissa on kasvanut — annetaan julkilausumat, sitoudutaan siihen, että tehdään kaikki voitavamme, jotta tämä ikävä kehitys voidaan katkaista. Sitten tullaan kotiin ja unohdetaan kaikki puheet ja julkilausumat eikä anneta rahaa siihen tarkoitukseen, millä voitaisiin tämä estää.

Kyllä minua puhuttivat paljon poliisijärjestön puheenjohtaja Kratsin lausunnot, kun hän oli varsin turhautunut. Vuodesta toiseen itketään ja puhutaan ja vedotaan kansanedustajiin, että antakaa rahaa, muuten kehitys pahenee. Kansanedustajat eivät kuuntele vaan ovat antamatta. Nyt on konkreettinen esitys, 15 miljoonaa ei ole paljon, mutta jos me sen myönämme, me voimme olla aivan varmoja siitä, että ainakin muutamia rikoksia voidaan estää ja turvallisuutta pikasen lisätä.

Ed. Räsänen: Arvoisa puhemies! Itsekin ihmettelin sitä, että ed. Kekkonen piti ed. Myllyniemen asiallista analyysia mustamaalaamisena. Mielestäni hallituksen tulisi ottaa vakavasti sekä poliisin että oman turvallisuutensa puolesta pelkäävien kansalaisten hätähuuto. Esimerkiksi huumepoliisi on hyvin selkeästi tuonut esiin sen, että etenkin merkittävimpien huumepomojen kiinni saaminen on yksinkertaisesti kiinni poliisien resursseista. Ihmettelen, jos ed. Kekkosen silmiin ei ole osunut huumerikosten tilastoja, joissa näkyy selvästi se, että tämä rikollisuuden ala on ollut hyvin jyrkässä nousussa.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ed. Kallikselle. Hän varmaan tarkoitti, että hallitus ei "lainaa" rahaa tähän tarkoitukseen, kun hän sanoi äskeisessä puheessaan, että hallitus ei "anna" rahaa. Silloin tämä yhtälö olisi ollut vähän reippaampi.

Toisekseen ed. Myllyniemen puheenvuoron johdosta on syytä todeta, mikähän oikeastaan siellä Oulussakin on lisääntynyt. Onko lisääntynyt rikollisten joukko, roistojen määrä vai seurausena rikokset? Nimittäin minä en voi olla palauttamatta mieleen, että silloin kun käytiin vaalikampanjaa, jossa sittemmin edustaja Myllyniemi varsin hyvin menestyi, hän vaalitulaisuudessaan kertoi, että jos Oulussa 50 roistoa saadaan putkaan ja telkien taakse, rikoksien määrä

romahdusmaisesti pienenee, itse asiassa niitä ei enää ole ollenkaan. Toisin sanoen hänen äskeisessä puheenvuorossaan oli jotakin lievästi epätarkkaa.

Oulusta vielä se esimerkki, että meillähän on kansalaisten vartiointirengas Herukan alueella, missä meidänkin kotimme on. Siellä ei taida roistomaisuuksia olla enää ollenkaan, kun kansalaiset itse maksavat vartiointin.

Ed. Myllyniemi (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Vaalitulaisuus on tietenkin vaalitulaisuus ja eduskunta on ehkä eri. (Naurua) Mutta sinänsä väite varmaan pitää paikkansa. Jos minä saisin nimetä Oulusta ne 50 henkilöä eivätkä ne Ouluun uudestaan tulisi, kyllä 2 000—3 000 rikosta varmasti vuodessa vähenisi.

Mutta minä en kyllä puhunut eräässä vaalitulaisuudessa, jossa ed. Pulliainen oli perehtynyt erikoisesti intiaaneihin. Nekin aiheuttivat poliisille aika paljon työtä. Mutta ehkä siitä aiheesta joskus myöhemmin voidaan jatkaa.

Ed. Ranta-Muotio: Herra puhemies! Minä myös haluan tähän poliisikeskusteluun osallistua, kun kuulun poliisiasiain neuvottelukuntaan ja siellä on näitä asioita pohdittu. On todettu, että rikosten kokonaismäärä Suomessa on onneksi ollut vähenevä pitkän aikaa, se on suunta, mutta kun sitten analysoidaan lukumäärää, siellä sisällä on hyvin huolestuttavaa kehitystä: vakavien rikosten määrä, huumausaineriikosten määrä on jyrkässä nousussa.

Toisaalta poliisi nyt korostaa, että se haluaisi panostaa, jos olisi voimavaroja, ennalta ehkäisevään rikostorjuntaan eli lähipoliisityöhön. Sillä alueella on tehty kokeiluja. Muun muassa Vaasan kaupungin alueella on tällainen kokeilu ollut. Tulokset ovat varsin hyviä. Mutta niillä voimavaroilla, mitä poliisilla nyt on, ei lähialuepoliisitoimintaa käytännössä voida kokeilua laajemmaksi ulottaa.

Mielestäni tämä on hyvä lisäyksesitys. Poliisin taholtahan on todettu, että noin 100 miljoonaa vuositulos pitäisi olla määrärahoissa lisäystä, että voitaisiin täyttää ne vakanssit, jotka nyt joudutaan pitämään avoimina.

Ed. Tykkyläinen: Arvoisa puhemies! Koska olen ollut pitkäaikainen lakivaliokunnan jäsen, haluan todeta poliisitoimeen liittyen, että on hyvä, että nyt on lisäbudjetin yhteydessä voitu lisätä määrärahoja, ei kylläkään vielä riittävästi. Sen johdosta on varsin mielekästä käydä tällai-

nen laajempi keskustelu turvallisuudesta. Mutta tähän keskusteluun pitää sisällyttää myöskin huumausaineiden väärinkäyttäjien kohdalla tarvittavat lisätoimenpiteet liittyen valvontajärjestelmään ja myöskin tullikysymyksiin. Näitä monenlaisia asioita on valtiovarainvaliokunnassa ja myöskin lakivaliokunnassa on käsitelty. Uskon, että tällä hallituksella on tähän myöskin ollut mahdollisuuksia, mitä osoittaa jo tässäkin yhteydessä se, että me olemme lisänneet rahoja, emme vähentäneet tämän lisäbudjetin yhteydessä.

Vielä muutamia korjauksia liittyen Oopperakysymykseen. Totean, että Marjatta Väänänen aikanaan oli sivustatukija, kannattaja Oopperan rakennusvaiheiden alussa eli tonttikysymysten hoitamisessa. Kaiken kaikkiaan totean vielä, että presidentti Urho Kekkonen vuonna 1975 oli myöskin suunnittelukilpailun, Oopperatalon säätiön, suojelija. Minä arvostan näitä kumpaa-kin henkilöä erittäin korkeasti ja toivon, että edelleenkin voimme antaa Oopperalle sen aseman, mikä sille kuuluukin Suomessa.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ed. Myllyniemi äsken heitti kyllä sellaisen huulen, että siihen on erittäin pakko puuttua. Hän ilmoitti eduskunnan pöytäkirjaan, että nämä intiaanit olisivat aiheuttaneet rikoksia Oulussa. Tulen huomispäivänä pyytämään poliisilaitokselta Oulusta selvityksen, onko yhtään ainutta rikostapausta ollut.

Edelleen totean, että he joutuivat asioimaan kyllä poliisilaitoksella. Syy oli aivan kokonaan muu kuin rikokset. Se oli nimittäin passiongelma. Se on ihan kokonaan muuta kuin rikoksien tekeminen.

Tämä asia selvitetään perusteellisesti.

Ed. Kankaanmäki: Arvoisa puhemies! Poliisikysymykseen minäkin haluan muutaman sanan sanoa. Oulun tilannetta en tiedä, mutta tuhopolttoja siellä tietysti paljon oli, joten ei varmaan rikollisuus ole loppunut Oulustakaan. Mutta kaiken kaikkiaan poliisien tilanne on varsin heikko tässä maassa. Sisäinen turvallisuus on sen tähden kehittymässä todella vakavasti huonompaan suuntaan. Siksi siihen on eduskunnassa vakavasti puututtava.

Hallintovaliokunta on asiasta muun muassa tänään keskustellut. Siellä on ollut esillä se, että rikosten selvittämisaste alenee entisestään. Tänä vuonna jo mennään huonompaan suuntaan ja vielä ensi vuonnakin. Esimerkiksi ennalta arvaamattomiin tilanteisiin tarvittava erityismäärära-

ha on vuosittain ollut, mutta ensi vuodelle arvio on, että sitä ei enää ensi vuonna ole. Se aiheuttaa käytännössä huomattavia ongelmia.

Toinen tekijä, jota erityisesti vasemmistossa luulisi huomioitavan vähän enemmän, on poliisien työturvallisuus. Työturvallisuus on vähän heikko ja heikentymään päin koko ajan, kun resursseja vähennetään. Poliisijärjestöjen liitto on tähänkin puoleen vakavaa huomiota kiinnittänyt. Poliisimiesten työolosuhteet, henkinen ja fyysinen turvallisuus, heikkenevät, kun määrärahaso on liian alhainen. Tämä on toinen tärkeä puoli. Poliisien kestävyys ja henkisten voimavarojen turvaaminen on todella tärkeää, että he pysyvät työkykyisinä ja työkuntoisina eivätkä joudu eläkkeelle liian aikaisin. Tämä on hyvin inhimillinen, mutta myös sisäisen turvallisuuden osalta tärkeä näkökulma.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan toinen varapuhemies Törnqvist.

Ed. Myllyniemi: Arvoisa puhemies! On tietenkin mielenkiintoista tarkistaa pöytäkirjasta, mitä sanoin. En sanonut, että "rikoksia", vaan "työtä" nämä intiaanit aiheuttivat, jotka olivat monta kuukautta Oulussa. Olin itsekin henkilökohtaisesti pientä tyttöä etsimässä, kun hän oli aika lailla heitteillä. Monen tunnin jälkeen hänet sitten onneksi löydettiin. En väitä ollenkaan, että he mitään rikoksia ovat tehneet siellä, ehkä nyt luvaton maassaolo jossain määrin, mutta se on hyvin vähän eikä sitä voida rikokseksi sanoa.

Rikoksien lisääntymisestä puhutaan, että ne ehkä viime vuosina eivät olisi lisääntyneet. Esimerkiksi huumausainerikosten tilastointi: Kuten olen aikaisemmin useampaan kertaan sanonut, kymmenen vuotta sitten tilastointiin niin, että kun poltti tai myi esimerkiksi 100 kertaa hasista, tuli 100 rikosta sille henkilölle. Tällä hetkellä sille henkilölle tulee samasta asiasta vain yksi rikos, ja siitä huolimatta niitä alkaa olla sama määrä, kuin niitä oli kymmenen vuotta sitten. Tilastointin muutos antaa tällaisen kuvan.

Samalla tavalla petosrikoksissa. Aikaisemmin, kun käytti pankkikorttia väärin 100 kertaa, siitä tuli 100 rikosta. Nyt, kun menettelet samalla, siitä tulee vain yksi. Tällä tavalla on tilastoja putsattu.

Tosiasia on se, että kymmenen viime vuoden aikana on rikosten määrä joka tapauksessa usein

moninkertaistunut. En väitä, että kahden, kolmen viime vuoden aikana niin merkittävästi, että kansalaisten siitä pitäisi huolissaan olla, mutta kyllä väkivalta- ja huumausainerikokset ovat myös tänä vuonna lisääntyneet.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Jotakin täytyy ed. Pulliaisen intiaaneissa olla, kun heidän täytyi pusikoissa piileskellä ilman passia. Jos se näin oli, kuin minä muistelen ainakin, ja on sellainen kuva, että he jossakin koivuvelikossa leireilivät, en minä väitä, että rikoksia oli, mutta jotakin siinä täytyi olla tavallisuudesta poikkeavaa.

Mitä tulee tilastointiin, niin ed. Myllyniemi puuttui kyllä ihan oikeaan asiaan, jos puhutaan siitä, kuinka paljon rikoksia tilastoidaan. Ennen aikaan, kun tutkittiin suuria sarjoja, minullakin oli joskus yksi juttu, mutta selvisi 200 erilaista juttua. Ne tilastointiin rikoksina tilastoihin. Eihän nykyisin sellaisia tutkita taikka ne tilastoidaan toisin. Se on aivan selvä asia, kun otetaan sitten vielä huomioon se, etteivät ihmiset ilmoita poliisille ellei se ole vakuutuksen kannalta välttämättöntä, sellaisista asioista, joita ennen ilmoitettiin, jos autosta väännettiin sivupeili rikki. On aivan turha luulla, että Suomessa rikolliset teot ovat vähentyneet. Sen tietää jokainen, että sille pohjalle ei kannata tätä asiaa kääntää ollenkaan.

Jos näin olisi, silloinhan poliiseja voisi vähentää ihan reilusti. Mitäs me poliiseilla teemme, jos ei ole rikollisiakaan Suomessa? Joku väittää, että heitä on täällä vielä muutamia.

Ed. Tiusanen: Arvoisa puhemies! Mitä tulee tilastoihin, niinkin kummallinen asia on, että eniten Suomessa vuoden 1995 tilastojen mukaan huumausainerikoksia on tehty Kotkassa johtuen juuri erään liigan toiminnasta, jonka johtaja sitten joutui itse surmatyön kohteeksi. Nyt taas tämä tilanne on muuttunut tältä vuodelta.

Mutta kaiken kaikkiaan huoli siitä, mitä tapahtuu Suomessa, miten poliisin resurssit riittävät, on aivan perusteltu myös sillä tavalla, että jos poliisilla taikka sisäisellä turvallisuudella ei ole kylliksi resursseja, yhteiskunnassa kovat arvot tulevat saamaan lisää kasvu- ja kaukupohjaa, ja tämä ei ole hyvän yhteiskunnan kehityksen kannalta suotavaa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsitteily keskeytetään.

2) Hallituksen esitys laeiksi alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys 105/1997 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 15/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 15.

Keskustelu:

Ed. Kallis: Arvoisa rouva puhemies! Lyhyesti voisi todeta, että hallituksen esitys merkitsee valtion kassaan tulevien tulojen vähenemistä noin 100 miljoonaa markkaa ja menoja lisää noin 10—20 miljoonaa markkaa eli hallitus on antanut esityksen, joka vie rahaa ja lisää kustannuksia.

Kun ed. Pulliainen moitti minua siitä, että käytin sanontaa ”hallitus ei anna rahaa poliisille”, ja halusin korjata minua siten, että minun olisi pitänyt sanoa, että ”hallitus ei lainaa rahaa poliiseille”, tietenkin, jos tuota logiikkaa käyttää, voisi todeta, että kaikki menot katetaan 90-prosenttisesti omilla tuloilla ja 10-prosenttisesti lainarahoilla. Jos halutaan kikkailla, niin kuin ed. Pulliainen halusi, voisi sanoa, että hylätään tämä laki, niin rahat riittävät varsin hyvin siihen tärkeään kohteeseen, jota ed. Pulliainenkin piti tärkeänä, eli poliisin lisämäärärahaan.

Hallituksen esitys muodostuu oikeastaan kahdesta esityksestä. Esitetään, että alkoholiveroa alennetaan, ja esitetään, että matkustajatuomisten määrää nostetaan. Mitä tulee alkoholiveroon, voidaan todeta, että tämä on asia, josta me itse saamme päättää. EU ei velvoita meitä mihinkään. Me voimme pitää niin korkeaa alkoholiveroa kuin haluamme, tai me voimme olla verottamatta alkoholijuomia, eli aivan vapaasti saamme päättää.

Mitä tulee matkustajatuomisiin, Suomi on sitoutunut siihen, että vuoden 2000 loppuun mennessä noudatetaan samoja säännöksiä kuin kaikissa muissa EU-maissa. Tämä tarkoittaa sitä, että viinejä saa tuoda 90 litraa, olutta 110 litraa, välituotteita 15 litraa, väkeviä 10 litraa eli melkoisia määriä. Mutta Euroopan unioni ei ole velvoittanut meitä vuosittain tuomismääriä nostamaan. Me olemme sitoutuneet siihen, että vuoden 2003 loppuun mennessä nostetaan määrät äsken mainittuihin.

Valtiovarainvaliokunnan mietintö on mielestäni varsin hyvä. Siinä on paneuduttu niihin ongelmiin, joita Suomen alkoholipolitiikkaan ja alkoholiveropolitiikkaan liittyy. Kaikkein suurimmat ongelmat ovat siinä, että kun matkustajatuomisten määrät nousevat, hintaerot Suomen ja EU:n välillä ovat liian suuret puhumattakaan siitä erosta, joka alkoholijuomien välillä vallitsee Suomen ja Baltian maiden välillä. Tästä syystä valtiovarainvaliokunta mietinnössään esittääkin, että hallitus todella vakavasti ryhtyisi toimimaan niin, että Euroopan unionissa nostettaisiin alkoholiveroa, ja jos Euroopan unionissa nostetaan, niin silloin tietenkin hintaero pienenee eikä Suomen tarvitse niin paljon omia verojaan alentaa. Minä tietenkin toivon, että tämä ei jäisi pelkäksi toivomukseksi, vaan kun eduskunta todennäköisesti tämän mietinnön hyväksyy, hallitus myös ryhtyisi toimenpiteisiin.

Mietinnössä todetaan toinen ongelma. Se liittyy Baltian maihin ja Venäjään, jotka eivät ole EU-maita, niin kuin hyvin tiedämme. Jos uudet matkustajatuomisten määrät tulevat koskemaan myös Baltian maita ja Venäjää eli saisi tuoda 110 litraa olutta ja 90 litraa viiniä jne. näistä maista, meillä on todella suuria ongelmia Suomessa. Tästä syystä valiokunta mietinnössään esittääkin, että hallituksen tulisi tässäkin asiassa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, että voidaan pitää omat alhaisemmat tuontimäärät EU:n ulkopuolelta tuoduissa matkustajatuomisissa.

En halua syyllistyä mihinkään kikkailuun, mutta jokainen ymmärtää, että jos hallituksen ensimmäinen lakiesitys eli se, joka koskee veron alentamista, hylätään, silloin valtion kassaan tulee 80 miljoonaa markkaa enemmän. Näinä aikoina tuo markkamäärä olisi varsin tärkeä. Eriytisesti viittaan siihen keskusteluun, joka hetki sitten käytiin poliisivirkojen lisämäärärahatarpeesta.

Tulemme kolmannessa käsittelyssä esittämään, että esitys, joka koskee alkoholiveron alentamista, hylätään. Tämä on myös alkoholipoliittinen kysymys, ja minä olen jonkin verran huolestunut siitä; jokainen kansanedustaja, eduskuntalaitos ja hallitus on varsin tietoinen siitä, miten alkoholin kulutus on maassa kasvanut ja miten se jatkuvasti kasvaa ja erityisesti nuorten piirissä. Ei tarvitse moralisoida eikä se ole moralisointia, kun tämän asian esittää. Me tiedämme, että jos hintoja alennetaan ja saatavuutta parannetaan, niin kulutus aivan varmasti nousee ja ongelmat myös lisääntyvät.

Kristillisen liiton eduskuntaryhmä on valmis kaikkiin sellaisiin esityksiin, joiden vaikutus olisi kulutuksen lasku. Mutta parempaa esitystä ei ole ainakaan toistaiseksi tullut kuin hinta- ja saata- vuuspolitiikka, ja nämä ovat aina purreet ja purevat vielä tänäkin päivänä. (Ed. Tiusanen: Entäs kieltolaki?) — Niin, ed. Tiusanen, kieltolain aikana juotiin tässä maassa erittäin vähän. Kulutus oli vaatimaton. Se oli kaukana siitä, mikä tänä päivänä vallitsee. On täysi myytti, että silloin olisi juotu, emmekä me ole myöskään esittäneet mitään kieltolakia, ed. Tiusanen. Emme me koskaan ole sellaista esittäneet. Me olemme esittäneet, että harjoitettaisiin sellaista alkoholipoliitiikkaa, joka minimoi kulutuksen. Olen täysin vakuuttunut siitä, että olisi Suomen kansan etu hylätä tuo ensimmäinen lakiesitys.

Ed. M. Koskinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kalliksen puheenvuorosta olen jonkin verran eri mieltä siinä, että alkoholiveron alentaminen toisi säästöjä, koska meidän ongelmamme myös pitkälti johtuvat siitä, että meillä on niin korkea alkoholin hinta. Monta kertaa syrjäytyneet alkoholistit turvautuvat korvikkeisiin ja muihin juuri sen takia, että alkoholin hinta on niin korkea, ja sitä kautta aiheutuvat suuret terveyskeskus- ja muut kustannukset. Minusta on aika vanhakantaista ajattelua, että kun me teemme rajoitteita, sitä kautta ihmiset jotenkin käyttäisivät vähemmän. Sitten ovat kotitekoiset viinit ja kaikki muut vastaavat, jotka ehkä eivät ole ihan niin hyviä tasoltaan kuin saadaan Alkon kautta ostetuista tuotteista.

Enemmän tässä kohdassa olisin huolissani siitä — se on hyvä asia, että ei tuoda ehkä EU:n ulkopuolelta suuria määriä alkoholituotteita markkinoille — että tax-free-myyntihän uhkaa loppua vuonna 1999 ja sitä kautta Suomi tulee menettämään noin 3 000 merialan työpaikkaa.

Ed. Lahtela (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Kallikselle voisi todeta kieltolaki ajasta, kun sen verran tiedän historiaa Kiteen osalta ainakin, että silloin Kiteellä keitettiin pontikkaa paljon enemmän kuin nykypäivänä.

Yleisesti ottaen korkea alkoholin hinta vaikuttaa varmasti sillä tavalla, että sitä köyhempi ihminen ei pysty niin paljon käyttämään, mutta hän etsii konsteja, millä tavalla saa sitä halvemmalla. Itse kun asun rajan pinnassa, jossa Venäjän puolelta on aika nopea hakea väkevämpiäkin juomia, sitä harrastetaan aika paljon jo tänäkin

päivänä. Ja kyllä sitä tehdään mistä hyvänsä, Suomi on kuitenkin aika kaita lämpä. Täältä voidaan hakea aika vapaasti sellaisista maista, joissa on edullista alkoholia, ja jos ei välttämättä itse sitä juoda, sitten käydään kauppaa, vaikka se ei välttämättä ole ihan laillista. Kuitenkin sellaista harrastetaan, ja siitä ei kukaan saa kiinni.

Paremminkin pitäisi keskittyä siihen, miten me voisimme saada sellaista valistusta aikaan, että todettaisiin, miten alkoholi on terveydelle haitallista ja tuo monia sosiaalisia ongelmia. Se on tietysti raittiusseurahommelia, ja välttämättä siitä eivät kaikki tykkää. Mutta sieltä kautta, asenteiden kautta saadaan jotakin aikaan, ei millään kieltolailla eikä hinnan korkeudella vaan ihan puhtaasti sillä, että ihminen itse tajuaa, mitä siitä on haittaa itselle ja toisille.

Ed. Aittomäki (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei kai tämä nyt asiaa paljon eteenpäin vie, mutta minäkin totean ed. Kallikselle, että siihen aikaan, kun oli kieltolaki, Suomessa juotiin ja tapeltiin ja rällättiin enemmän kuin koskaan. Kansalla oli hirvittävä jano, oli kansan huvi näyttää viranomaisille, että kyllähän sitä vielä sentään löytyy juotavaa. Algot Niskan laivat ryntäsivät apuun ja torvet sauhusivat korpikuusien alla ahkerasti, sahtia ja kiljua tehtiin. Mutta eivät ne hommat näy, ed. Kallis, tilastoissa. Ei Algot Niska tilastoihin ilmoittanut, paljonko hän pirtua toi. Ne ovat ihan turhia ajatuksia, että siihen aikaan olisi ollut jonkinlainen raittiustila Suomessa. Sen takia siitä luovuttiin, että Suomessa juotiin enemmän kuin aikaisemmin. Turha oli pitää tällaista rikollisuuden pohjalta toimivaa lainsäädännön kiertämistä, kun sille ei mitään mahdettu, joten teidän täytyy tarkistaa nyt pohjatietonne jostakin sieltä esisiltä päin, mistä löydättekin.

Ed. Kallis (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kukaan ei ole esittänyt, että kieltolaki aikaan palattaisiin. Mutta kyllä minä edelleen olen täysin vakuuttunut siitä, saatte nyt olla mitä mieltä haluatte, että kyllä kieltolain aikana juotiin Suomessa paljon vähemmän. Kyllä historian kirjat tämän kertovat.

Ja nyt teidän pitää myöskin muistaa, että emme me ole esittäneet, että hintaa nostettaisiin, niin kuin ed. Lahtela antoi ymmärtää. Me olemme vain esittäneet, ettei hintaa alennettaisi. On aivan varma asia, siis kaikki tutkimukset osoittavat, että hinta vaikuttaa kulutukseen. Saatavuus ja hinta vaikuttavat kulutukseen. Jos me haluam-

me lisää kulutusta, OK, alennetaan hintaa. Se merkitsee yhteiskunnalle lisäkustannuksia ja vähemmän tuloja. Jos tämä on teidän mielestänne oikea linja, niin äänestäkää totta kai sen puolesta. Mutta aina siihen saakka, kunnes jotakin muuta osoitetaan, niin minä luotan tilastoihin ja niihin laajoihin tutkimuksiin, mitä tähän mennessä on tehty, jotka selkeästi osoittavat, että hinnalla ja saatavuudella on ratkaiseva vaikutus kulutukseen.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyin siinä ed. Kallikseen, että tämä lakiesitys pitää hylätä, osin samoilla, osin hieman eri perusteilla kuin ed. Kallis esitti. Nimittäin on tosiasia kyllä se, että Suomessa ollaan alkoholijuomaverotuksen alentamisen edessä. Mutta tämä hallituksen esitys on vain pieni hipaisu eräästä alkoholiverotuksen kulumasta, väärästä paikkaa, ilman mitään erityistä ratiota. En tiedä, miksi tällainen esitys on yleensä annettu. Ehkä sillä halutaan EU:n suuntaan sitten osoittaa, että Suomessa on jotain tehty. Tämä saattaa vain vaikeuttaa esimerkiksi kotimaisten viinien tilannetta.

Miksi me sitten joudumme alkoholijuomaverotusta alentamaan, siihen on talous- ja työeläisyssyyt. Meillä tehdään varsinkin olutta. Mutta ehkä tärkein syy on se, että tällä hetkellä, ellen väärin muista, 2 miljardia markkaa alkoholien myymistä on harmaan talouden piirissä. Se on tosiasia. Ja tämä tulee nyt, kun nämä rajoitukset poistuvat, nopeasti lisääntymään. Tähän ilmiöön liittyy voimakkaasti myöskin rikollista ilmiötä, joka kasvattaa muuta rikollisuutta, tämä harmaa alkoholijuomakauppa.

Mutta meillä pitää olla selkeä suunnitelma, ohjelma siitä, miten Suomessa asteittain alkoholijuomaverotusta alennetaan. Hallituksella ei tällaista ohjelmaa lainkaan ole, mitä ihmettelen.

Arvoisa puhemies! Sitten vielä lopuksi tässä on valtiovarainvaliokunta mietinnössään puuttunut aivan oikein tilaviinien tilanteeseen, siihen byrokraatiaan. Tämä ei ole mikään alkoholipoliittinen kysymys, mutta se voisi kyllä meidän viinikulttuuriamme pikkuisen rikastaa, eli sitä byrokraatiaa, joka on todella massiivinen näitten tilaviinien ympärillä, kun siinä on kolme valvovaa viranomaista, pitäisi välttämättä ja nopeasti nyt purkaa.

Ed. Kankaanmäki: Arvoisa puhemies! Suomen alkoholipoliittikkaa hoidetaan tällä hetkellä vähän hatarasti siltä osin, että tällaisia hy-

vin merkittäviä alkoholipoliittisia päätöksiä, niistä tässäkin on loppujen lopuksi kysymys, tehdään valtiovarainvaliokunnan verojaostossa. Ja kun, arvoisat edustajat, katsotte tätä valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuulemien asiantuntijoiden listaa, niin näette, että se on valitettavasti aika yksipuolinen.

Valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja tullihallitus on ollut paikalla kuultavana. No, niitä tietysti kuullaan jo viran puolesta aina. Stakesista on ollut oikeastaan erikoistutkija Österberg, ainoa tällainen alkoholipoliittikkaa tunteva asiantuntija todellisuudessa. Loput asiantuntijat sitten ovatkin olleet niitä, joiden intressissä on Suomen kansan juottaminen joka päivä ja ilta, yö ja aamu niin päihinsä, että rahaa vaan tulee. Eli päivittäistavarakauppa, joka haluaa ruokakauppoihin viinit ja väkevätkin, niin kuin tiedämme. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto, joka haluaa, että nämä juomat käyvät kaupaksi, että saavat niitä valmistaa, eli rahaa. Pienpanimoliitto samalla tavalla, viiniyrittäjät ja lopulta Alko.

Asiantuntijoiden joukosta puuttuu kokonaan raittiusliike. Emme tiedä onko sellaista enää tässä maassa, mutta toivoisin, että olisi. Puuttuu kokonaan kansanterveysjärjestöt ja sen puolen asiantuntemus, puuttuu Österbergiä lukuun ottamatta tieteellinen tutkimus, jota alkoholipoliittista tutkimusta Suomessa on tehty varsin mitavasti.

Voidaan tietysti sanoa, että tämä on nyt vain pieni verolain muutos ja pieni tuontirajojen tarkennus, mutta tämä on askel siihen suuntaan, johon olemme voimalla menossa. Oikeastaan siihen viitaten, mitä ed. Ala-Nissilä äsken sanoi, sanoisin, että hallituksen pitäisi pohtia ja eduskunnalle tuoda mahdollisimman pian alkoholipoliittinen toimintalinjapaperinsa, ettei tämä tapahdu tällä tavalla sattumanvaraisesti, askel askeleelta, joita askelia otetaan silloin sun tällöin eikä tiedetä kokonaisuutta.

Edessä on nimittäin se tilanne, että kun vielä Euroopan unionissa olemme, niin EU vaatii meitä romuttamaan koko varsinaisen alkoholipoliittikkamme. Siitä tulee maatalous- ja teollisuuspolitiikkaa. Siitä poistuu kokonaan sosiaalinen puoli, joka kuitenkin tulee veronmaksajille, yhteiskunnalle, työnantajille, vakuutusyhtiöille, liikenteessä ja kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa tavattoman kalliiksi. Ihmiset juovat enemmän, sairastavat sen takia enemmän, syntyy onnettomuuksia, työstä poissaoloja jne. eli kärsimykset ja vaikeudet kasvavat.

Uskon, että näistä sanoistani tulee jo se maininta, että mustamaalaan jälleen kaiken, mutta tosiasia on tämä: Euroopan unionilla ei ole alkoholipolitiikkaa. Sillä on vain maatalous- ja teollisuuspolitiikka tältä osin, ja raha määrää kaiken. Mitään muita arvoja ei ole kuin raha ja sen mahdollisimman maksimaalinen saaminen ihmisistä välittämättä. Tähän ei pitäisi alistua. Mielestäni sosiaali- ja terveysvaliokunnan olisi pitänyt antaa tästäkin esityksestä lausuntonsa ja paneutua asiaan kokonaisvaltaisesti alkoholipoliittisista lähtökohdista. Mutta tämä valiokunta on sivuutettu kokonaan ja verojaosto on vain noiden asiantuntijoiden välityksellä asiaa tarkastellut. Valitettavasti.

Arvoisa puhemies! Muutama ajatus siitä, kun tässä nyt annetaan viiniveron alentamisella 80 miljoonaa markkaa valtion verotuloja pois ensi vuonna ja sen jälkeen joka vuosi. Samanaikaisesti hallitus kiristää työmiehen työmatkakustannusten omavastuusuutta, hallitus kiristää bensiinin, nestemäisten polttoaineiden veroa eli vasemmistovetoinen hallitus rankaisee tyomiehiä työnteosta tällä tavalla, tekee työnteon entistä hankalammaksi ja kalliimmaksi, mutta antaa viinin verotukseen tällaisen kevennyksen. Tämä on edesvastuutonta, täysin väärää veropolitiikkaa.

Ilmestellen syvästi, että hallituksen linjasta tältä osin ei tässä salissa ole käyty sen syvempää keskustelua. Hallituksen veropolitiikka suosii hyvätuloisia ja rankaisee kansanterveyttä, työnteoa, yrittämistä. Esimerkiksi liikennepolttonesteiden hinnan korotus lisää yrittäjien kustannuksia, tuotannon kustannuksia monessa eri vaiheessa. Ei tämä ole oikeaa politiikkaa.

Tämä esitys pitää hylätä ja vaatia, että hallitus tuo eduskunnalle kokonaisvaltaisen selvityksen siitä, miten se aikoo Euroopan unionin jäsenyydessä suomalaista alkoholipolitiikkaa hoitaa. Sen osana myös veropolitiikkaa.

EU:ssa on edessä, se meidän on myönnettävä, alkoholin hinnan puolittuminen siitä, missä se viime aikoina on ollut. Kun hinta puolittuu ja toisaalta saatavuus koko ajan kasvaa, niin tiedämme lopputuloksen. Kulutus kasvaa huomattavasti. Valtion verotulot eivät kasva vaan supistuvat ja lisäksi haitat, jotka maksaa — niin kuin aikaisemmin mainitsin — valtio, kunnat, vakuutusyhtiöt jne. kasvavat voimakkaasti. Perheet kärsivät jne. Me tiedämme tämän kokonaisuuden. EU johtaa tällaiseen tilanteeseen. Tähän pitää varautua. Hallituksella ei näytä olevan minkäänlaista suunnitelmaa siitä, miten tähän varaudutaan.

Tuonnin vapautumiseen, jota tässäkin esityksessä osaltaan viedään eteenpäin aivan tarpeettomasti tässä vaiheessa, ehdittäisiin palata silloin, kun asia on todella akuutti. Niin kauan kuin päätösvaltaa on omissa käsissä ja meillä on siihen mahdollisuus, täytyisi pitää kiinni terveistä periaatteista. Sitten vasta, kun on pakko, on syytä lähteä tässä asiassa tielle, mille hallitus on nyt vapaaehtoisesti lähtenyt.

Muistan, kun käytiin EU-jäsenyysneuvottelua ja itse jouduin näistä asioista neuvottelemaan EU:n komission edustajan kanssa, niin hän vaati, että sinä päivänä pitää ruveta alentamaan alkoholin hintaa ja saatavuutta ja purkaa Alkon monopoli. Totesin omasta ja hallituksen puolesta, että ei käy, me pidämme kiinni siitä niin pitkään kuin mahdollista kansanterveydellisistä syistä. Ne syyt EU:ssa hyväksytään. Mutta nykyinen hallitus antaa erityisesti veropolitiikan osalta tämän esityksen mukaisesti periksi ja on rähmällään Brysseliin jo hyvissä ajoin etukäteen. Ministeri Huttu-Juntunen on ainoa ryhdikäs ollut näissä asioissa, mutta valitettavasti verotus ei ole hänen kysymyksiään, vaan se muiden käsissä, sosialidemokraattien ja kokoomuksen käsissä ja vastuu on samalla hävinnyt.

Suurta huolta hallitus kantaa tax-free-myyntin poistumisesta. Hallitus haluaa edelleen, että laivat kulkevat käytännössä viinalla eli viinan myynti tuottaa niin paljon, että varsinaiset matkaliput voidaan pitää halpoina. Mielestäni tämä on vastoin sitä loogista linjaa, joka hallituksella on, tai epäloogista sen kanssa eli hallituksen kanssa ristissä, kumpikaan ei ole loogista. Kun tax-free poistuu, silloin liput nousevat sille tasolle, millä niiden pitää olla. Mielestäni on väärin, että viina on se voima, jolla nuo isot laivat risteilevät ja ihmisiä juottamalla hankitaan tulot. Se ei ole oikeaa eikä viisasta.

Taisi olla ed. Viitanen, joka tähän asiaan äsken puuttui. Totean vain teille, ed. Viitanen, että nämä työpaikat laivoilta saattavat mennä ja ainakin vähentyvät — toki saattaa jossain määrin olla esimerkiksi ainakin Tallinnan laivoilla virolaista työvoimaa eli Suomen työttömyyttä se ei huononna. Mutta vastaavasti monet konferenssit puoluekokousten risteilyt ja muut tapahtumat pidetään mantereella eli hotelleissa, täällä kotimaan kovalla maalla eikä enää laivoilla, jolloin ne työpaikat tulevat tänne kovalle maalle ja tämä on ihan tervettä kehitystä tältäkin osin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on todella huono. Se pitää hylätä.

Ed. K a r p i o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ed. Kankaanniemen kanssa yhdessä asiassa samaa mieltä: tällainen alkoholipoliittinen keskustelu meidän kuuluisi täällä käydä perusteellisemmin kuin tässä nyt näin kevyesti käydään. Ehkä myös sen jälkeen ed. Kankaanniemen käsitykset hivenen muuttuisivat suomalaisesta alkoholipoliitikasta.

Ihmettelen suuresti, kun hän mainitsee, että valiokunnassa näiden asiantuntijoiden intressissä pääasiassa olisi ollut vain kansan juottaminen. Hän vertasi siinä samalla myös näitä asiantuntijoita ja samaisti siinä muun muassa nämä viinitilayrittäjät ja Alkon edustajat. Päinvastoin uskon, että juuri he pyrkivät muuttamaan suomalaisia juomatapoja siitä, mitä ne tänä päivänä ovat. Olen ehdottomasti sitä mieltä, että tällaisella pelottelulla, niin kuin oli ed. Kankaanniemen puheenvuorossa havaittavissa, näitä asioita ei hoideta.

Paheksuite sitä, että viininvalmistajien veroa alennetaan ja sitä kautta valtio menettäisi verotuloja. Näinhän asia ei välttämättä ole, vaan myös maaseudulle pyritään tätä kautta luomaan uusia työpaikkoja. Olen muun muassa tehnyt tästä viinitilayrittäjien asemasta eduskuntakyselyn ja saanut siihen myös vastauksen, joka ei minua nyt aivan täysin tyydyttänyt.

Ed. Kankaanniemi katsoi myös, ettei tällä tax-free-myyntillä ole mitään merkitystä. Täällä aikaisemmin jo todettiin, että siinä 3 000—4 000 työpaikkaa menee. Se on Pietarsaaren seudulla erittäin vaikea asia. Jos vuonna 99 tapahtuu tämä muutos, niin hyvin todennäköistä on, ettei siellä enää laivaliikenne Merenkurkun yli kulje.

Ed. L a h t e l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Kankaanniemen kanssa voi olla yhtä mieltä, että on oltava huolissaan siitä, jos alkoholien kulutus lisääntyy. Semmoista ei missään tapauksessa toivoisi.

Kyllä minä isompana kysymyksenä tässä kuitenkin näkisin tämän asetelman: Jos joudutaan pudottamaan vero pois, parempi vaihtoehto on mennä pikkuhiljaa sillä tavalla nättiä, jotta ei tule äkkiräjähtäystä. Jos ed. Kankaanniemen ajatus pidettäisiin voimassa ja tulee vuosi 2000 — tai milloin pitää harmonisoida niitä juttuja tai ei pystytä enää vaikuttamaan omaan lainsäädäntöön — siinäkin käy niin, jotta kun hinta halpenee, viinien, viinien ja kaikkien alkoholijuomien hinta halpenisi kertaheitolla, sitten se vasta räjähtäys tulisikin ja kertaheitolla ruvettaisiin käyttämään hirveän paljon. Mutta nyt kun hinta

vähitellen laskee, voi olla, että ihmiset oppivat tavallaan käytöstavoille, joita muualla on ilmeisesti opittu aikaisemmin. Suomessahan on tällainen nopean ryyppäämisen "taito", että viikonlopuksi pää täyteen, ja jotkut epätoivoissaan taitavat välilläkin nappailla vähän liian paljon.

Sitten tästä kotimaisten viinien asemasta. Minusta sitä pitäisi edistää, jotta niitä tehtäisiin kotimaassa enemmän, koska sillähän korvataan ulkomaista tuontia. Kaikki, mikä olisi sillä puolen, olisi kotimaista työtä, mutta ei tietysti sillä varjolla pidä lisätä viinien käyttöä. Joka tapauksessa tilaviinien asemaa pitäisi minusta parantaa, että ei sitä byrokratiaa olisi, mikä tällä hetkellä on kaikkine veroineen ja paperiviidakkoineen.

Ed. M. K o s k i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Kankaanniemen puheenvuoro oli aika ristiriitainen. Hän oli huolissaan alkoholien käytön lisääntymisestä ja samanaikaisesti oli sitä mieltä, että tax-free-myynti on se paha asia ja se pitää lopettaa. Jos syvällisemmin pohditaan tax-free-myyntiä, sen työllistävä vaikutus on noin 3 000—4 000 suomalaista merialan työpaikkaa. Seurannaisvaikutukset ulottuvat telakkateollisuuteen, matkailuun, alihankkijoihin plus tax-freeessä myytäviin tuotteisiin. Sillä on todella suuri vaikutus työpaikkakatsella: Euroopan alueella 130 000 työpaikkaa ja koko tax-freen katto 35 miljardia markkaa.

Jos tax-free-myynti loppuu — vaikka siinä on osana alkoholi — sehän tarkoittaa, että työttömyys lisääntyy ja sitten taas työttömyyden kautta myös alkoholiongelmat, jotka ovat pitkälti syrjäytymisen kautta lisääntyneet. Eli sen suhteen ed. Kankaanniemen puheenvuoro oli aika ristiriitainen. Meidän pitäisi puuttua näihin sosiaalipoliittisiin ongelmiin, totta kai, siihen minä takia meillä ovat alkoholiongelmat lisääntyneet. Mutta ei se ole ihan niin yksioikoista, että me kuvittelemme, että jos alkoholien hinta on korkealla, ihmiset eivät silloin käyttäisi alkoholia.

Ed. K a n k a a n n i e m i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ed. Karpion: En minä pelotellut. Minä puhuin ihan selkeästi ne tosiasiat, mitkä tiedän ehkä poikkeuksellisen hyvin, kun olen näitten asioiden kanssa vuosia erittäin vahvasti ollut tekemisissä. Eli vähän asiallisempaa kritiikkiä olisin odottanut.

Hallituksen esitys n:o 105, joka on tässä käsittelyssä pohjana ja ollaan hyväksymässä teidän

toimestanne, kertoo, että tässä valtio menettää 80 miljoonaa markkaa verotuloja ensi vuonna ja tulevina vuosina aina niin kauan kuin tilanne jatkuu. Eli siinä on huomattavasta rahasummasta kysymys, jos esimerkiksi poliisin virkoja haluttaisiin perustaa.

Hallitukselta, ed. Lahtela, halusinkin toimintalinjaa, miten menetellään, eikä tällaista, että yksi laki tuodaan nyt ja toinen milloin sattuu. Varauduttaisiin niin, että täällä käytäisiin keskustelu, mitä me haluamme, haluammeko alistua etukäteen rähmällään ollen EU:n edessä ja nähdä, että yhä useampi lapsi on viinipullo kädessä kadulla tulevina päivinä, tulevina viikkoina. Tämä on se tosiasia, mihin me olemme menossa tällä hallituksen linjalla.

Kotimaisen viinituotannon suosiminen ei ole EU:n oloissa mahdollista. On tarkkaan ottaen niin, että sitä ei saa suosia esimerkiksi verotuksella. Tämä on poissuljettu. Samaten, ed. M. Koskinen — anteeksi, että äsken käytin väärää nimeä — EU ei hyväksy tax-free-myyntiä. Siksi se loppuu kesällä 1999. Teidän pitäisi nyt puhua EU:lle, että se saisi jatkaa, eikä minulle. Minusta siinä on paljon myös positiivista, että se loppuu. Siis minusta on moraalitonta, että laivat kulkevat viinalla eivätkä tosiasiasa ihmisten tarpeiden vuoksi. Minä olen vakuuttunut, että työpaikkoja syntyy mannermaalle hotelleihin ja ravintoloihin, ellei laivoja käytetä sellaiseen elämään, mihin niitä nyt pääasiassa käytetään.

Ed. Räsänen: Arvoisa puhemies! Ensin ed. Lahtelalle haluaisin todeta, että on pelkkää spekulointia, että vähitellen laskeva vero aiheuttaisi pienempää kulutuksen lisäystä kuin möhähäistetty ja äkillisempi veron alentaminen. Voi käydä aivan päinvastoin.

Jos tarkastelemme menneitä lähivuosia, kyllä alkoholihaitat ovat olleet selvästi yhteydessä alkoholin saattavuuteen, ja alkoholin saatavuus kuluttajan kannalta taas on oleellisesti kiinni sen hinnasta. Tämän seikan on tuonut esiin monessa yhteydessä esimerkiksi alkoholiministeri Huttu-Juntunen, joka on monessa suhteessa vetänyt hyvin linjakasta alkoholipolitiikkaa, mutta valitettavasti nyt tällainen esitys hallitukselta on tullut. Ihmettelenkin sitä, miten tällä hallituksella on varaa jättää ensi vuodelta nämä verotulot ottamatta, varsinkin kun tämän toimenpiteen sosiaali- ja terveystaloudelliset haitat ovat aivan ilmeiset.

Tässä yhteydessä on muistettava se, että alkoholin kulutuksen lisääntyminen aiheuttaa tervey-

dellisiä ja sosiaalisia haittoja, jotka aiheuttavat suuria kuluja julkiselle taloudelle; tästä on tehty monia hyvinkin tarkkoja laskelmia. Alkoholisairaudethan ovat eräs jyrkimmin lisääntyneistä sairausryhmistä, ja alkoholikuolleisuus on nousut viime vuosina varsin huomattavasti.

Alkoholiveron alentaminen vähentää valtion tuloja ja sen lisäksi aiheuttaa menoja. Sen lisäksi vielä se on aivan väärä reaktio tämän hetken alkoholipoliittisiin ongelmiin.

Ed. Alaranta: Arvoisa puhemies! Haluan vain lyhyesti paikaltani todeta, että on helppo yhtyä valiokunnan mietintöön liitetyn vastalauseen perusteluihin ja myös kaikkeen siihen, mitä ed. Kankaanniemi ja ed. Räsänenkin äsken sanoivat. Yhdyn jopa siihen, mitä ed. Kankaanniemi heitti puoluekokouksisteilyistä. Hän varmaan tarkoitti sitä puoluetta, jota itsekin edustan, ja olen hänen kanssaan hyvin mielelläni samaa mieltä. En ollut mukana siellä ja pidän sitä erittäin epäonnistuneena tapana hoitaa yhteisiä asioita.

Siihenkin pohdintaan, mitä ed. Kankaanniemi harjoitti verojaoston työskentelystä, on tietysti helppo yhtyä. Tässä on vain painotettu taloudellisia ja verotuksellisia puolia, ja on harmillista, että nämä sosiaalipoliittiset ja terveystaloudelliset asiat ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Mutta ehkä nyt, kun sosiaali- ja terveystaloudellisen arvoisa puheenjohtaja on siirtynyt veroministeriksi, voimme odottaa näitten asioiden yhteennivomista, jonka pitäisi olla aina mukana silloin, kun alkoholipolitiikkaa käsitellään.

Arvoisa puhemies! Eihän meidän tietysti tarvitse tälle menolle, josta täällä on puhuttu, syyllisiä kaukaa etsiä. Ainakin itse olen menettänyt toivoni siihen, että tässä talossa syntyisi alkoholipolitiikkaa tiukentavia päätöksiä. Selityksen tälle voi löytää vaikka tänä iltana käymällä kahvilassa tai käymällä tämän talon saunaosastolla.

Ed. Pekonen: Arvoisa puhemies! Kannatan myös sitä, että viinakeskustelu käydään tässä talossa, kun täällä esimerkiksi vähän väliä sanotaan, että suomalaiset silloin ja silloin oppisivat, jos näin ja näin tehtäisiin, viinan käytön. Kyllä se niin vanha keksintö Suomessakin on, että olisi luullut jo meidän oppineen tämän homman. Kyllä keskustelu pitäisi käydä, mistä tämä homma jumittaa.

Ed. Kekkonen: Arvoisa rouva puhemies! Kuulin ed. Alarannan viimeiset sanat tässä asias-

sa hetki sitten ja hiukan jäin niitä miettimään. Onko kovin asiallista viitata jonkin työpaikan joihinkin osastoihin, kuten kahvilaan ja saunaan? Mutta se ei ole minun puheenvuoroni varsinainen asia, mutta se oli se impulssi, joka sai minut tämän puheenvuoron pyytämään.

Minusta tämä pulma tai asia tai kysymys ei ole tästä talosta lähtöisin millään tavoin, vaan kyllä minusta suomalaisessa alkoholipoliitikassa tällä hetkellä keskeinen tekijä on yleinen piittaamattomuus, siis tietyn laatuinen, sanoisinko, hiukan huvittunut välinpitämättömyys, jolla me alkoholista keskustelemme eri yhteyksissä ja eri instansseissa. Minusta siitä asenneilmastosta voisi johtaa sellaista suhtautumista, joka on hiukan liian kepeätä alkoholin käyttöön. Tarkoitin tällä ennen kaikkea sitä, että ne sosiaaliset vammat, mitä alkoholista tulee, koskevat kaikkein heikoimpia. Tässä suhteessa minä ei oikein sitä logiikkaa ymmärtänyt, mihin ed. Alaranta viittasi puheensa tästä talosta sillä lailla kuin puhui, kun tämä kuitenkin on hyväosaisten maailmaa.

Sanoisin, että asenneilmasto ei synny täällä vaan syntyy jossain ihan muualla, ei vähiten joukkotiedotuksessa, joka siis on huvittuneen piittaamattomaa sosiaalisista seurauksista.

Ed. Alaranta: Rouva puhemies! Haluan ed. Kekkonen puheenvuoron johdosta vain todeta, etten minä halunnut loukata ketään yksittäisiä edustajia. Puhun vain niistä ilmiöistä, jotka tässä talossa tulevat vastaan liittyen alkoholin käyttöön. Enkä minä ole vielä tavannut toista sellaista työpaikkaa, jossa työaikana alkoholin käyttö olisi niin vapaamielistä kuin se on tässä talossa. Olen täällä ollut aika pitkään, ed. Kekkonen.

Kun te toisen kerran jo lyhyen ajan sisällä moittitte minua siitä, että minä puhun täällä eduskunnassa ja käytän sananvapauttani, haluan ystävällisesti huomauttaa, että minulla on vielä voimassa oleva kansanedustajan valtakirja. Jos ed. Kekkonen ei sitä usko, voi varmaan käydä puhemiehen tykönä sen tarkistamassa.

Ed. Aittomäki: Rouva puhemies! Ei pitäisi heittäytyä veljensä vartijaksi, jos ei ole siihen kykenevä, ed. Alaranta. Minä näen edelleenkin, että tässä talossa ei ole mitään huomauttamista. Täällä on normaaleja ihmisiä, jotka elävät ja tekevät täällä työtänsä. Tämä on hyvän järjestyksen talo joka suhteessa. Ihmettelen vähän näitä näkemyksiänne. Eikö teidän, ed. Alaranta, pitäisi mennä sinne, missä näette veljenne tai

sisarene olevan lankeamassa syntiin, ja ottaa kädestä kiinni ja ohjata hänet oikealle tielle, on se sitten saunassa tai kuppilassa, sen sijaan että levittelette sitä täällä eduskuntasalissa?

Ed. Savola: Arvoisa puhemies! Minusta me taidamme mennä tässä keskustelussa sivuraiteille. Sen vuoksi minäkin käytän tämän puheenvuoron. Lainsäädäntö on tästä talosta tulevaa tavaraa.

Kun me olemme nyt sellaisen lainsäädännön kanssa tekemisissä, jolla on vaikutuksensa sekä meidän sosiaalipoliittiseen puoleemme että myöskin fiskaaliseen puoleen, olisi tätä asiaa ehkä hyvä tarkastella tältä puolelta.

Olen lähtenyt siltä linjalta, että jos meillä on tällaisia mahdollisuuksia, että me voimme lisätä tulopuoltamme ja samalla hoitaa sosiaalipoliittista puolta, tämä ensimmäinen lakiesitys on perusteltua hylätä. Olen tämän suuntaisesti mukana silloin, kun tätä asiaa loppukäsittelyssä ratkaistaan.

Ed. Kekkonen: Arvoisa rouva puhemies! Pyydän vilpittömästi anteeksi sellaista sananvalintaa, joka sai aikaan sen, että ed. Alaranta tulkitsi minun yrittävän estää hänen puheitaan. Ei toki niin, pikemminkin päinvastoin. Se että jo toistamiseen tänä iltana olen saanut aiheen tällaiseen vastauspuheenvuoroon tyypilliseen puheenvuoroon ed. Alarannan puheenvuoron jälkeen, minun mielessäni lähtee siitä, että ed. Alaranta on yksi niitä kansanedustajia, joiden puheita kannattaa kuunnella ja joiden puheita kannattaa kommentoida silloin, kun siihen on aihetta. Tässä talossa on varmaan paljon sellaisia kansanedustajia, joiden puheisiin aina ei kannata niin vakavasti suhtautua kuin minä olen aina suhtautunut ed. Alarannan puheisiin.

Arvoisa rouva puhemies! Minä vielä kerran pyydän anteeksi, jos ed. Alaranta tulkitsi minun puheeni jotenkin negatiivisesti.

Ed. Karpio: Arvoisa rouva puhemies! Itsehan en ole ollut tässä talossa vasta kuin kaksi puoli vuotta. Tietysti olen myöskin huomionut, mitä täällä tapahtuu, mutta siitä huolimatta kyllä hivenen ihmettelin ed. Alarannan äsken käyttämää puheenvuoroa. Tietysti on hyvä, että meillä ihmisillä on erilaisia käsityksiä ja erilaisia mielipiteitä eri asioista, mutta en kyllä voi teidän käsityksiänne ja mielipiteitänne tämän talon taivoista nyt allekirjoittaa.

Sitten viiniveron alentaminen. Kun tässä vedotaan siihen, että siinä valtio menettää 80 miljoonaa markkaa verotuloja, tässä yhteydessä haluaisin vielä todeta, että todellakin alkoholi-poliittinen keskustelu olisi mitä pikimmin täällä syytä käydä. Jos tällä alentamisella kansan juomatavat muuttuvat väkevästä juomasta mie-dompiin juomiin, se 80 miljoonaa voi hyvinkin tulla toista kautta takaisin niistä haitoista, mitä alkoholi aiheuttaa kaiken kaikkiaan tälle maalle.

Ed. R ä s ä n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Kekkonen sanoi, että alkoholin sosiaaliset haitat koskettavat kaikkein heikko-osaisimpia. En ota nyt kantaa tämän talon saunaan enkä kuppilaan, mutta totean, että alkoholihaitat ovat kyllä koh-tuullisen tasa-arvoisia. Ne koskettavat kaikkia sosiaaliluokkia ja yhteiskunnan tasoja. Toki al-koholiongelmat ajan kanssa aiheuttavat sosiaa-listen ongelmien kasaantumista ja sitä kautta ih-misen joutumista yhä heikompaan sosiaaliseen asemaan.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies! Ed. Kekkonen käytti samoja sanoja kuin monta ker-taa ennenkin täällä ja niin taidan käyttää minä-kin tästä huvittuneesta alkoholin käytöstä. Tosi-asia on kuitenkin se, että kun julkisessa sanassa puhutaan ja kerrotaan, kuinka nyt nykyajan ih-miset, nykyajan nuoret osaisivat paremmin käyt-tää alkoholia kuin aikaisemmin, niin sehän ei pidä missään tapauksessa paikkaansa. Tällä erää on vain sellainen tilanne, että esimerkiksi näihin vakaviin järjestyshäiriöihin ei poliisi kerta kaik-kiaan puutu, vaan sallii aivan sellaista elämointiä ja elämää katukuvassa, jota 20, ehkä 10 vuotta sittenkään ei olisi missään tapauksessa sallittu. Ei alkoholin käyttö todellakaan ole katukuvassa missään, jos se ei nyt muutenkaan ole — en minä nyt halua tässä tuomita muita — kovin viisasta sinänsä.

Toisaalta olen nyt ihan viime aikoina ja viik-koina useampaan kertaan ulkomailta tullut niin lentokoneella kuin laivallakin. Näyttäisi kuiten-kin siltä, että sieltä ei enää täysia lasteja osteta viinejä. Tämä laki ei ehkä siinä mielessä ihan mahdottoman hullu esitys ole. Ei enää tuoda sitä määrää, mikä voitaisiin tuoda, vaan sieltä tuo-daan ehkä joitakin arvoviinejä vain pullo taikka kaksi. Siinä mielessä me ehkä olemme parem-paan suuntaan menneet.

Toistan vielä, ettei suomalainen osaa käyttää alkoholia vielä tällä hetkelläkään sillä tavalla

kuin esimerkiksi keskieurooppalainen osaa sitä käyttää.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely juliste-taan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 43/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 17.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julis-tetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä yhteis-työstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden ai-heuttaman meren pilaantumisen torjunnassa teh-dyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymi-sestä

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 98/1997 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 9/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 9.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julis-tetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Lähetekeskustelu
Hallituksen esitys 128/1997 vp

Toinen varapuhemies: Puhemies-neuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin lakiva-liokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja so-siaali- ja terveysvaliokunnan on annettava asias-ta lausunto.

Keskustelu:

Ed. K r o h n : Arvoisa puhemies! Kun nämä istunnot kestävät niin myöhään, niin heti kun on tällainen elatusapuasia, täytyy toivoa, että työtahti ei muuta sitä omaksi asiaksi, sillä nämä meidän päivämme ovat todella hurjan pitkiä.

Hallituksen esitys lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta sisältää aika paljon parannuksia nykytilanteeseen, mutta siinä on muutamia mahdollisia ongelmakohtia, joita toivoisin valiokunnan omassa työssään tarkkaan tutkivan. Viime vuosina on paljon puhuttu kunniaveloista, että meillä on ollut projekti, että suomalainen yhteiskunta maksaa kunnia-velkansa pois veteraaneille. Mielestäni kun puhutaan lapsen elatuksesta, meillä on täysi syy käyttää samaa sanaa. Kysymys on kunniavelosta ja siinä mielessä on hyvin ikävää, että tälläkin hetkellä on rästissä 2,4 miljardia markkaa näitä velkoja, joita kunnat maksavat elatusapuina ja -tukina, joita ei ole suoritettu.

Jos mennään syntyihin syviin, olen sitä mieltä, että kaikissa tilanteissa molemmat vanhemmat ovat vastuussa lapsiensa elatuksesta. Ehkä on kaksi poikkeusta, jos lapsi on syntynyt väkisinmakaamisen seurauksena tai jos on sellainen tilanne, että nainen on antanut väärää tietoa ehkäisystään, mutta muussa tapauksessa tämä todella on kahden ihmisen välinen asia. On sillä tavalla ikävää, että käytännön elämässä vastuu usein jää vain sille vanhemmalle, joka asuu lapsen kanssa.

Hallituksen esityksen olennainen asia on se, että saatavan perintä tehostuu siten, että tälle annetaan etuoikeus ulosotossa viiden vuoden ajan. Tähän saakkahan se on ollut kolme vuotta tai joissakin tapauksissa yksikin vuosi. Vastapainona tälle hallituksen esitykselle, jossa etuoikeus on viisi vuotta, on hyvin poikkeuksellinen järjestely, että tätä velkaa ei voida uusia eli vanhentumista ei voida katkaista. Se on hyvin poikkeuksellista.

Esityksen perusteluissa on vain yksi maa, Ruotsi, jossa on tällainen järjestely, että velan vanhenemista ei voida katkaista, mutta Ruotsin mallissa lakitekstissä lähdetään siitä, että avioerotilanteessa ensisijainen vastuu lapsen elatuksesta onkin yhteiskunnalla. Tämä ajatusmalli ei minusta vastaa ainakaan suomalaista ajattelukantaa. Muissa maissa, missä on tehostetut perintätoimenpiteet, kuitenkin katsotaan, että velan vanheneminen pitää voida katkaista.

Hallitus on lähtenyt sellaisesta ajatuksesta,

että kun tämä velka on tarkoitettu lapsen elatukseen, niin ei pidetä suotavana sitä, että käytännössä jo aikuistunut lapsi perisi jo mahdollisesti vanhusikäiseltä huoltovelvolliseltaan näitä elatusapurästejä. Mutta tässäkin ajattelumallissa on ristiriita nyt käsillä olevassa esityksessä. Jos velka todella vanhenee viidessä vuodessa siitä, kun se on lähtenyt maksuun, niin ennen kuin lapsi on tullut täysi-ikäiseksi, 18-vuotiaaksi, kolme kertaa ovat elatusapurästöt kokonaan kadonneet. Se ei vastaa sitä ajatusta, että niin kauan kuin on olemassa lapsi, jota kasvatetaan kohti aikuisuutta, olisi tärkeätä, että rahalliset voimavarat tavoittaisivat lapsen elämän.

Olen ajatellut tätä asiaa ja ehdotan valiokunnalle pohdittavaksi ajatusta, että yhteiskunta voisi antaa oman osansa anteeksi. Tässähan on pelkona se, että jos hyvin isot elatusapurästöt kertyvät maksajalle, niin se ehkä vähentää hänen halukkuuttaan tai mahdollisuuttaan integroitua tai osallistua yhteiskuntaan. Siinä mielessä ehkä on perusteltua, että yhteiskunta ajattelee, että se velkasaatava, minkä se on maksanut toisen vanhemman puolesta, ikään kuin kuittaantuu ja viiden vuoden kuluttua sitä ei voida periä.

Mutta mielestäni miltei jopa perustuslain hengen vastaista on, että yhteiskunta yksipuolisoin toimenpitein ottaa lapselta mahdollisuuden saada lapsuusaikana perittyä sen osan, jos on elatusapua määrätty hitusen korkeammaksi kuin 630 markkaa, mikä on kunnan määräämä minimi. Mielestäni valiokunnan pitäisi harkita sitä, että jos elatusavuksi on määrätty 800 markkaa, mikä silloin tarkoittaa, että toinen huoltaja on siis maksukykyinen henkilö, jolloin apu voidaan määrätä hieman korkeammaksi, niin se osa tätä elatusapua, joka on todella lapselle yli kunnan minimin määrätty, ei vanhenisi sinä aikana, kun lapsi on alaikäinen. Mahdollisesti sitten voisi ajatella, että se alkaisi vanheta lapsen 18 vuoden iästä, ja siten yli 23-vuotias aikuistunut ja nuoruusiässä oleva lapsi ei voisi sitä enää vanhemmalta periä.

Tämä esitys muutenkin luottaa mielestäni ehkä liiankin paljon ulosottoon. Tämä lähtee todella siitä, että tämä on etuoikeutettu saatava ja voidaan periä palkasta, mutta me tiedämme viimeaikaisista tapahtumista, että ulosottoa halutessaan voi välttää monin keinoin. Elinkeinotulosta voidaan kai vain yksi kuudesosa ulosottaa ja muitakin keinoja välttää ulosottoa on. Toisaalta on tietoa, että hyvin paljon ihmiset tekevät työtä harmaan talouden piirissä, eli on mahdollisesti henkilöitä, joilla on käytännön elämi-

seen ihan hyvätkin tulot, mutta koska he saavat tulonsa harmaan talouden piiristä, niin ulosotto-toimenpiteet eivät heihin kohdistu. Siinä mielessä tällainen malli, joka luottaa, että tehostettu ulosotto todella turvaa rahan saannin, ei ole mielestäni aivan perusteltu ja tuntuukin todella hasulta, että ennen kuin lapsi on täyttänyt 18 vuotta, jo kolme kertaa hänen elatusapusaatavansa olisivat kadonneet. Kyllä mielestäni ainakin sinä aikana, kun lapsi on alaikäinen, rästin pitää muuttua velaksi.

Tämä on hyvin keskeinen asia. On hyvin harvinaista, että velan vanhenemista ei voida katkaista. Sitä pitäisi hyvin tarkkaan pohtia.

Toinen käytännön parannus tässä ehdotuksessa on viivästyskorko. On ollut jonkinlaista käytännön elämän tuomaa tietoa siitä, että kun elatusapuvelalla ei ole ollut viivästyskorkoa ja jos henkilöllä on ollut paljon velkoja, hänelle tietyksi on ollut edullisempaa maksaa pois ensin ne velat, mistä kertyy korkoa. Tässä tilanteessa, missä myös elatusapuvelalle kertyy viivästyskorkoa, on yhtä hyvä asia maksaa se pois. Mutta kun me tiedämme, että yksinhuoltajaperheet ovat usein tämän yhteiskunnan köyhimpiä perheitä ja jokainen talouteen tuleva raha on jo hyvin tarkkaan laskettu, että kun lapsilisä tulee, niin se menee puhelinlaskuun ja kun tulee elatusapu, niin sillä maksetaan osa vuokrasta, niin sellaiset tilanteet, missä elatusapu viivästyy esimerkiksi kolme viikkoa, jo käytännön elämän kannalta hankaloittavat kovasti arkielämän sujuvuutta. Tässä hallituksen esityksessä korko alkaisi juosta, ei suinkaan siitä päivästä, kun elatusapu viivästyy, vaan vasta kalenterikuukauden lopussa, ikään kuin velalliselle ei kertyisi haittaa siitä, että hän laittaa jopa säännöllisesti elatusavun muutaman viikon myöhässä maksuun. Koska tämä on juuri arkielämää hankaloittava asia, niin mielestäni lainsäätäjällä pitäisi olla jokin keino tai kannustin myös tämän ongelman torjumiseksi.

Ylipäänsä tässä, kun yritin tämän esityksen lukea tarkkaan, on yhtenä ongelma se, että meillä todella puuttuu riittävän selvää tietoa elatusvelvollisten asemasta. Tässä pelataan eräänlaisilla mielikuvilla, ja ehkä tiivistettyä ongelmaa on se, että meiltä tällä hetkellä puuttuvat keinot erottaa maksukyvyttömät maksuhaluttomista. Tällä hetkellä liki 15 000 elatusvelvollista on kokonaan vapautettu elatusavun suorittamisesta, koska he ovat vähävaraisia, ja onkin oikein, että yhteiskunta ottaa kokonaan tämän maksun kannettavakseen ja vähävaraisille henkilöille ei kerry

laisinkaan velkaa. Vaikka he myöhemminkin vaurastuisivat, niin vapautus on de facto voimassa.

Mutta toisaalta on varmasti myös tapauksia, missä ihmiset ehkä eivät ole hakeneet vapautusta eikä heidän kuulusikaan sitä saada ja silti maksuvaikeuksia ilmenee. Tämä problematiikka on hyvin monimutkainen, koska tämä koskee eläviä ihmisiä, eläviä perheitä, ja tähän liittyy tunteita ja tähän varmaan liittyy se, että elatusavun maksamatta jättäminen ja ehkä vaikeudet tapaamisissa ovat usein samaa vyyhtiä. Tässä on tietysti semmoinen kuhiseva soppa, jossa on vaikea hahmottaa, mikä asia oikein auttaa, auttaisiko se, että kun maksut maksettaisiin herkemmin, jotkin ihmiset haluaisivat saada raholleen vastinetta ja alkaisivat tavatakin lapsiaan useammin.

Näistä asioista ei ole tietoa ja minä toivoisin, että kun valiokunta tätä asiaa käsittelee, niin yritettäisiin luoda kuvaa, mikä on elatusvelvollisten tilanne. Tuntuu, että tässä yhteiskunnassa yksinhuoltajat, varsinkin yksinhuoltajaäidit ovat hyvin monelta taholta valotettuja. Meillä ikään kuin on käsitys heidän paremmastaan, mutta elatusvelvollisten tilanteesta ei ole niin hyvää tietoa. Toivoisin, että valiokunta tätä asiaa tutkisi, koska tuntuu, että tässä esityksessä on monenlaista kuvaa näiden henkilöiden tilanteesta.

Lopuksi todella sanoisin vielä siitä, kun velkarästi on 2,4 miljardia. Tänäkin päivänä puhuttiin esiopetuksesta ja tiedämme, että meillä on kunnissa varsinkin hyvin suuria tarpeita lastensuojelutyöhön. Tällä hetkellä veronmaksajat maksavat, niin kuin oikein onkin, turvaavat näiden lasten elatusta tällä tavalla. Mutta jos on tilanne, että me ikään kuin veronmaksajina maksamme myös semmoisia velkoja, jotka yksityiset kansalaiset pystyisivät suorittamaan ja jotka kuuluisivat heidän vastuulleen, ne ovat heidän velkaansa, niin jollain tavalla ei ole mielestäni oikein, että veroresursseja käytetään tähän, kun meillä on lasten elämän ja lastensuojelun piirissä aivan akuutteja rahan tarpeita ja aukkoja. Minun mielestäni yhteiskunnan pitäisi huomata, että mahdollinen maksuhaluttomuus tai ulosoton välttäminen tai työnteon harmaan talouden piiriin siirtäminen ei ole vain kahden yksilön tai perheen välinen asia, vaan kysymys on meidän yhteisistä resursseistamme. Jos takuuta elatustuesta lapselle ikään kuin käytetään väärin, niin ne rahat ovat pois jostain muusta työstä, joka on ehkä vielä arvokkaampaa.

Ed. Viljamaa: Arvoisa puhemies! Ed. Krohn puuttui kyllä varsin oleelliseen asiaan, kun sanoi, että elatusvelvollisten ryhmästä, siitä, kuka on maksukyvytön ja kuka maksuhaluton, ei ole riittävää tietoa. Se oli myös yksi peruste, miksi sosiaali- ja terveysvaliokunta elatusturvaa käsittelevän lainsäädännön lähetti uudelleen valmisteltavaksi, jotta saisimme selkeämmän kuvan ongelman oleellisista kohdista.

Laki, joka meillä nyt on käsiteltävänä, lapsen elatusavun perinnän uudistaminen, on katsottava myönteiseksi monilta osin, erityisesti lapsen näkökulmasta. Mutta muutamia epäkohtia siihen on kuitenkin jäänyt. Viivästyskorko, sen laskutapa ja vanhenemisajan lyhentäminen viiteen vuoteen eivät kyllä lapsen näkökulmasta arkipäivää tue.

Olisi lisäksi hyvä, jos meillä olisi ja jos jo lainsäädäntöön olisi edellytetty yhtenäisiä elatusavun määräytymisperusteita. Elatusapua tulisi myös maksaa yli 18-vuotiaille opiskeleville nuorille koulunkäynnin ajaksi ilman eri kannetta, jotta tilanne muistuttaisi enemmän perhetilannetta, sitä tilannetta, jossa äiti ja isä asuvat yhdessä.

Samoin elatustukea pitäisi ryhtyä maksamaan maksukyvyttömyys- tai laiminlyöntitapauksissa. Myös elatustuen markkamääräiselle nostolle on olemassa perusteita. 637 markkaa on raha, jolla perheen pitäisi lapsen kustannuksista selvitä.

Nykyinen vanhentumisaika elatusapujen perinnässä on 10 vuotta. Nyt sitä esitetään 5 vuoteen. Niin kuin ed. Krohn hyvin totesi, se ei ole lapsen edun mukaista. Lapsi joutuu ikään kuin moneen kertaan huonoimmista tapauksista menettämään sen rahan, jota hänen arkipäivänsä tarvitsisi. Viiden vuoden vanhenemisaika on niin lyhyt, että se suorastaan houkuttelee väärinkäytöksiin. Siinä ehtii olla kadoksissa, siinä ehtii monella tapaa, jos pakoiluhallua on.

Ihmeteltävää on myös, miksi jotkut kunnat selviytyvät perintäprosessista niin hyvin, että on sanottu, että ne kykenevät perimään elatusvelat jopa 110-prosenttisesti. Jotkut kunnat eivät pysty perimään kuin 10—20 prosenttia. Pikemmin on kyse kunnan taidoista, virkamiesten kyvyistä. Eikä kuntia erottele se, oliko ne isoja vai pieniä, ovatko ne rikkaita vai köyhiä, onko niissä työttömyyttä enemmän tai vähemmän, vaan ajattelen, että hyvin merkittävällä tavalla kyse virkamiesten tavasta ja halusta toimia.

Helposti vertaamme järjestelmäämme Ruotsiin, ja on varmasti hyvä, että osin teemmekin niin. Ruotsissa elatustuki kaikille lapsille on sama, 1 173 Ruotsin kruunua, mutta elatusvel-

volliselta peritään maksukyvyyn mukaisesti riippuen siitä, mikä on hänen tulonsa ja montako lasta on kyseessä.

Järjestelmä, mikä meillä nyt on kehitteillä, on varsin monimutkainen. On aika vaikeaa siitä ottaa selkoa, mutta välttämättä uudistukset, jotka siihen nyt on esitetty, eivät ole todellakaan lapsen näkökulmasta hyviä. Kaikkia meitä tietenkin puhuttelee se, miksi näin paljon rahaa on jätetty ikään kuin perimättä. Yli 2 miljardia kunnan elatustukivelkaa on olemassa. Tapa, jolla elatus-tukivelalle laskettaisiin viivästyskorkoa, ei erityisesti asiaan paneutuneiden tahojen, muun muassa Yksinhoaltajien- ja yhteishoaltajien liiton, lasten ja selvitysten mukaan ole hyvä.

Oikeusministeriöstä on annettu sellainen tieto, että ei pystytä laatimaan atk-ohjelmaa, joka laskisi viivästyskoron ensimmäisestä myöhästmispäivästä alkaen. Kuitenkin kuntien atk-ohjelmista vastaava taho kertoo, että mitään teknistä estettä sille ei ole, etteikö viivästyskorkoa voisi laskea näin. Päinvastoin ministeriön esittämä kuukauden keskisaldomenettely on teknisesti jopa työlämpi.

Niin kuin tuossa hyvin kävi ilmi, perheen on selvittävä laskuistaan ensimmäisestä päivästä alkaen eikä vasta sitten, kun kuukausi on kulunut. Siinäkin mielessä on perusteltua odottaa viivästyskorkoa alusta pitäen, eikä vasta loppuvaiheesta.

Minulla on mahdollisuus, arvoisa puhemies, tätä asiaa olla seuraamassa ja vaikuttamassa tämän käsittelyyn sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, mutta halusin nämä näkemykseni ja tietoni nyt jo lähetekeskustelussa tuoda pohjaksi.

Ed. Holopainen: Arvoisa rouva puhemies! Ensiksi ed. Krohnin puheenvuoroon muutama ajatus. Hän käsitteli muun muassa sitä, että ulosoton on vaikea erottaa maksuhaluttomuus ja maksukyvyttömyys. Kauan ulosotossa työskennelleenä sanon, että näitten erottaminen on erittäin helppoa, mutta välineet maksuhaluttoman saamiseksi maksuhalulliseksi ovat kyllä verrattain vähäiset.

Ed. Krohn epäili myöskin ulosoton tehokkuutta tai tehottomuutta elatusapujen perinnässä. Minä en olisi niin pessimistinen. Esimiehen tehtävänä on seurata, toimiiko käytännön ulosottotoiminta tehokkaasti. Harmaa talous on ongelma ulosotossakin. Jos joku keksii siihen keinot, varmasti ne ovat tervetulleita harmaan talouden vähentämiseksi ja sen pullonkaulojen ratkaisemiseksi.

Käsiteltävänä todellakin on hallituksen esitys lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Uudistus sisältää useita perintää koskevia uudistuksia, ja haluan kommentoida edellä sanotun lisäksi muutamia asiaan liittyviä seikkoja.

Esityksen tarkoituksenahan on tehostaa elatusapua koskevaa ulosottoperintää. Samalla huomioidaan se, ettei elatusvelvollisen asema muodostuisi kohtuuttomaksi. Myös perintäjärjestelmää yksinkertaistetaan, mihin on kyllä syytäkin.

Hallituksen lakiesityksessä elatusapujen vanhentumisaika lyhenisi 5 vuoteen eikä vanhentumisaikaa voitaisi katkaista. Tähän kiinnittivät huomiota edustajat Krohn ja Viljamaa, jotka olivat vähän toista mieltä tästä vanhenemisajan katkaisemisasiasta. Tämä uudistus mitä ilmeisimmin kannustaa elatusvelvollista yrittämään maksua vaikeissakin taloudellisissa olosuhteissa. Myös elatusavun etuoikeutta koskevien aikarajojen yhdenmukaistaminen on perusteltua. Voitaisiinkin silloin palkan ulosmittauksella periä elatusapua koko 5 vuoden ajalta. Ennenhän on voitu periä 3 vuoden ajalta, josta etuoikeutettuna muihin velkoihin verrattuna vain vuoden ajalta.

Toisaalta 10 vuoden vanhentumisaika ja vanhentumisaajan katkaisumahdollisuus on varmasti kasvattanut kohtuuttomasti rästien määrää. Muutoinkin perintäjärjestelmä on ollut erittäin monimutkainen ja kertyneiden varojen kohdentaminen on ollut vaikeaa. Usein kohdennus on voinut tapahtua väärinkin. Vanhenemisajan lyhenemisestä 5 vuoteen voidaan tietysti olla monta eri mieltä, mutta minä ainakin luulisin, että vanhenemisajan lyheneminen lisää maksuhalukkuutta. Kokemuksesta voin sanoa, että silloin, kun rästejä on 6, 7, 8 tai 10 vuoden ajalta, maksuhaluttomuutta on. Eli tällä voisi olla maksuhalukkuutta lisäävä näkökulma. Mutta se on vain minun ajatteluani käytännön ulosottotointa hoitaneena.

Kommentoin suunnitelmia muuttaa elatusapu ulosottoperinnässä korolliseksi. Yleisperusteluissa todetaan, että elatusapusaatavan viivästyskorottomuus on joissakin tapauksissa, siis joissakin tapauksissa, myös saattanut heikentää elatusapuvelan asemaa suhteessa elatusvelvollisen muihin velkoihin. Yleisperusteluissa epäillään, että elatusvelvollisen edun mukaista on ollut maksaa sellaisia velkoja, joille kertyy viivästyskorkoja. Tämä saattaa olla ihan hyvinkin osatotuus, mutta mielestäni vain osatotuus. Viivästyskorottomuus on voinut vaikuttaa elatusavun

asemaan heikentävästi vain tapauksissa, joissa velallinen on maksanut ulosottoon vapaaehtoisia suorituksia. Silloin hän on voinut valita sen velan, mitä maksaa, mutta hän ei ole voinut kohdentaa suoritustaan toivomustensa mukaisesti silloin, kun esimerkiksi palkan ulosmittaus on ollut päällä. Joissakin tapauksissa velallinen on voinut jättää elatusavun maksamatta velkojalle ja samanaikaisesti suorittaa velkojaan ulosottoon. Mutta nämä ovat vain poikkeustapauksia eikä elatusapujen korolliseksi saattamisella ole mielestäni mitään tekemistä ulosottoperinnän tehostamiskeinona.

Erittäin hyvänä pidän sitä, että lakiesityksessä ehdotetaan kertyvä suositus ensin kohdennettavaksi eräntyneeseen elatusapuun ja vasta sen jälkeen korkoihin.

Elatusapuja saapui ulosottoon vuoden 1996 aikana 1 miljardin verran ja lisäksi kunnissa oli samana vuonna perinnässä 2,4 miljardia. Kuluvana vuonna ulosottoon menevä perittävien määrä on kaiken kaikkiaan 20 miljardia markkaa ja hulluimpina vuosina 29 miljardia. Pankkikiisiin pahimpina vuosina ulosottoperintä kolminkertaistui. Onnistumisprosentit ovat viime vuosien aikana koko ajan heikentyneet.

Ulosottoperittävien määrän kasvuun on käsitteäkseni yksinkertaisena syynä se, että maksu vaikeudet ovat lisääntyneet. Työttömyys tai osaaikatyö, sairastuminen, muutokset elämäntilanteissa, takuuvastuut jne. ovat useimmiten todelliset syyt perintäongelmiin, ei maksuhaluttomuus. Joskus elatusvelvolliset saattavat esimerkiksi protestina muuttuneesta elämäntilanteesta jättää elatusapunsa maksamatta, mutta nekin ovat poikkeustapauksia, maksuhaluttomuustapauksia. Varmin maksujen kertyminen on taattu silloin, kun on työtä, ihminen saa olla terve, elämäntilanne on hallinnassa ja muutoinkin elämä tasapainossa.

Hallituksen lakiesityksen yhtenä perusteena on elatusapua koskevan ulosottoperinnän tehostaminen. Mielestäni perinnän tehostamista tulisiakin tarkastella kokonaisuutena.

Erittäin heikkona kohtana, suorastaan akilleankantapäänä näen sen, että ulosottohenkilöstön koulutus on laiminlyöty täysin. Olen itse työskennellyt ulosotossa 22 vuotta. Ensimmäisen kerran pääsin koulutukseen heti viran vastaanotettuani; kesällä virkaan, syksyllä koulutukseen kahdeksi viikoksi. Seuraavan kerran pääsin koulutukseen 9 vuoden päästä, ja sitä seuraavaa kertaa ei tämän 22 vuoden aikana tullutkaan. Eli 22 vuoden aikana koulutusta oli

kaksi kertaa, yhteensä noin kuukauden verran. Oma ammattiliitto yritti kokousten yhteydessä antaa ajankohtaista informaatiota, mutta koulutushan kuuluisi ehdottomasti työnantajalle.

Perintätoimen yhtenä tehostamiskeinona näen ehdottomasti juuri koulutuksen pitämisen ajanmukaisena ja säännöllisenä. Tämä osaltaan myös parantaisi elatusapujen perintää.

Ed. K a n k a a n n i e m i : Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta on kyllä paikallaan, kun katselee niitä lukuja, mitä tähän esitykseen sisältyy siltä osin, minkälainen tilanne tällä hetkellä on ja miten tilanne on kehittynyt. Hallitus on esitykseensä sisällyttänyt tietoja vuodesta 78 lähtien, ja silloin saamatta olevat summat ovat olleet noin 10 prosenttia siitä, mitä ne olivat viime vuoden lopussa. Kehitys 20 vuodessa on siis ollut kymmenkertaista. No, rahan arvokin on muuttunut, mutta kuitenkin tämä osoittaa ongelman suuruuden. Eli laki ei tänä päivänä toimi tai sitten perintäjärjestelmä ei toimi. Tilanne on mielestäni lainsäätäjän kannalta aika häpeällinen: 2,4 miljardia markkaa saatavia, jotka ovat jatkuvassa kasvussa. Näin ei voi todellakaan olla, vaan asiaan on puututtava.

Hallituksen esityksessä on hyviä kohtia, kannatettavia kohtia, ulosotto-perinnän tehostamista koskevia ja perintäjärjestelmän yksinkertaistamista koskevia kohtia. Niissä on syytä mennä eteenpäin ja varmaan suunta näyttäisi alustavan tarkastelun pohjalta olevan oikea.

Vielä noihin perustietoihin. Meillä näyttäisi olevan noin 100 000 velallista tämän järjestelmän piirissä, mikäli sivulla 25 oleva luku pitää paikkansa eli nuo luvut yhteenlaskien. Eli tämä asia koskee varsin laajaa velallisyjoukkoa ja sen lisäksi tietysti yhteiskuntaa ja niitä, jotka ovat tässä saamapuolella. Myös, niin kuin täällä on otettu huomioon, lasten asema on syytä tässä muistaa hyvin vakavasti.

Mitä hallituksen esityksen sisältöön tulee, totesin, että tässä on hyviä osia, mutta sitten on sellaisia, jotka panevat miettimään, miksi näin. Ensinnäkin saman kalenterivuoden aikana erääntyneiden elatusapuerien vanhentuminen yhdessä erässä viidessä vuodessa ja se, että vanhentumista ei voida katkaista. En oikein ymmärrä, miksi on valittu tällaiset vuosimäärät ja toisaalta tämä, että sitä ei voida katkaista. Kysymys on niin vakavasta ja tärkeästä asiasta ja niin merkittävistä rahasummista, että mielestäni vähintään yleisen vanhenemissäännön ja katkaisu-

säännön pitäisi olla voimassa edelleenkin. Tältä osin en ymmärrä esitystä ja toivon, että valiokunnissa tähän hyvin voimakkaasti ja perusteellisesti paneudutaan.

Sitten viivästyskorkokysymys. Se on veroton tuloa. On varmaan näin järkevääkin, mutta se, että ensin kuitataan elatusapu ja vasta sen jälkeen viivästyskorko, ei taida olla normaali järjestys yleensä velkojen perinnässä, ei ainakaan pankki-puolella. Miksi se on tässä näin, sitä jään kysymään.

Arvoisa puhemies! Nämä ovat tässä esityksessä keskeisimmät kohdat, joita en ymmärrä enkä pidä välttämättä kohdallaan olevina. Totean, että hallituksen esitykseen sisältyvän kansainvälisen tarkastelun mukaan muun muassa Tanskassa on yleinen vanhenemisaika 20 vuotta ja yhteiskunnan maksamaan elatusavun ennakoon perustuva saatava vanhentuu yleisen vanhentumisaajan mukaisessa 20 vuodessa. Eli jopa 20 vuotta on Tanskassa vanhenemisaika yhteiskunnan saatavan osalta ja normaali taisi olla lyhyempi, mutta vanheneminen voidaan katkaista.

Mielenkiintoinen on Norjan malli. Siellä vanhenemisaika on ymmärtääkseni 10 vuotta ja vanheneminen voidaan sielläkin katkaista. Lisäksi Norjassa on erillinen virasto, elatusapujen perintäkeskus, tai sitten ilmeisesti osassa maata erillinen virkamies, avustusvouti. Mielestäni Suomesakin kannattaisi pohtia sitä, kun on 2,4 miljardin markan saatavat, että sitä varten olisi vaikka viiden vuoden ajan erillinen virasto taikka erilliset voudit asiaa hoitamassa. Kysymys on kuitenkin yksiselitteisesti saatavista, jotka ovat tuomittu laillisessa järjestyksessä ja joiden perintä on ulosottokelpoista. Tänä päivänä tiedämme, miten ulosotto toimii: Siellä on töitä runsaasti, koulutus vähäistä, niin kuin ed. Holopainen asian-tuntijana mainitsi, ja sitten tulee tällaisia sotkuja kuin viime päivinä olemme kuulleet, että ulosottoa ei tehokkaasti ole saatu hoidettua ja paljon on niitä, jotka pystyvät pimittämään tulojaan, kun ulosottaja ei ole ajoissa paikalla. Viime keväänähan ulosottolainsäädäntöä muutettiin niin, että se voi tehostua, kunhan vain sitä käytetään eikä ylhäältä kehoteta, että lopettakaa ulosotto. Voisi olla ihan viisasta, harkinnan arvoista, että valtio perustaisi erityisen järjestelmän elatusapujen perinnän tehostamiseksi, kun summa on näin suuri. Tällä tavalla on siis Norjassa.

Yksi mielenkiintoinen kohta löytyy lakiesityksen siirtymäsäännöksestä esityksen sivulta 47. Tämän esityksen mukaan 31.12.2004 tapahtuu

suuri armahdus. Mikäli oikein ymmärrän, kaikki perinnässä olevat saatavat tältä osin pyyhitään kerralla pois. Se on todellinen riemuvoisi, jota olen itse ylivelkaantuneiden armahtamisasiassa nostanut esille, että pitäisi sellainen järjestelmä kaikille ylivelkaantuneille, niin kuin Israelissa ennen muinoin tehtiin, 50:ntenä vuotena oli riemuvoisi, jolloin ylivelkaantuneet vapautettiin veloistaan ja orjat vapautettiin. Se pitäisi antaa. Mutta tässä hallitus nyt on antamassa vuoden 2004 lopussa suuren vapautuksen kaikille. Kun tämä tieto leviää, ilmeisesti kannattaa kaikkien näitä velkoja omaavien piilotella siihen asti ja sen jälkeen kaikki pyyhitään pois ja onkin helpompi sitten elää ja lihoittaa omaa pussia ja unohtaa lapsen ja huoltajan etu.

Ed. R e h n : Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä elatusapujen vanhenemisaikaa esitetään lyhennettäväksi viiteen vuoteen. Ed. Holopainen muun muassa tuntuu uskovon hyvin siihen, että tämä viiden vuoden vanhenemisaika kannustaisi maksuhalukkuuteen. Itse en siihen usko vaan luulen paremminkin, että siinä toteutuu se, että elatusvelvollinen odottaa viiden vuoden vanhenemisaajan päättymistä ja tällä tavalla pääsee velvoitteestaan. Viisi vuotta on lyhyt aika pakoilla ulosottoa tai vaikka asustella ulkomaila.

Maksuhaluttomuuteen vielä se, että kun elatusvelvollisia oli vuoden 1996 lopussa 96 760, heidän joukossa on varmasti sekä maksukyvyttömiä että maksuhaluttomia. Tämän selvittäminen, kummasta aina on kyse, pitäisi todellakin saada jollakin tavalla kuntoon.

Toivottavasti valiokuntakäsittelyssä selvitetään esityksen eri yksityiskohdat ja saadaan siitä sellainen, että lapsen etu tulee asianmukaisesti turvatuksi.

Ed. K r o h n : Arvoisa puhemies! On mielenkiintoista kuunnella keskustelua, mutta tuntuu, että kaikki edustajat eivät aivan ymmärrä, kuinka poikkeuksellinen tämä Suomeen nyt ehdotettu järjestely on. Missään muussa tässä esityksessä mainitussa maassa ei ole niin, että vanhentumista ei voida katkaista. Ainoa maa, missä vanhentumista ei voida katkaista, on Ruotsi, mutta siellä lähdetään siitä, että ensisijainen vastuu onkin yhteiskunnalla. Meidän esityksessämme lukee, että koko esitys vesittyisi, jos vanhentuminen voitaisiin katkaista.

En ole ymmärtänyt miksi, koska tässä tapahtuu sellainen asia, että me yhteiskunnan voimin

annamme anteeksi jotakin sellaista, mikä nimenomaan on määrätty lapselle vielä silloin, kun lapsi on lapsi. Minun mielestäni on aivan oikein, että yhteiskunta antaa anteeksi sen osan, minkä se itse maksaa. Se voi olla veronmaksajan kannalta jotakin, mutta se ei ole moraalisesti väärin. Mutta moraalisesti on kummallista se toinen osa. Jos jollekin tuomittu maksu on minimin, ihminen ei ole silloin ainakaan, kun tämä on määrätty, maksukyvytön. Juuri siitä syystä hänelle on määrätty hieman korkeampi maksu. Miten on mahdollista, että ennen kuin lapsi on saatettu aikuiseksi, tämä osa ei jää lapsen saatavaksi? Se on minusta oikeudenmukaisuuskysymys, siinä ei ole mitään logiikkaa.

Minä toivoisin, että tähän asiaan todella kiinnitettäisiin huomiota, koska olen tämän luenut enkä ole ymmärtänyt. Olen kuitenkin joskus luenut oikeustiedettä ja mielestäni ymmärryksenä oli aivan erinomainen. Toivoisin, että saisin apua tässä. Tiedän, että varmaan te muutkin tätä pohditte.

Ed. H o l o p a i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Ed. Rehn epäili minun tarkasteluani elatusvelvollisen maksuhaluttomuudesta tai maksuhalullisuudesta, kun totesin sen, että maksuhalu paranisi, jos perintäaika olisi lyhyempi. Käytännössä olen sen todennut ja näin se on. Ei siitä pääse mihinkään. Jos asiakkaalla on velkaa paljon ja tunne siitä, ettei hän selviä siitä, hän joko kiertää tai ei jaksaa muuten vain maksaa. Sanoisin niin, että nämä velalliset ovat niin vaikeassa asemassa, että hyvin harva lähtee kiertämään viiden vuoden takia tai ed. Kankaanniemen vuotta 2004 odotellen, että kunpahan aika kuluu umpeen, sitten minä olen saanut velan anteeksi. Rästien kierto on varmaankin aina huonoa elämää. Ne, jotka haluavat kiertää, kiertävät joka tapauksessa tavalla tai toisella.

Sitten toivoisin, että kun asiaa valiokunnassa käsitellään, sinne otettaisiin käytännön ulosottoa tänä päivänä tekevä henkilö asiantuntijaksi.

Ed. Krohnin puheenvuoroon vielä totean, että saattaisi olla paikallaan, että yhteiskunta eli kunta antaisi anteeksi oman osuutensa eli elatuskivelan, ja valiokunnassa voitaisiin pohdiskella sitä, olisiko syytä lapsen osuus kuitenkin säilyttää kymmenen vuoden ajan.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Tämä on hyvin poikkeuksellinen perintäalue, uskoisin, kun on lasten elatusmaksuista kysymys. Siellä on

monenkirjaviaa porukkaa perinnän kohteena, ja valtaosalla saattaa olla elämä mennyt myös jo vähän hunningolle. Tästä syystä tämä perintä-alue ja perinnän kohteet ovat tietyllä tavalla toivottomia.

Mitä tulee itse lakiin, kentältä elatusvelvolliset, jotka ovat kuulleet lain tulosta eduskuntaan, ovat protestoineet korkoa vastaan kovasti. Toisaalta henkilökohtaisesti näen, että ei tämä ole sen kummallisempi, vaikka perintäalue saattaa olla poikkeuksellinen ja hankala, kuin mikä muu velka tahansa. Siitä huolimatta, että tiedän, että monet sitä kentällä vastustavat, koron pitää olla kaikilla. Ei tässä mitään erityistä sellaista ole, joka kieltäisi koron velalta, joka syntyy elatusvelvollisuuden kautta.

Toisaalta viiden vuoden vanhenemisaika ei loppujen lopuksi helpota ihan sillä tavalla kuin yhtäkkiä luullaan, että kaikki velat olisivat viidessä vuodessa vanhentuneet. Ainahan tulee uusi vuosi tilalle sen jälkeen, ja sitten vasta on lopullinen systeemi, kun elatusvelvollisuus on loppunut. Viisi vuotta sen jälkeen tulee tietysti lopullinen armahdus tästä asiasta, mutta ehkä tämä viisi vuotta ottaen huomioon tämän lohkon on ihan oikein. Toisin sanoen sekä korko että viiden vuoden vanhentumisaika erityistapauksissa saattavat olla ihan paikallaan. Me emme kukaan tiedä, kuinka se on, mutta aika sen sitten näyttää, kun kokeillaan käytännön elämässä, mutta tällä hetkellä vaikuttaisi, että hallituksen esitys on ihan paikallaan.

Ed. R e h n : Arvoisa puhemies! Eivät kollegat saa minua vakuuttuneeksi siitä, että viisi vuotta olisi oikea aika. Ei muukaan velka vanhene viidessä vuodessa vaan vasta kymmenessä vuodessa. Muustakin velasta maksetaan korkoa. Edes siinä, että yhteiskunnan maksama osuus, kunnan osuus, annettaisiin anteeksi noin vain ilman mitään tutkimusta, näe oikeudenmukaisuutta, miksi yhteiskunta tällä tavalla maksaisi sellaista, minkä kenties joku reteästi elämällä tuhlaa muuhun kuin oman lapsensa elatukseen. Tunnen monia yksinhuoltajaperheitä, joissa eletään ihan pennin tarkkuudella, mutta sen sijaan elatusvelvollinen, joka ei maksa velkojansa, käyttää rahansa aivan toisella tavalla.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies! Laki sinänsä saattaa olla aivan hyvin oikeaan osunut, kunhan se ei vain johda vaikeuksiin, koska avioerot ovat riittävän vaikeita muutenkin. Valitettavasti tuntuu kummalliselta, että avio-

puolisot ovat erotilanteessa maailman pahimpia vihollisia keskenään. Olisi luullut sentään, että heillä on jotakin yhteistä, kun heillä on kuitenkin yhteinen lapsi, mutta näin ei valitettavasti ole. On monta surullista tapausta siitä, kun on elatusvelvollinen vedetty liian kireälle, mitä on tapahtunut, ihan kauheitakin kamaluuksia. Ei tietenkään sillä perusteella mitään lakia voi tehdä, mutta täytyy joka tapauksessa ymmärtää myös, ettei tilanne välttämättä ole näiden kummankaan syy, sen paremmin elatusvelvollisenkaan kuin sen, joka sitä ottaa vastaan. Nimenomaan tässä pitää ajatella koko ajan lapsen etua, millä tavalla lapsen etu parhaiten säilyisi, miten vanhempien yhteisymmärrys säilyisi parhaalla mahdollisella tavalla, vaikka yhteiskunta maksaisi sitten jotakin, kunhan lapsi tuntisi, että hänellä on kaksi vanhempaa.

Ed. H o l o p a i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Vielä ed. Rehnille totean, että mielestäni on hyvin tärkeätä, että elatusvelvollinen saataisiin veronmaksajaksi sen sijaan, että hän kiertäisi kymmenen vuotta 10 000—50 000 markan kertyneitä rästejä. Voi olla toki muitakin mahdollisuuksia, mutta mielestäni olisi kaikista edullisinta, että optimoitaisiin tulos, otettaisiin se, mikä kohtuudella saatavissa olisi, ja mitä ei saataisi, saataisiin ilmeisesti veromarkkoina kuitenkin ennen pitkää.

Ed. V i l j a m a a : Arvoisa puhemies! Minusta nyt liikaa tunteillaan ja eläydytään elatusvelvollisen tilanteeseen. Jos hän on todella maksukyvytön, hänhän saa silloin vapautuksen. Asiaan pitää osata hoitaa. Maksukyvyttömyyttä anotaan, ja silloin hänen ei tarvitse maksaa. Mutta jos hänellä on maksukykyä, hänen on maksettava. Tässä on nyt lapsesta ja lapsen elämisestä kyse. Siltä pohjalta ei meidän tarvitse tähän paljon tunnetta tuhlata vaan vaatia se, mikä lapselle kuuluu.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

6) Hallituksen esitys laiksi poliisin henkilörekistereistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 133/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

7) Hallituksen esitys Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen ja siihen liittyvän pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi tullilain 26 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 136/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

8) Hallituksen esitys laeiksi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain sekä julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasusyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 147/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti talousvaliokuntaan.

9) Hallituksen esitys laiksi valtioneuvoston oikeudesta luovuttaa valtion Koitajoessa omistama osakeomaisuus Imatran Voima Osakeyhtiölle annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys 148/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

10) Hallituksen esitys laiksi asumistukilain muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Hallituksen esitys 157/1997 vp

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Kauppinen: Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä oleva lakiesitys on osa toimeentuloturvajärjestelmämme kokonaisuutta. Asian hahmotamista ei mitenkään edesauta se, että ihmisten elämäntilanteet ovat perin erilaisia, joihin vielä

yhteiskunnan muutokset ovat tuoneet uusia elementtejä. Oman lisänsä asiaan tuo vielä se, että aina on myös niitä henkilöitä, jotka pyrkivät hankkimaan väärillä tiedoilla itselleen heille kuumattomia etuuksia.

Pystyäkseen hahmottamaan nykyistä tilannetta otin yhteyttä Kelan Vantaan paikallistoimistossa asioita hoitavaan henkilöön. Tämän hetken vaikeimmiksi ongelmiksi siellä koettiin seuraavat asiat: Uusien, myös yhteiskunnan tukemien asuntojen vuokrataso ylittää normituksen. Esimerkkitapauksessa vuokra on 51,31 markkaa per neliö, kun taas hyväksytty normikatto on 47 markkaa neliö. Kyseisessä tapauksessa kolmen lapsen opiskeleva yksinhuoltajaäiti ei voi olla varma myöskään toimeentulotuen vastaantulosta, koska sielläkin on normitukset.

Toisena ongelmana koettiin omaisuuden määrittelyn kattorajat erityisesti avioerotapauksissa. Avio- ja avoerot ovat sinänsä myös vaikeasti todettavaa aluetta. Muuttanut puoliso kirjautuu usein vailla vakinaista asuntoa olevaksi, ja hänen liikkeidensä seuranta on osoittautunut vaikeaksi. Ilmeisesti näissä tapauksissa on osassa takana myös väärinkäytöksiä, koska ilmi tulee tapauksia, joissa ns. yksinhuoltajalle syntyy kuitenkin uusia lapsia saman isän kanssa. Toisaalta asunnottomien määrän on voitu havaita selkeästi kasvaneen.

Kolmannen ongelmaryhmänsä muodostavat työttömät, määrääkäsaisia tai hyvinkin vaihtelevia työsuhteita tekevät ja opiskelijat, joiden kesätyötulot lasketaan työssäoloajalle sen sijaan, että ne jaettaisiin kaikille tukikuukausille. Neljännen ryhmänsä muodostavat ulkomaalaiset taustastaan riippuen hyvin erilaisine ongelmineen ja elämäntilanteineen.

Lakiesityksessä on pyritty korjaamaan eräitä asiaan liittyviä vaikeuksia. Varallisuuden perusteella on vuosina 95—96 hylätty noin 1 800 hakemusta vuosittain, kun hylkyjä oli aiemmin alle 400 per vuosi. Ehdotettu varallisuuskriteerin muutos toisi tuen piiriin henkilöitä, joilta vähäinenkin ylitys on evännyt tuen. Tämä ei muuta nykyisin tukea saavien asemaa, koska uusissa tapauksissa omaisuusraja, jonka ylittävältä osalta lasketaan tuloa, on sama kuin se raja, joka on nyt estänyt tuen saannin kokonaan. Ainoana poikkeuksena tästä olisivat mahdolliset sellaiset henkilöt, joilla on ollut huomattava verovapaa omaisuus, joka joko ei ole ollut tiedossa tukea myönnettäessä tai ei ole estänyt kokonaisharkinnassa tuen myöntöä, eli tämä tasavertaistaisi ihmisten tilannetta.

Tuen piiriin tulevien uusien tapausten keskimääräiseksi tueksi on arvioitu 700—800 markkaa kuukaudessa. Tässä yhteydessä on varmasti hyvä muistaa se, että suurin osa tuensaaajista on työttömiä, ja niin kuin lakiesityksen perusteluista ilmenee, asumistukirekisterin mukaan tukea saavista ruokakunnista 94 prosenttia on sellaisia, joilla ei ole verotettavaa varallisuutta lainkaan, ja 99 prosentilla varallisuuden määrä on korkeintaan 50 000 markkaa.

Niissä tapauksissa, joissa käytetään ilmeisen väärin avio- ja avoeroja, ei voitane toimia muuten kuin että pitäisi päästä tilapäistenkin asumisen suhteen seurantamahdollisuuksiin ja nykyistä parempaan yhteistyöhön eri viranomaisten välillä. Väistämättä mieleeni herää kysymys, antaako tietosuoja tietosuoja myös väärinkäytöksille ja onko se oikein. Mielestäni se ei ole oikein.

Toisaalta on asuntopoliittisissa ratkaisuissa otettava huomioon eronneiden yksinäisten asema. Pieniä asuntoja ei ole, ja jos on, niiden vuokrataso on jälleen toivottoman korkea, jotta asumistuki voisi tulla vastaan. Asunnottomuus kasvaa ja sen myötä ihmisten entistä vaikeampi syrjäytyminen. Usein nämä henkilöt he ovat miehiä. Siksi haluankin kysyä, mistä löytyisi se mieskansanedustaja, joka huomaisi veljiensä hädän.

Lakiesitys sisältää kuukausitulojen määrittelyjen täsmentämisen. Toivon, että tätä pystytään käyttämään nimenomaan patkätöitä ja epätavallisia työsuhteita tekevien kohdalla. Varmaa kuitenkin on, että muuttunut yhteiskunnallinen työtilanne vaatii sitä, että asumistukijärjestelmän on oltava nykyistä joustavampi näissä tilanteissa. Sitä ei mitenkään helpota se, että etenkin suuremmilla muuttopaikkakunnilla paineet ovat jo muutenkin kovia. Se vaatii jatkossakin Kelan tietojärjestelmien kehittämistä.

Opiskelijoiden osalta tilanne jää ilmeisesti edelleen epäselväksi. Sivistysvaliokunnassa on käsitellyssä opintotukilain muuttaminen, jossa opiskelijoille tulee myönteisiä opintorahaan liittyviä korotuksia. Toivonkin, kuten tiistaina lain lähetekeskustelussa, että sivistysvaliokunta puuttuisi samalla opiskelijoiden asuntokysymyksiin sisällyttäen siihen myös kesätyötulojen jaksoittamiseen liittyvät ongelmat. Tietävästi huomenna julkaistaan myös laaja tutkimus opiskelijoiden asuntotilanteesta ja se varmaan tulee antamaan hyödyllistä lisäinformaatiota.

Lakiesitykseen sisältyy myös muutos siitä, että enimmäispinta-aloja vahvistettaessa voidaan ottaa huomioon vaikeasti vammaisen erityistilarpeet avustajien tai erilaisten apuvälineiden käy-

tön vuoksi. Yhä lisääntyvän avohoidon kasvaessa tämä on tervetullutta järjen käyttöä.

Esityksessä on myös lainsäädännöllisesti turvattu liikaa maksettujen tukien perimismahdollisuus vuokranantajalta. Se on osoittautunut tarpeelliseksi, koska vaikeuksia on ollut. Tilanne on kuulema hieman helpottunut, mutta sekin ilmeisesti siksi, että on ollut tiedossa se, että asiaan tullaan lainsäädännöllä puuttumaan.

Maahanmuuttajien osalta tilanne on myös monella tavalla ongelmallinen. Maahanmuutto ja pakolaispoliittinen toimikunta on hiljattain antanut asiasta mietinnön. Mielestäni saattaisikin olla paikallaan käsitellä kyseisen ryhmän erityisongelmat erikseen ja tuoda niistä omat esityksensä. Haluan kuitenkin kiirehtiä asiaa, sillä erityisesti pääkaupunkiseudulla, johon muuttajat mieluiten näyttävät asettuvan, alkavat ongelmat kärjistyä sekä asunto- että erilaisten sosiaalipoliittisten kysymysten osalta.

Arvoisa puhemies! Asumistuen käsittely eduskunnassa on kahdesta syystä ongelmallista. Ensinnäkin valtioneuvosto määrittelee sen soveltamisesta asetuksella ja toiseksi se liittyy kiinteästi toimeentulotukeen, josta ei ole vielä annettu varsinaista lakiesitystä. Lähtökohta on kuitenkin ollut asumis- ja toimeentulotuen yhteensovittaminen.

Arvoisa puhemies! Olin valmistautunut puhumaan myös hyvin tarkkaan siitä, miten nämä toimeentulotukilaki ja asumistukilaki kohtaan-tuvat, mutta päätinpä tässä näin illan myöhäisnä hetkinä jättää sen käytettäväksi vaikka sitten palautekeskusteluun. Haluan lopuksi todeta vain sen, että tähän lakiesitykseen liittyy paljon hyvää, mutta sen sitoutuessa toimeentulotukilakiesitykseen, siellä on myös suuri ongelmavyhti, josta pääosan tulee muodostamaan se, että ilmeisesti toimeentulotukilakiesityksessä tullaan 7 prosentin omavastuuosuus siirtämään tuensaa-jille ja siitä tulee paljon vaikeuksia.

Ed. M. Koskinen: Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsitteillä oleva asumistukilain muutos on vammaisten kannalta erittäin kannatettava, niin kuin ed. Kautto totesi eli lakia muutetaan niin, että vaikeavammaisten neliöpinta-aloja kasvatetaan. Myös liikaa maksetun asumistuen takaisinerintä vuokranantajalta on erittäin kannatettava ajatus. Tähän ehkä olisi odottanut myös sitä, että voisi entistä enemmän asumistuen kohdentaa suoraan vuokranantajalle. Tämä olisi ollut ainakin sosiaalitoimen näkökulmasta erittäin paljon työtä helpottavaa. Mutta koskaan

aikaisemmin en ole kokenut sosiaalityön kannalta ongelmalliseksi liian tiukkoja varallisuuskriteereitä asumistuen yhteydessä. Se on asia, jota en niin kauheasti ole allekirjoittamassa lainmuutoksen yhteydessä.

Kaiken kaikkiaan asumistukiasiaa on erittäin monisäkeinen ja olisin selvitysmies Arajärveltä kaivannut kokonaisvaltaista muutosesitystä asumistukijärjestelmään. On tietysti ymmärrettävää, että semmoista muutosesitystä on erittäin vaikea tehdä, koska asumistukijärjestelmä on erittäin vaikea. Kun asumistukea määritellään, otetaan huomioon asunnon sijainti, ikä, koko, varustetaso ja osaltaan näiden kriteerien perusteella määritellään markkamääräiset neliövuokrat. Ruokakunnan koko ja kohtuullinen vuokrataso on yhtenä kriteerinä. Kun asumistukea määritellään, otetaan huomioon henkilöluvun mukaisesti seuraavat neliömetrit. Yksinäinen henkilö saa asua korkeintaan 37 neliömetrin asunnossa, kaksi henkilöä korkeintaan 57 neliömetrin, kolme henkilöä 77 ja neljä henkilöä 90 neliömetrin asunnossa.

Eli henkilökohtaisesti ja sosiaalityön työntekijänä olen edustanut sitä näkökulmaa, ja aika laajalti meidän kentässä sitä edustetaan, että muiden kuin yhden ja kahden hengen ruokakuntien ja vammaisten kohdalla asumisneliöt ovat aika väljät. Edelleen tiedetään, että viime vuosien aikana vuokrahuoneistojen taso on paljon parantunut. On vuokrataloja, joissa on saunat ja kaikki mahdolliset ylellisyydet, ja näihin saadaan täydet asumistuet, jos kriteerit täyttyvät. Eli asumistukijärjestelmä on liian väljä neliövuokrien suhteen.

Edelleen mitä uudemmassa kovanrahan vuokra-asunnossa asutaan, sitä paremmin asumistukea saadaan. Jos asuu vuonna 93 valmistuneessa noin 35 neliön yksiossassa, asumistuki voi maksimissaan kakkoskuntaluokassa olla 48 markkaa neliö tämmöiseen asuntoon. Mutta jos henkilö asuu vanhassa kerrostaloasunnossa, tuki on ainoastaan 26—36 markkaa neliö, eli tuki on lähes puolet pienempi. Toisaalta vanhoissa asuntoyhtiöissä niin asumisen vuokrataso kuin yhtiövastikekin on yleensä pienempi kuin uusissa vuokrataloissa. Eli mikäli kansalainen haluaa olla säästäväinen ja asua edullisesti, voi käydä niin, että asumistukea ei saa lainkaan sen takia, että vuokran taso on liian alhainen.

Kun vielä tiedetään, että 90-luvun aikana vuokrasääntelyn purun takia vuokrataso on noussut nopeammin kuin hintataso muuten, noin 3 prosenttia vuositasolla, olisi todella kohtuullista, että asumistukijärjestelmää uudistettaisiin

siin kokonaisvaltaisesti. On mielestäni erittäin kohtuutonta, että hallitus esittää vuoden 98 budjetissa asumistukeen näennäistä parannusta ja samanaikaisesti leikataan toimeentulotukea ja tulee 7 prosentin omavastuu toimeentulotukinormin asumiskuluihin.

Toimeentulotukijärjestelmä ei vuoda mutta asumistukijärjestelmä vuotaa. Yhteiset rahat voivat mennä kerska-asumisiin, väliin neliöihin, kalliisiin vuokraneliöihin ja järjestelmä vielä tukee näitä korkeita neliövuokria.

Hallitukse on moneen kertaan viestitetty myös selvitysmiehen taholta, että asumistukea parantamalla vähennetään toimeentulotukiasiakkaita, niitä asiakkaita, jotka hakevat asumiskuluja toimeentulotuen kautta. Tämä väite ei pidä paikkaansa, koska ihmiset, jotka sen esittävät, eivät tunne asumistukijärjestelmää. Eli mikäli täysimääräinen asumistuki ulotettaisiin työmarkkinatuen tasolle, se tarkoittaa sitä, että edelleen toimeentulotukinormirajan alueella olisi asumistuessa perus- ja prosenttiomavastuu, joka on jokaiselle kansalaiselle eri suuruinen riippuen siitä, mitkä ovat kansalaisen tulot, perhekooko ja mikä tyyppinen on asunto.

Jos aiotaan toteuttaa tämä tuhoon tuomittu esitys toimeentulotuen asumiskulujen 7 prosentin omavastuusta, ajaudutaan siihen tilanteeseen, että sosiaalitoimen puolella kynät sauhuten tehdään työtä ja toisaalta asumistuki ei korjaa niitä ongelmia, mihin sen pitäisi puuttua.

Ehkä tällä hetkellä ja tässä yhteiskunnallisessa tilanteessa olisi paikallaan, että meillä olisi enemmänkin semmoinen sosiaalinen asumistukijärjestelmä, mikä kohdentuisi tarkoin niihin ihmisiin, joilla on suurin tarve, ja sen puoleen varallisuuskriteerien väljentäminen ei ole mielestäni perusteltua. Muuten se, että vammaisten asuntoneliöitä lisätään, on minun mielestäni erinomaisen hyvä esitys. Mutta näihin toimeentulotukiasioihin varmaan palataan monta kertaa tässä salissa ja en käytä siitä nyt puheenvuoroa.

Ed. K a n k a n n i e m i : Arvoisa puhemies! Niin kuin tämän lakiesityksen johtolauseestakin ilmenee, asumistukilainsäädäntöä on täällä muutettu lukuisat kerrat ja järjestelmää ei ole saatu riittävän hyvin toimivaksi. Aina on ongelmia. Edelliseen puheenvuoroon viitaten näyttää, että tämänkin muutoksen jälkeen ongelmia jää. Tämä asumistuki on kuitenkin sinänsä hyvä järjestelmä, koska se kohdistuu nimenomaan asumiskustannuksiin, jotka ovat tosiasiallisia kustannuksia. Se on hyvin hoidettuna täsmäase so-

siaaliturvan kentässä. Siksi sitä täytyy jatkuvasti myös olla valmis kehittämään vastaamaan olosuhteita ja tarpeita.

Ed. M. Koskinen totesi, että asumistuki tulisi voida maksaa suoraan vuokranantajalle ja olen monta kertaa ajatellut, että olisi ehkä ihan hyvä, että se maksettaisiin suoraan vuokranantajalle, jolloin sitä rahaa ei käytettäisi ainakaan muunlaisiin menoihin kuin asumiseen.

Mitä sitten tulee tähän lakiesitykseen muutoin, niin hieman jään tuon 7 pykälän osalta pohtimaan sitä, jääkö valtioneuvostolle jopa liikaa harkintavalttaa, kun se saa vahvistaa aika väljästi ja voi ottaa huomioon erilaisia tekijöitä. Tietysti täytyy tietty liikkumavara olla mutta se on myös sitten säästökohde hyvin helposti, ja tätä kannattaa valiokunnassa pohtia.

Edelleen tuo vammaisen määrittely tässä, niin kuin monessa muussakin laissa, on hyvin tarkkaan harkittava: sosiaaliturvalainsäädännössä on aika kohtuuttomia tilanteita siinä, että vammaisen määrittely ei ole aina niin hyvin hoidettu kuin sen pitäisi olla.

Kuukausitulojen tai yleensä tulojen määrittely on myös kysymys, jota aina joudutaan pohtimaan, kun ihmisillä on niin monenlaisia tuloja. Toivottavasti siinä nyt päästäisiin lopultakin hieman luotettavampaan malliin kuin on tähän asti ollut.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Minä haluan korjata ed. Kankaanniemen käsityksen siitä, etteikö tätä voitaisikin maksaa suoraan vuokranantajalle. Näin on tapahtunut, ja sen takia tässä lakiesityksessä on kohta, joka mahdollistaa sen, että liikaa maksettua vuokraa voidaan vuokranantajilta periä pois, koska siinä on ilmennyt väärinkäytöksiä myös vuokranantajien taholta. Se on yksi elementti tässä laissa.

Minä tiedän nämä vaikeudet, mitkä liittyvät tähän asumistukeen ja sen soveltamiseen, ja olen yrittänyt pohtia sitä, mikä olisi oikea keino, jotta tämä kohdentuisi kaikkein oikeudenmukaisimmin. Minulla on kyllä vähän semmoinen epäilevä käsitys siitä, pystytäänkö sinänsä lainsäädännöllä ja asetuksella koskaan kohdentamaan tätä tottaolleen oikeudenmukaisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla, koska todella perheiden tilanteet ja yksinäisten tilanteet ovat niin erilaisia. Tosiaan, talon ikään, neliöihin liittyvät kysymykset vaikuttavat siihen ja sitten todella kaikki se moninainen muutos, mitä tapahtuu koko ajan yhteiskunnassa. Näitä on erittäin vaikea täsmä- säätää.

Ed. M. K o s k i n e n : Arvoisa puhemies! Asumistuessaan on myös se ongelma tietenkin, että se määrittelee nämä kohtuulliset asumiskustannukset, vaikka se voi huomioida aika korkeat neliövuokrat. Nyt sitten on tilanne se, että meillä on vielä kalliimpia vuokra-asuntoja kuin on nämä kohtuulliset asumiskustannukset, ja sitä kautta ihmiset käyvät hakemassa toimeentulotukea. Toinen asia on tietenkin se, että asumistukilaskentaperiaatteessa on perusomavastuu ja prosenttiomavastuu, joka on 20 prosenttia asumiskuluista. Se tekee sen tilanteen, että kun on köyhä ihminen, jolla ei ole käytettävissä kuin korkeintaan se 1 880 markkaa peruspäivärahaa tai vielä vähemmän työmarkkinatukea, niin on selvä, että se raha ei riitä muuta kuin korkeintaan sen ihmisen ruokaan, ja silloin hän hakee näitä asumiskuluja toimentulotuen kautta.

Se ongelma minun mielestäni poistuisi sillä, että me eriyttäisimme sosiaalisen asumistuen, joka olisi eri laskentakaavaan perustuva, eli siinä ei olisi näitä prosentti- ja perusomavastuita, vaan se olisi täyttä asumistukea siihen vuokraan, mikä on. Mutta kohtuullisuus siinä pitäisi säilyttää. Toisaalta olen myös pohtinut sitä, pitäisikö meidän mennä takaisin jonkinlaiseen vuokrasääntelyyn, ettei olisi vapaita vuokria. (Ed. Kautto: Se ei kyllä onnistu!) — Ei varmasti onnistu, mutta sitä olen moneen kertaan pohtinut. Mehän makamme koko ajan noista yleisuurista vuokrista yhteiskunnan tukien kautta.

Ed. K a n k a a n n i e m i : Arvoisa puhemies! Todellakin tämän esitykseni 23 §:stä ilmenee, että asumistuki voidaan suorittaa vuokranantajalle. Ehkä sitten olisi niin, että se olisi joko pääsääntö tai ainakin nykyistä useammissa tapauksissa mahdollista.

Mitä sitten tulee vuokrasääntelyyn, siitä luovuttiin ja itsekkin satuin silloin olemaan ympäristövaliokunnassa, kun sitä käsiteltiin viime kauden lopulla. Se oli vaikea kysymys minulle, vaikka oppositiossa silloin olinkin. Siitä oli seurauksena se, että vuokrataso on monella alueella noussut jopa kohtuuttomasti. Toisaalta se on tuonut myös vuokramarkkinoille asuntoja ja jos meillä on riittävästi vuokra-asuntoja, niin markkinat, minä tässä kohtaa uskon siihen markkinatalouteen, pitävät kyllä kohtuullisesti vuokrata- son kurissa, jos on saatavissa erilaisia asuntoja.

Nyt on ongelmana se, että hallitus on leikannut asuntotuotantomäärärahat niin alas, että vuokra-asuntotuotanto on liian vähäistä ja sitten toisaalta tällä virheellisellä aluepolitiikalla halli-

tus siirtää ihmisiä tänne ruuhka-Suomeen ja näin nousevat asuntojen vuokrat kohtuuttomasti. Eli tämä on muusta politiikasta pitkälti kiinni ja tämä sääntelytalouden aika ilmeisesti on tältäkin osin ohi. En pidä sitä pelkästään hyvänä. Siinä on ongelmia, mutta tällaiseen on nyt menty. Voisi miettiä asiaa kyllä uudelleenkin.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan ensimmäinen varapuhemies Pesälä.

Ed. M. Koskinen: Arvoisa puhemies! Ihan ed. Kankaanniemielle vain sen sen verran, että tuo oli ihan kaunis ajatus, kun kuviteltiin, että nämä vapaat markkinat toisivat vuokratason alas, mutta niin ei ole käynyt. Viime vuosien aikana vuokratasot ovat koko ajan nousseet. Nousu on ollut 3 prosentin luokkaa. Se on se ongelma, mikä tässä on. Toisaalta markkinoita tietysti vääristää se, että on tämä asumistukijärjestelmä. Vaikka siinä on se kohtuullinen vuokrataso, kuitenkin voidaan korkeita neliövuokria hyväksyä sinne vuokratason taakse. Eli tämä on hirveän monimutkainen ja vaikea asia.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

11) Talousarvioaloite 1—705/1997 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että talousarvioaloitteet lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Ilmoitetaan, että edustajien tekemät talousarvioaloitteet ovat tänään nähtävillä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

Keskustelu:

Ed. Aittomies: Herra puhemies! Olen tehnyt muutamia talousarvioaloitteita ja otan niistä yhden, n:o 47 tarkasteluun, 25 000 markan pyyntö Ivalon huuliharppufestivaaleille. Tuolloin huhtikuun viimeisessä viikonvaihteessa Ivalon kaamoksen hämärään loistaa kirkas valo, kun sinne kokoontuvat maan parhaat huuliharppu soittajat, minä mukaan luettuna, ja täytyy sanoa, että kun siellä tämä joukko käy soittamas-

sa muun muassa vanhainkodissa, niin dementoituneetkin vanhukset pitkin kevätkautta jo kyselevät, koska ne pojat tulevat. Toisin sanoen, se on hyvin suosittu tapahtuma.

Mutta tilanne on se, että järjestäjät joutuvat itse kustantamaan kaiken. Siellä ei ole mitään pääsymaksuja ja tuollaisia, ja olen tietysti pyrkinyt pientä avustusta sinne saamaan. Viime valtiopäivillä tämä aloitteeni täällä eduskunnassa sai enemmän kuin mikään muu talousarvioaloite taakseen ääniä eli 59, ja nyt olen alkanut ankaran lobbauksen — voisinpä sanoa: lievän poliittisen painostuksen — tämän asian viemiseksi budjetin yhteydessä läpi sillä tavalla, että tuo pieni, mitätön, vaatimaton määräraha näiden erinomaisten juhlien, jotka joka vuosi keräävät yhä enemmän yleisöä, avustamiseksi saataisiin täällä eduskunnassa läpi. Toivon ed. Kankaanniemen tukea, kun tiedän, että hän on vahvasti tämän asian mukana. Toivon, että hän omalta osaltaan auttaa tämän läpiviemistä.

Ed. Holopainen: Arvoisa herra puhemies! Talousarvioaloitteita on tehty 705, ja edellinen puhuja on tehnyt niistä 125, kunnioitettava määrä. Itse en pystynyt kuin kuuteen. Perustelin mielestäni jokaisen aloitteen erinomaisesti, joten ilmeisesti jokainen menee läpi.

Haluan tässä yhteydessä kuitenkin nostaa esille yhden aloitteen, ja se on aloite n:o 162. Siinä olen esittänyt määrärahaa Ahmovaara — Koli maantien peruskorjaukseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen. Kyseinen tie on hyvin kapea, mutkainen ja mäkinen, ja siitä puuttuu kokonaan kevyen liikenteen väylä. Tie on liikenteellisesti siis hyvin vaarallinen. Kolin kehittäminen on yksi merkittävä itäsuomalainen matkailun kärkihanke. Kolillahan ollaan toivottavasti jo ensi vuonna aloittamassa Hotelli Kolin saneerausta ja sen yhteyteen luontokeskuksen rakentamista. Toivon, että myös tämä tiehanke toteutuu ensi tilassa ja sille varataan riittävä määräraha jo ensi vuoden budjettiin.

Ed. M. Koskinen: Arvoisa herra puhemies! Puhun aloitteesta n:o 330 eli toimeentulotukimäärärahan palauttamisesta takaisin siten, ettei 300 miljoonan markan leikkausta toteuteta. Toivon, että oppositio pohtisi myös aloitetta, koska täällä on muutamien edustajien allekirjoitus. Mitä ilmeisimmin keskustelua tästä käydään, kun toimeentulotukilaki tänne jossain vaiheessa tulee.

Tässähän on se tilanne, että 7 prosentin asu-

miskulujen omavastuu kytketään toimeentulotukinormiin ja samanaikaisesti tulee lapsinormin leikkaus. Jos on kyse lapsiperheestä, jossa on useampia lapsia, yhteenlaskettu vaikutus voi olla varsin suuri. Kun laitetaan omavastuu asumiskuluihin ja lapsinormia leikataan, siinä voi äkkiä käydä niin, että jollakin yksinhuoltajaperheellä, jossa on useampia lapsia, tulee useamman sadan markan leikkaus niin sanotusta ruokanormista.

Kun on arvioitu, että toimeentulotukiasiakkaitten määrä tulisi ensi vuoden aikana pienene-mään 555 000:een, niin epäilen sitä, koska vaikka työttömyysaste on vähän pienentynyt, koko ajan ihmisiä tippuu pois päivärahoilta ja toisaalta karenssiaikoja esitetään kiristettäväksi. Olen sitä mieltä, että toimeentulotukiasiakkaitten määrä tulee edelleen olemaan korkea. Kun muistetaan, että tutkijoitten mukaan suomalaisista 28 prosenttia on köyhiä ja köyhät yleensä toimeentulotukea saavat ja toisaalta hallitus on hallitusohjelmaan kirjannut, että kaikkein heikko-osaisim-pien asemaa ei enää heikennetä, toivoisin oppositiolta reipasta henkeä, että he tulevat toimeentu-lotukimarkkojen taakse, kun niistä varmaan ää-nestetään.

Ed. L a h t e l a : Arvoisa herra puhemies! Talousarvioaloitteissa on muutama tekemäni aloite, joista otan muutaman esimerkin, yleisempiä linjauksia.

Yksi on tietysti asevarusteluun ja valmius-yhtymien varustamiseen ehdotetut rahat, joilla näitä vispilöitä aiotaan hankkia, taistelu- ja muita helikoptereita. Ensi vuodelle on talousarviossa suunnittelu- ja valmisteluhommaan varattu 18 miljoonaa, ja pitemmällä aikajaksolla oliko se lähes 8 miljardia, joka näihin hankintoihin menisi. Samanaikaisesti meillä on tietysti menossa entiset Hornet-hankinnat. Talousarviosta voitiin lukea jo muun muassa kurssitappioista johtuvat lisämenot, joita ensi vuodelle on 1 110 miljoonaa, ja lisätalousarviossa lisäksi tälle vuodelle oma pottinsa. Siitä voi käydä laske-maan, mitä kaikkea tämä mahdoton varustelu maksaakaan meille ottaen vielä huomioon sen seikan, mitä uhkaa varten me oikein varustaudumme. Siinä mielessä minusta tämä valmius-yhtymien varustaminen pitäisi panna jäihin ja katsoa asiat ihan rauhassa siinä vaiheessa, jos meillä on varaa ja tarvetta sitten, kun velan kasvu on saatu pysähtymään.

Toivoisin, että talousvaliokunta suhtautuisi vakavasti tähänkin aloitteeseen niin, että senkin 18 miljoonaa käyttäisi johonkin järkevämpään

kohteeseen eikä sitouduttaisi talousarviossa, aikaan kun se salissa on äänestyksessä, mihin-kään isoon pottiin monelle vuodelle etukäteen.

Toinen hyvin periaatteellinen juttu on Engel-yhtymän säilyttäminen yhä edelleen valtion hal-linnassa, määräysvallassa. Jossakin lausumassa talousarviossa esitetään, että Engelistä pyritään luopumaan. Sehän ei anna valtiolle — ei aina-kaan ole merkitty — tuloja eikä menoja ihmeem-min, vaan kysymys on vain periaatteessa. Se ha-lutaan pois sillä perusteella, että se on nyt jo vapaassa kilpailussa. Kuitenkin kysymys on isommasta henkilöstöpoliittisestakin periaat-teesta. Vasta hiljattain Korkeimmassa oikeudes-sa todettiin, että Engelistä tehtiin valtion toimes-ta laittomuuksia. Jouduttiin erinäköisiä kor-vauksia maksamaan. Nyt ne samat noin tuhat ihmistä uudelleen ovat hyppylaudalla vai heitto-laudalla, ja heitä ollaan taas heittämässä tyhjyy-teen, tuntemattomaan. Eli siinä vaiheessa taas heidän työehtonsa ovat uudelleen arvioitavissa. On aika huonooa henkilöstöpolitiikkaa valtiolta, että heitellään ihmisiä noin vain, niin kuin se ei vaikuttaisi kellekään mitään. Ensimmäisessäkin vaiheessa tehtiin iso virhe.

Tässä on monta isompaa tiehanketta, mutta yleinen periaate on minusta sellainen tässä linjauksessa, että turvallisuuteen liittyvät hankkeet pitäisi saada päällimmäisiksi. Kun rahoissa on niukkuutta, pitäisi katsoa, millä tavalla voidaan vaikuttaa siihen, että ihmiset — lapset, nuorem-mat, vanhemmat — saataisiin pois liikenteen ja-loista, eli kevyen liikenteen väylät ovat hyvin tarpeellisia. Siinäkin pitää tietysti miettiä, että niitä ei tehdä sellaiseen paikkaan, missä ihmiset eivät paljon liiku. Ei sinne tarvita kevyen liiken-teen väyliä. Pisteytetään ja etsitään sellaiset koh-dat, missä liikennettä on paljon, ja sitä kautta lähdetään ensimmäisenä investoimaan ja korjaa-maan. Sitä myöten kun raha antaa periksi, men-nään hiljaisemmille alueille.

Yksi ongelma — siksi aloitteita tein aika pal-jon — koskee alempaa tieverkostoa. Se on rapis-tumassa kieltämättä monien syiden takia. Tieva-roja on vedetty alas koko 90-luvun, yhtenä tietysti alempaa tieverkkoa koskevat yksityistieavus-tukset. Vaikka tiedän, että kovin helppoa ei tule yksityistieavustusten summan nostaminen 30 miljoonasta, mikä on budjetin sisällä, olemaan, kuitenkin siihen suuntaan meidän on panostetta-va, jos aiotaan tieverkko säilyttää kunnossa. Semmoista pientä painetta on pidettävä yllä, jot-ta yksityistieavustuksia voitaisiin nostaa jatkos-sa.

Sitten mikä koskee Itä-Suomea, se on meille aika rakas alue, ja sitä pitää aina korostaa. Siksi siellä on muutama aloite Kolin ja tietysti näiden koulujen korjauksien ja rautateiden osalta. Se on hyvää tekstiä, mitä olen kirjoittanut; valiokunnassakin, jos kuka jaksaa lukea, niin kaikki näkyy sieltä.

Ed. Ranta-Muotio: Herra puhemies! Haluan omista talousarvioaloitteistani pari nostaa tässä lähete keskustelussa esille, ensinnäkin aloitteen Teknologian kehittämiskeskusten tuotekehitysavustusten käyttötarkoituksen muuttamisesta. Tämä on siitä hyvä aloite valtion kannalta, että tässä ei rahaa esitetä ollenkaan lisättäväksi, vaan on todella käyttötarkoituksen muuttamisesta kysymys.

Kehitysalueiden työttömyyden alentaminen ja työikäisen väestön poismuuton hillitseminen edellyttävät tehostettuja toimenpiteitä yritystoiminnan kannustamiseksi. Viime vuosina kehitysalueiden pk-yrityksille suunnatut, investointiavustuksiin tarkoitetut määrärahat ovat kuitenkin merkittävästi vähentyneet. Samaan aikaan Teknologian kehittämiskeskusten kautta ohjattuja varoja yritysten tuotekehitysavustuksiin ja lainoihin on lisätty ja tämä on varsin hyvä asia. Sitä on nyt budjetissa ensi vuodelle esitetty yhteensä 2,4 miljardia markkaa. Muutama vuosi sitten määrä oli miljardi.

Mutta koska näiden varojen saannin perustena on yritysten korkea teknologinen osaamistaso, ne ohjautuvat pääosin vain yliopisto- ja tutkimuslaitospaikkakunnille ja sinnehan ne uudet työpaikatkin syntyvät. Tilastot osoittavat, että luonnollisesti pääkaupunkiseudulle on suuntautunut näistä varoista valtaosa, 80—90 prosenttia, ja esimerkiksi entisen Vaasan läänin alueelle viime vuonna vajaat 4 prosenttia. Se on tietysti meidän häpeämme, kun ei ole yrityksillä ollut tällaisia kehittämispyrkimyksiä, niin että olisi näitä varoja saatu. Näitähän ei ole mitenkään alueittain kiintiöity.

Ongelma niin sanotuilla tavallisilla yrityksillä, esimerkiksi huonekaluteollisuudella, joka nyt Etelä-Pohjanmaalla pyrkii kovin pääsemään vientimarkkinoille, on se, että yleensä näissä yrityksissä ei ole kyse teknologisen tason niin merkittävästä kehittämisestä, että Tekes suhtautuisi vakavasti näihin hankkeisiin. Sen takia, kun investointiavustuksetkin ovat loppuneet, nämä yritykset jäävät täysin pankkirahoituksen varaan. Sen vuoksi esitän, että talousarvion momentin 32.44.40 perusteluihin lisättäisiin, että määrära-

hasta osoitetaan 70 miljoonaa markkaa hankkeiden rahoittamiseen aluepoliittisin perustein maakunnissa tapahtuvan elinkeinojen kehittämistyön vauhdittamiseksi. Tämä on varsin pieni summa, mutta voitaisiin saada tällä tavalla pääauki.

Kunnioitan kyllä sitä Tekesin periaatetta, että näiden rahojen jaossa pääosin periaatteena täytyy olla tuotantoteknologian kehittämisen tai yleensä tuotekehitystyön. Mutta varsin perusteltua olisi nykyoloissa käyttää myös aluepoliittista näkökulmaa jakoperusteena.

Toinen asia, jonka haluaisin ottaa esille, tuli täällä jo lisätalousarviokäsittelyssä varsin perusteellisesti keskusteltua, poliisin määrärahojen lisäys. Olen esittänyt poliisin toimintamenoihin 60 miljoonan markan määrärahalisäystä hallituksen esitykseen nähden. Poliisin oma esitys on 100 miljoonaa markkaa, sen verran tarvittaisiin enemmän kuin sinne on myönnetty, koska virkoja on 330 täytettävää. Mutta tämä 60 miljoonaa olisi semmoinen ehdoton minimitaso, jolla voitaisiin toiminta turvata, ja niin kuin muutama tunti sitten täällä vilkkaassa keskustelussa todettiin, kyllä sisäisen turvallisuuden vaatimus kansalaisten näkökulmasta edellyttää, että poliisi voi toimia kunnolla.

Ymmärrän, että ulkoinen turvallisuus on valtakunnalle merkittävä, mutta mielestäni aivan hyvin eräässä tilaisuudessa viime viikolla poliisijohdaja rinnasti helikopterihankinnat ja poliisin määrärahat ja totesi, että ulkoista vihollista nyt ei suoranaisesti ole juuri näköpiirissä, mutta poliisi toimii olosuhteissa, että vihollinen on kaiken aikaa keskuudessa ja on "sotatila". Nämä rikolliset joudutaan vielä muusta ihmisjoukosta erottamaan, kun eivät käytä univormua eivätkä kokardia. Esimerkkejä on tämänkin päivän lehdistä nähtävissä. Ei voi olla oikein, että tällaisessa vaaratilanteessa poliisi ilmoittaa, ettei pysty nyt tulemaan sinne, kun on jonossa niin paljon muita menoja, koettakaa nyt hälyttää kotoväkeä avuksi, ja sieltä sitten pesäpallomailojen kanssa tullaan turvaamaan jotain nakkikioskia. Liian pitkälle on mennyt tämä määrärahojen säästämisen.

Ed. Mälylä: Arvoisa puhemies! Ed. Kankaanniemi tuossa lähtiessäni sanoi, ettei ole pitkään aikaan puhuttu näistä määrärahaesityksistä lähete keskustelussa. En vielä niin luovuttaisikaan, kun olen saanut aikaan järkevältä tuntuva aloitteen, ja jos ei siihen itse usko, että se menee läpi, niin kukapa siihen sitten uskoo. Ei se

välttämättä vielä tälläkään puheella mene, mutta täytyy tietenkin yrittää.

On olemassa sellainen kuin Meripelastusseura, joka on vapaaehtoiseen työskentelyyn perustuva yhdistys, se saa Raha-automaattiyhdistykseltä tukea kohtuullisessa määrin, mutta esimerkiksi Oulussa on oma seuransa. Siellä on puute muutamista kymmenistä, kahdesta-, kolmesta-kymmenestä tuhannesta markasta rahaa, jotta saisivat hienon laivansa, jolla harjoittelevat viikoittain, maalattua oikeisiin väreihin, ja muutenkin se vaatisi korjauksia. Sen vuoksi olen tehnyt aloitteen, ehkä liikenneministeriön budjettivaroista voisi lohjeta tuollainen summa. Tässä meripelastustoiminnassa on hyvin paljon nuoria mukana ja olisi hyvä tämmöistä tukea heille antaa.

Lähinnä näille sotiemme veteraaneille, kun on juhluvuosi menossa ja kun tiedämme, että veteraanien keski-ikä on jo 78 vuotta, olen esittänyt, että määrärahoja osoitettaisiin veteraanien eläkkeiden indeksikorotuksen korottamiseen. Tämä tarkoittaa lähinnä sitä, että kun erilaisia eläkkeitä nostetaan, ei kävisi sillä tavalla kuin kävi viime vuonna vai oliko toissavuonna, että nostettiin markalla veteraanien eläkettä. Veteraanit ymmärsivät, että tämä oli valtion virkamiehiltä heidän pilkkaamistaan, vaikka tästä ei toki ollut kysymys, vaan oli kysymys siitä, että kun laki niin sanoi, niin myös on tehtävä. Sen vuoksi tätä määrärahaa olen esittämässä, että jos korotetaan indeksikorotuksen perusteella veteraanien eläkettä, niin korotetaan kuitenkin vähintään vaikka 25 markkaa kuukaudessa eikä tämmöistä markkaa, kahta. Tuollainen 25 markan korotus kyllä eläkkeissä tekee kymmeniä miljoonia, mutta eiköhän meillä siihen varaa pitäisi tällä hetkellä olla. Veteraanit eivät valitettavasti enää kovin kauaa meidän seurassamme ole.

Toinen veteraanien määräraha korotus on määrärahan osoittamiseen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen. On paljon vielä veteraaneja, jotka ovat varmaan hyvin pienen eläkkeen varassa, ja ylimääräisen rintamalisän korottamiseen he ovat itse ja heidän yhdistyksensäkin moneen kertaan halunneet määrärahaa riittävässä määrin. Sitä ei ole tänäkään vuonna eikä ensi vuoden budjetissakaan riittävästi.

Kolmas ehdotus on määrärahaan osoittaminen sotiemme veteraaneille jokavuotiseen kuntoutukseen. Nyt lakia muutettiin niin, että ne veteraanit, joilla on 10 prosentin invaliditeetti, saavat kuntoutuksen joka vuosi. Tämä oikeastaan vähän väärästi suorastaan entistä tilannetta,

tämä raja oli 30 prosenttia. Nyt ne henkilöt, jotka sodissamme eivät ruumiillisesti haavoittuneet, ovat useimmat huonommassa kunnossa kuin 10 prosentin invaliditeetin omaavat henkilöt. Toki heistä pidetään ensisijaisesti huolta, se on selvä asia. Mutta nämä ovat saaneet varmasti niin suuria henkisiä vammoja sodissamme, että kaikki meidän veteraanimme pitäisi saattaa samaan asemaan erilaisissa tuissa.

Viimeisenä halusin mainita aloitteen n:o 433, juopot pois poliisien tiloista tai se oikeastaan tarkemmin sanottuna kuuluu "määrärahan osoittamista päihtyneitten säilyttämiseen sosiaaliviranomaisten tiloissa". On puhuttu, että poliisien määrärahojen puutteessa juopuneitten säilyttäminen poliisien tiloissa on kai aika lailla turhauttavaa ja ellei turhauttavaa, niin vie kuitenkin hyvin paljon poliisin aikaa ja määrärahoja. Jo ainakin kymmenen vuotta on ollut voimassa laki, en muista sen lain nimeä, joka edellytti sitä, että päihtyneet säilytetään sosiaaliviranomaisten tiloissa. Se vaatii tietenkin uuden lain tai asetuksen antamista taikka joka tapauksessa lain terästämistä, mutta näin laki joka tapauksessa selvästi sanoo, että poliisin tiloissa ei säilytetäisi humalaisia ja juopuneita. Sen vuoksi olen esittänyt määrärahaa. Tätä voitaisiin kokeilumielessä kokeilla vähän pahemmissa kaupungeissa, esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella, joissa voitaisiin kokeilla, miten poliisi pystyisi käyttämään aikansa ehkä vähän tärkeämpiin töihin kuin juopuneiden säilytyksen pitämisen tarkkailemiseen.

Ed. K a n k a a n n i e m i : Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan lämpimästi ed. Aittoniemen Ivalon huuliharppufestivaalialoitetta. Onhan kohtuullista, että ed. Aittoniemi saa palkki-
on, jos hän käy siellä soittamassa, kun hän maan kuuluisin huuliharppuosoittaja.

Edelleen muutaman oman aloitteeni osalta nostan esille n:o 247, määrärahan osoittamisesta kuolleiden poliittisten aatteiden ja hyvinvointi-yhteiskunnan rakentajien muistomerkkiä varten. On tosiasia, että poliittiset aatteet ovat tästä maasta kuolleet. Sen jo osoittaa sekin, että meillä jo oikeisto ja vasemmisto istuvat kolmatta vuotta samassa hallituksessa. Silloin ei aatteista voi olla mitään jäljellä, kun nämä sopivat samaan hallitukseen, johon vielä vihreät ja ruotsiakin puhuvat kuuluvat. Ei siinä ole aatteilla enää mitään osuutta eli ne ovat kuolleet.

Toivottavasti alkiolaisuus ja meidän edustamamme kristillinen demokraattinen linja ei ole

kuollut. Ne toivon mukaan elävät ikuisesti ja jatkavat hyvinvointiyhteiskunnan puolustamista, jonka rakentajien muistoksi myös pitäisi muistomerkki nopeasti suunnitella. Mielestäni se sopisi, ja esitys on, että eduskuntatalon eteen voitaisiin lisärakennuksen suunnittelun yhteydessä suunnitella ja toteuttaa. Näin kunnioitettaisiin todella niitä aatteita, joiden varassa kansa on nostettu kukoistukseen ja jotka nyt ovat kuolleet, ja toisaalta niitä yksilöitä, jotka tässä talossa ovat tehneet työtä hyvinvointiyhteiskunnan rakentamiseksi, sen hyvinvointiyhteiskunnan, jota nyt tämä aatteeton hallitus alasajaa.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa herra puhemies! Täällä on monia saman tyyppisiä aloitteita kuin itselläni, kuten yksityisteistä, veteraaneista, sotaleskistä jne. Mutta nostaisin kuitenkin kolme omaa aloitettani esille, ja eräs niistä on n:o 467, joka koskee avioliittotyötä Helsingin NMKY:n kautta. Se on erittäin tärkeää työtä ja he pitävät erilaisia avioliittoleirejä jne., ja tämä on sen arvoinen työ, johon minun mielestäni kannattaa keskittyä. Pienetkin avustukset ovat siihen paikallaan.

Toinen aloite on n:o 468, joka on osoitettu Kiusattujen tuki ry:lle. Tämä on semmoinen yhdistys, joka tekee kouluissa kiusattujen hyväksi työtä. Tosiasiahan on se, että monista nimenomaan koulukiusatuista oppilaista tulee myö-

hemmin rikollisia, hyvin suuri prosentti. Sen tähden tämä työ, mitä he tekevät vapaaehtoisesti, olisi erittäin tärkeää, edes pienempi tuki yhteiskunnalta.

Kolmas asia, mistä en ole tänä iltana kuullut erikoisemmin puhuttavan, on myös maatalouslomittajat. Tosin tämä on sellainen alue, josta vähenee jatkuvasti maatiloja, mutta kuitenkin tilakoot suurenevät. Ainakin meidän provinsseissamme on edelleenkin pulaa lomittajista ja määrärahat näkyvät loppuvan hyvissä ajoin. Edelleen tähänkin pitäisi vielä panostaa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja talousarvioaloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s :
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 22.27.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio